

**ΑΝΟΙΚΤΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΥΠΡΟΥ**

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ»**

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΣΤΕΡ

**«Η ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ
ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»**

Όνομ/μο Φοιτητή : ΜΠΟΥΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Επιβλέπων Καθηγητής : ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΜΑΙΟΣ, 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	5
ABSTRACT.....	6
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	7
Κεφάλαιο 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
Κεφάλαιο 2: ΕΙΔΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ	10
2.1 ΕΝΝΟΙΑ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	10
2.2 ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΜΕΣΩ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ.....	10
2.2.1 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ	10
2.2.2 ΧΡΗΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ	11
2.2.3 ΠΗΓΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ	11
2.2.4 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ.....	12
2.3 ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΗ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ.....	13
2.3.1 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΗ.....	13
2.3.2 ΠΗΓΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗ.....	13
2.3.3 ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΠΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΠΛΑΝΑ	14
Κεφάλαιο 3: ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	15
3.1 ΠΙΣΤΟΔΟΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ.....	15
3.2 ΑΜΕΣΕΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ	15
3.2.1 ΟΡΙΟ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	15
3.2.2 ΟΡΙΟ ΥΠΕΡΑΝΑΛΗΨΗΣ (OVERDRAFT)	16
3.2.3 ΕΦΑΠΑΞ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	16
3.2.4 ΔΑΝΕΙΟ ΤΑΚΤΗΣ ΛΗΞΗΣ	17
3.2.5 ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟ ΔΑΝΕΙΟ	17
3.2.6 ΚΟΙΝΟΠΡΑΚΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ	18
3.2.7 PROJECT FINANCE	18
3.2.8 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΗ (LEASING).....	18
3.2.9 ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (FACTORING)	20
3.3 ΕΜΜΕΣΕΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ	22
3.3.1 ΕΓΓΥΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ	22
3.3.2 ΕΝΕΓΓΥΟΣ ΠΙΣΤΩΣΗ.....	23
Κεφάλαιο 4: ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ.....	25
4.1 ΕΝΟΧΙΚΕΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ	25
4.1.1 ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ	25
4.1.2 ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ.....	25
4.1.3 ΥΠΟΣΧΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ.....	26
4.1.4 ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ	26

4.2 ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΕΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ	26
4.2.1 ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	26
4.2.2 ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ, ΟΜΟΛΟΓΩΝ, ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	27
4.2.3 ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΗ ΜΕΤΑΧΡΟΝΟΛΟΓΗΜΕΝΩΝ ΕΠΙΤΑΓΩΝ	27
4.2.4 ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ	28
4.2.5 ΕΚΧΩΡΗΣΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ.....	28
4.2.6 ΕΚΧΩΡΗΣΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΟΥ	29
4.2.7 ΕΚΧΩΡΗΣΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.....	29
4.2.8 ΠΡΟΣΗΜΕΙΩΣΗ ΥΠΟΘΗΚΗΣ ΑΚΙΝΗΤΟΥ	29
Κεφάλαιο 5: ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	31
5.1 ΕΙΔΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΚΙΝΗΣΕΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	31
5.1.1 ΙΔΡΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	31
5.1.2 ΑΓΟΡΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	32
5.1.3 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	33
5.1.4 ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΡΕΧΟΝΤΑ ΕΞΟΔΑ.....	34
Κεφάλαιο 6: ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΟΙΟΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	35
6.1 ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΥΠΟΨΗΦΙΟ ΠΕΛΑΤΗ	35
6.2 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ.....	35
6.3 ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΟΜΑΛΗΣ ΑΠΟΠΛΗΡΩΜΗΣ.....	36
6.4 ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ.....	36
6.5 ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ	37
6.6 ΠΡΟΪΟΝΤΑ	38
6.7 ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΑΓΟΡΑΣ.....	38
6.8 ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ	39
6.9 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ	39
6.10 ΒΙΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ.....	39
Κεφάλαιο 7: ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΟΣΟΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	40
7.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ	40
7.2 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ	41
7.2.1 ΒΙΒΛΙΑ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	41
7.2.2 ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΙΣΟΖΥΓΙΑ	42
7.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ.....	45
7.3.1 ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ.....	46
7.3.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	47
7.3.3 ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΕΟΥΣ Η ΜΟΧΛΕΥΣΗΣ	48
7.3.4 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	48
Κεφάλαιο 8: ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΑΠΟ CREDIT OFFICER, ΕΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟ CREDIT RISK ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ.....	50
8.1 ΕΙΣΗΓΗΣΗ.....	50

8.2 Η ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ.....	53
8.2.1 ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ.....	53
8.2.2 ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	55
8.2.3 Η ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ	56
8.2.4 Η ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ	56
8.2.5 Ο ΚΛΑΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	56
8.2.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	56
8.2.7 ΔΙΑΔΟΧΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	56
8.2.8 ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ.....	57
8.3 ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ.....	57
8.3.1 ΣΤΑΔΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ	57
8.3.2 ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	58
8.4 ΤΡΟΠΟΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΙΣΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ	59
8.4.1 ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΠΙΣΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ.....	59
8.4.2 ΛΙΣΤΕΣ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ (Watch Lists)	59
Κεφάλαιο 9: ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ.....	60
9.1 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	60
9.1.1 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ.....	60
9.1.2 ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ	61
9.1.3 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ	62
9.1.4 Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ Η ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	63
9.1.5 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ.....	64
9.1.6 ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ.....	64
9.2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ	65
9.2.1 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ.....	65
9.2.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	65
Κεφάλαιο 10: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	77
10.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	77
10.2 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ, ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΚΡΑΤΟΣ.....	78
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	80
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	80
ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	81
ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ.....	82
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	83
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ.....	83

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

« Η ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»

Η μεγάλη σε διάρκεια κρίση στην ελληνική οικονομία, έχει προκαλέσει σημαντικά προβλήματα τόσο στις επιχειρήσεις, όσο και στον τραπεζικό τομέα. Είναι γενικά παραδεκτό ότι η ανάπτυξη κάθε οικονομίας στηρίζεται στη βιώσιμη λειτουργία των επιχειρήσεων. Τη περίοδο που διανύουμε, είναι εμφανές ότι η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας τίθεται σε κίνδυνο λόγω της παρατεταμένης ύφεσης. Για το λόγο αυτό κρίνεται επιτακτική η ανάγκη, οι ελληνικές επιχειρήσεις να βρουν πρόσβαση για χρηματοδότηση από τις ελληνικές τράπεζες.

Η εν λόγω διπλωματική εργασία, εξετάζει τη σχέση ανάμεσα σε επιχειρήσεις και τράπεζες. Αναλύει τον τρόπο με τον οποίο οι τράπεζες αντιμετωπίζουν τα αιτήματα χρηματοδότησης των επιχειρήσεων. Προσδιορίζει τα κριτήρια που λαμβάνουν υπόψη τους οι τράπεζες κατά την αξιολόγηση των δανειακών αναγκών των επιχειρήσεων και περιγράφει τι είδους εξασφαλίσεις απαιτούν από τους πιστούχους.

Επιπρόσθετα, πραγματοποιήθηκε έρευνα σε τραπεζικά στελέχη και υπαλλήλους του τομέα των επιχειρήσεων, προκειμένου να διευκρινισθούν τα στοιχεία εκείνα τα οποία παίζουν σημαντικό ρόλο κατά την εξέταση ενός αιτήματος πιστοδότησης, αλλά και ποιοι παράγοντες συμβάλλουν στην έγκριση ή την απόρριψη ενός τέτοιου αιτήματος.

Το συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι οι επιχειρήσεις, οι τράπεζες και το κράτος θα πρέπει να συνεργασθούν, να καθορίσουν ένα πλαίσιο με οργανωτική και νομοθετική διάσταση, μέσα από το οποίο οι τράπεζες θα στηρίζουν σε επίπεδο ρευστότητας τις ελληνικές επιχειρήσεις, οι οποίες αποτελούν τον πνεύμονα της ελληνικής οικονομίας.

ABSTRACT

“The bank assessment of business financing requests”

The long term crisis in the Greek economy has brought about considerable problems not only for businesses but also for the banking sector. It is generally accepted that the development of economy is based on sustainable business operation. The period we are going through, it is evident that the development of the Greek economy is endangered due to the prolonged recession. Thus, it is imperative that the Greek businesses obtain access to funding from the Greek banks.

This thesis examines the relationship between businesses and banks. It analyzes the way in which banks face business financing requests. It specifies the criteria considered by banks when assessing business borrowing needs and describes what kind of collaterals require from the borrowers.

In addition, a survey of banking executives and employees of the business sector has been conducted in order to clarify the elements that are important when considering a request from the credit function, and what factors contribute to the approval or rejection of such a request.

The conclusion drawn is that businesses, banks and the state should work together to define a framework with organizational and legislative dimension through which the banks will support Greek enterprises which constitute the lungs of the Greek economy.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστώ θερμά τον καθηγητή μου κο Γεωργόπουλο Αντώνη, για την κατανόηση, τις εύστοχες υποδείξεις του και την άμεση ανταπόκρισή του στα ερωτήματά μου.

Αφιερώνω τη πτυχιακή μου εργασία στη σύζυγό μου Γιώτα, το μεγάλο μου υιό Δημήτρη (4 ετών) και το νεογέννητο μπέμπη (4 μηνών), που με στήριξαν και με ανέχτηκαν σε όλη τη διάρκεια της πραγματοποίησης της.

Ιδιαίτερα, θα ήθελα να ευχαριστήσω την αγαπητή μου φίλη και συμφοιτήτρια Χριστίνα, με την οποία ταιριάζαμε από τη πρώτη στιγμή και η οποία με βοηθούσε αδιάκοπα με τη γνώμη της, ήταν δίπλα μου στις δυσκολίες, συμμετείχε στις χαρές μου, κάνοντας το ακαδημαϊκό αυτό ταξίδι των 2,5 ετών εξαιρετικό.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους γονείς μου Δημήτρη και Ευτυχία, την αδερφή μου Σπυριδούλα, το γαμπρό μου Βαγγέλη και τους φίλους μου Πέτρο, Ανδρέα, Σπύρο, Σοφία για την έμπρακτη υποστήριξή τους και την ηθική τους συμπαράσταση.

Κεφάλαιο 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Είναι γενικά παραδεκτό πως οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας. Αποτελούν το βασικό μοχλό ανάπτυξης της οικονομίας, της αύξησης της παραγωγής, της καταπολέμησης της ανεργίας και της ενδυνάμωσης της κοινωνικής συνοχής. Προκειμένου να πραγματοποιήσουν τις πολύπλευρες αυτές λειτουργίες τους χρειάζονται κεφάλαια, είτε ίδια, είτε ξένα. Η πιο συνηθισμένη πηγή εύρεσης ξένων κεφαλαίων είναι οι τράπεζες και πιο συγκεκριμένα οι διευκολύνσεις που χορηγούν. Ωστόσο πολλές φορές και ιδιαίτερα σε περιόδους οικονομικής κρίσης, όπως αυτή που διανύουμε, οι επιχειρήσεις συναντούν εμπόδια κατά τη πρόσβασή τους στην τραπεζική χρηματοδότηση.

Ως αποτέλεσμα της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης του 2008, μια σειρά από μεγάλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τόσο στην Ευρώπη, όσο και στον υπόλοιπο κόσμο, αντιμετώπισαν αυξημένο κίνδυνο χρεωκοπίας, καθώς οι παραδοσιακές πηγές άντλησης κεφαλαίων στέρεψαν. Σύμφωνα με τη μελέτη της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών (BIS) χρειάζονται κεφαλαιακές ενισχύσεις για τη βελτίωση των δεικτών Tier1 και Tier2, με σκοπό να βελτιωθεί η δυνατότητα των τραπεζών να απορροφήσουν επιπλέον ζημιές, να μειωθεί το κόστος χρηματοδότησής τους από τις αγορές κεφαλαίου και να διατηρηθεί η δυνατότητά τους να δανείζουν τη πραγματική οικονομία.

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής είναι να καταγράψει με εμπειριστατωμένο τρόπο την πιστοδοτική πολιτική των ελληνικών τραπεζών έναντι των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, αναδεικνύοντας τόσο τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις κατά τη προσπάθειά τους να έχουν πρόσβαση στο τραπεζικό δανεισμό, όσο και τους τρόπους να τα αντιμετωπίσουν.

Για τη συγγραφή της διατριβής και για το θεωρητικό μέρος της θα ανατρέξουμε σε ελληνική, ξένη βιβλιογραφία, σε τραπεζικά εγχειρίδια και στο διαδίκτυο.

Όσον αφορά το ερευνητικό μέρος, θα πραγματοποιηθεί έρευνα μέσω ερωτηματολογίων σε τραπεζικά στελέχη και υπαλλήλους που εισηγούνται ή εγκρίνουν τραπεζικές πιστοδοτήσεις, για να διακρίνουμε τους παράγοντες που επηρεάζουν την έγκριση ή απόρριψη μιας πιστοδότησης.

Πιο συγκεκριμένα, στο παρόν κεφάλαιο πραγματοποιείται η εισαγωγή της διπλωματικής εργασίας. Στο δεύτερο κεφάλαιο της εργασίας καταγράφονται τα είδη των τραπεζικών χρηματοδοτήσεων και στο τρίτο κεφάλαιο αναλύονται τα χαρακτηριστικά χορηγητικών τραπεζικών προϊόντων. Στο τέταρτο κεφάλαιο αναφέρονται τα είδη των εξασφαλίσεων των τραπεζικών δανείων, ενώ στο πέμπτο αναλύονται οι επενδυτικές κινήσεις των επιχειρήσεων που

χρειάζονται δανειακά κεφάλαια. Στα κεφάλαια 6 και 7 αναλύονται τα ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία των επιχειρήσεων που αποτελούν κριτήρια για το εάν θα χρηματοδοτηθούν από τις τράπεζες. Το 8 κεφάλαιο περιγράφει τις τραπεζικές διαδικασίες εισήγησης, έγκρισης και παρακολούθησης της τραπεζικής – χρηματοδοτικής συνεργασίας μεταξύ τράπεζας και πιστούχου. Το ένατο κεφάλαιο περιλαμβάνει το ερευνητικό μέρος. Πιο συγκεκριμένα αναλύονται τα αποτελέσματα της έρευνας, τα οποία απεικονίζονται σε διαγράμματα και πίνακες. Το δέκατο κεφάλαιο, συνοψίζοντας, αναφέρει τα συμπεράσματα και παραθέτει προτάσεις για την υπέρβαση των εμποδίων που συναντούν οι επιχειρήσεις κατά τη πρόσβασή τους σε τραπεζικό δανεισμό.

Κεφάλαιο 2: ΕΙΔΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

Στο πρώτο κεφάλαιο της διπλωματικής εργασίας θα παραθέσουμε τα είδη των χρηματοδοτήσεων σύμφωνα με τους σκοπούς που εξυπηρετούν, κατά τη λειτουργία των επιχειρήσεων.

Οι επιχειρήσεις κατά τη λειτουργία τους έχουν ανάγκη από κεφάλαια, καταρχήν κατά την έναρξη της λειτουργίας τους, έπειτα για την αγορά πάγιου εξοπλισμού, χρειάζονται κεφάλαια για την καθημερινή λειτουργία τους και κεφάλαια γενικά για επενδυτικές κινήσεις.

2.1 ΕΝΝΟΙΑ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Προτού περιγράψουμε τις κατηγορίες χρηματοδότησης που λαμβάνουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις από τα πιστωτικά ιδρύματα κρίνουμε σκόπιμο να αποσαφηνίσουμε τις έννοιες της πιστοδότησης και του πιστωτικού ορίου.

Ως **πιστοδότηση** ορίζεται η συμβατική συμφωνία δύο μερών στα πλαίσια της οποίας το πιστωτικό ίδρυμα είτε μεταβιβάζει αγοραστική δύναμη στον πελάτη – πιστούχο, είτε του μεταβιβάζει εγγύηση (μέσω έκδοσης εγγυητικής επιστολής ή ανοίγματος Ενέγγυας Πίστωσης) έναντι συγκεκριμένων όρων που γίνονται αμοιβαία αποδεκτοί.

Ως **όριο πιστοδότησης** ορίζουμε το ανώτατο ποσό που μπορεί η Τράπεζα να χορηγήσει με κάθε μορφή χρηματοδότησης στον πελάτη. Εάν αθροίσουμε τα πιστωτικά όρια, όλων των μορφών χρηματοδότησης που απολαμβάνει ο πελάτης, τότε έχουμε το συνολικό πιστωτικό κίνδυνο που απολαμβάνει η τράπεζα έναντι του πελάτη της.

2.2 ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΜΕΣΩ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ

Το κεφάλαιο κίνησης κρίνεται σημαντικό για τη λειτουργία κάθε επιχείρησης. Η ύπαρξη ρευστότητας απαιτείται τόσο για την αγορά πρώτων υλών, όσο και για την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων της επιχείρησης. Ακόμα παίζει σημαντικό ρόλο στην εκμετάλλευση των ευκαιριών που μπορεί να εμφανιστούν στην αγορά.

2.2.1 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ

Ως καθαρό κεφάλαιο κίνησης εννοούμε τη διάφορα μεταξύ του κυκλοφορούντος ενεργητικού και των βραχυχρόνιων υποχρεώσεων της επιχείρησης, δηλαδή το σύνολο του ενεργητικού που μπορεί να μετατραπεί εύκολα και γρήγορα σε μετρητά. Το κυκλοφορούν ενεργητικό περιλαμβάνει μετρητά, καταθέσεις, αποθέματα (α' ύλης και έτοιμα προϊόντα) και απαιτήσεις από πελάτες. Το βραχυπρόθεσμο παθητικό κεφάλαιο περιλαμβάνει υποχρεώσεις

οι οποίες λήγουν στην επομένη λογιστική χρήση (διάρκεια 12 μηνών) όπως προμηθευτές, γραμμάτια πληρωτέα, βραχυπρόθεσμης διάρκειας τραπεζικά δάνεια, πιστωτές, μισθούς και ημερομίσθια πληρωτέα, γενικά έξοδα πληρωτέα, κτλ.

Χρηματοδότηση για κεφάλαιο κίνησης χορηγείται από τις τράπεζες με σκοπό να καλυφθούν βραχυπρόθεσμες ανάγκες των οικονομικών μονάδων που προκύπτουν είτε από την εκδήλωση έκτακτων περιστατικών όπως για παράδειγμα καταστροφή εμπορευμάτων και α' υλών από θεομηνίες, πυρκαγιά, πλημμύρες, είτε από την καθυστέρηση είσπραξης απαιτήσεων, είτε από τον ετεροχρονισμό εισπράξεων από πελάτες και πληρωμών σε προμηθευτές.

Η κακή διαχείριση του κεφαλαίου κίνησης είναι μία από τις βασικές αιτίες που μπορεί να οδηγήσει μια επιχείρηση σε προβλήματα ρευστότητας.

2.2.2 ΧΡΗΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ

Ενδεικτικά κάποιες από τις χρήσεις του κεφαλαίου κίνησης είναι:

- ✓ αγορά πρώτων υλών και εμπορευμάτων
- ✓ Αμοιβές προσωπικού
- ✓ γραφικής ύλης - αναλώσιμα
- ✓ δαπάνες ύδρευσης - φωτισμού
- ✓ Δαπάνες τηλεφώνου
- ✓ δαπάνες προβολής – διαφήμισης
- ✓ δαπάνες συντήρησης και κίνησης αυτοκίνητου
- ✓ δυνατότητα παροχής πίστωσης στους πελάτες
- ✓ πληρωμή φόρων και εργοδοτικών εισφορών
- ✓ δαπάνες ενοικίου επιχειρηματικής εγκατάστασης
- ✓ πληρωμή τόκων
- ✓ απρόβλεπτα έξοδα

2.2.3 ΠΗΓΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ

Οι βασικότερες πηγές κεφαλαίου κινήσεως είναι:

- Πώληση πάγιων περιουσιακών στοιχείων ή άλλων προσωρινών επενδύσεων
- Αύξηση κεφαλαίων με έκδοση νέων μετοχών ή προσφυγή στο μακροχρόνιο δανεισμό εκδίδοντας τίτλους ομολογιακών δανείων
- Βραχυχρόνιες τραπεζικές πιστώσεις

- Κέρδη κεφαλαίου από πώληση χρεογράφων
- Πιστώσεις από προμηθευτές
- Πωλήσεις και άλλα έσοδα που προέρχονται από τη δραστηριότητα της οικονομικής μονάδας.

2.2.4 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ

Οι κυριότεροι παράγοντες από τους οποίους εξαρτάται το ύψος του κεφαλαίου κίνησης που χρειάζεται μία επιχείρηση είναι :

1) Η φύση και το είδος των εργασιών της επιχείρησης. Είναι διαφορετικές οι ανάγκες σε κεφάλαια κίνησης μιας επιχείρησης υπηρεσιών ή κοινής ωφελείας από μια εμπορική ή βιομηχανική επιχείρηση.

2) Η επέκταση του κύκλου εργασιών. Για τη διευκόλυνση των πελατών της επιχείρησης, καθώς και για την παραγωγική της δραστηριότητα, απαιτείται μεγαλύτερο ύψος κεφαλαίων κίνησης στη περίπτωση που αυξάνει ο κύκλος εργασιών της.

3) Η παραγωγική διαδικασία. Το ύψος του κεφαλαίου κίνησης που απαιτείται από μια επιχείρηση είναι ανάλογο του χρόνου που μεσολαβεί μεταξύ της στιγμής που αποκτούνται οι πρώτες ύλες, τα έτοιμα προϊόντα ή ακόμα και οι υπηρεσίες με τη στιγμή που πωλούνται στους πελάτες και εισπράττεται η αξία τους.

4) Η ταχύτητα κυκλοφορίας των αποθεμάτων. Όσο μεγαλύτερη η ταχύτητα κυκλοφορίας των αποθεμάτων τόσο μικρότερο το ύψος του κεφαλαίου κίνησης που απαιτείται.

5) Η ταχύτητα είσπραξης των απαιτήσεων. Όσο μεγαλύτερη η ταχύτητα είσπραξης των απαιτήσεων τόσο μικρότερο το ύψος των κεφαλαίων κίνησης που απαιτούνται.

6) Οι συνθήκες ανταγωνισμού. Σε περίπτωση εντόνου ανταγωνισμού η επιχείρηση πρέπει να διατηρεί μεγάλη ποικιλία αποθεμάτων προκειμένου να μπορέσει να ικανοποιήσει τη ζήτηση της αγοράς και να μπορεί να πουλά στους πελάτες με καλύτερους όρους.

7) Ο βαθμός εποχικότητας. Η εποχική κίνηση των προϊόντων συνεπάγεται την αυξημένη ζήτηση και δημιουργεί την ανάγκη ύπαρξης αποθεμάτων.

8) Ο επιχειρηματικός κύκλος. Οι επιχειρήσεις σε περιόδους οικονομικής ευημερίας χρειάζονται υψηλότερο ποσό κεφαλαίων κίνησης σε σχέση με τις περιόδους ύφεσης.

9) Ο βαθμός κινδύνου της αξίας των κυκλοφοριακών στοιχείων. Όσο μεγαλύτερος ο κίνδυνος μείωσης των κεφαλαίων κίνησης τόσο μεγαλύτερο το απαιτούμενο ύψος του κεφαλαίου έτσι ώστε η επιχείρηση να διατηρεί την πιστοληπτική ικανότητα.

10) Ο πληθωρισμός. Το ύψος των κεφαλαίων κίνησης που απαιτούνται για μια επιχείρηση επηρεάζεται από το ύψος του πληθωρισμού. Αυτό διότι ο υψηλός πληθωρισμός οδηγεί σε άνοδο επιτοκίων τα όποια με τη σειρά τους οδηγούν σε αύξηση κόστους δανεισμού.

11) Η μερισματική πολιτική. Η σχέση μερισματικής πολιτικής και κεφαλαίων κίνησης είναι μία αμφίδρομη σχέση, αφού η μία μπορεί να επηρεάζει την άλλη. Η συσχέτιση της μερισματικής πολιτικής και των αναγκών της επιχείρησης σε κεφάλαια κίνησης, είναι τόσο σημαντική που το μεγαλύτερο σύνολο των επιχειρήσεων δεν ανακοινώνει την καταβολή μερίσματος χωρίς πρώτα να έχει λάβει υπόψη τις επιδράσεις της μερισματικής πολιτικής στην ταμειακή της θέση.

2.3 ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΗ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

Τα κεφάλαια που χρησιμοποιούνται για επενδυτικούς σκοπούς είναι αυτά που απαιτούνται για την απόκτηση παγίων, μηχανολογικού εξοπλισμού και γενικά για επενδυτικές κινήσεις.

2.3.1 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΗ

Επένδυση ονομάζεται η δέσμευση κεφαλαίων για ένα χρονικό διάστημα, η οποία αναμένεται να αποφέρει πρόσθετα κεφάλαια στον επενδυτή. Με τεχνικούς όρους, η επένδυση είναι μια ακολουθία Καθαρών Ταμειακών Ροών. Η ανάπτυξη κάθε επιχείρησης εξαρτάται από την ικανότητά της να δημιουργεί απόδοση από την επένδυση.

2.3.2 ΠΗΓΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗ

Οι πηγές χρηματοδότησης διακρίνονται σε εσωτερικές και εξωτερικές.

Οι εσωτερικές πηγές χρηματοδότησης περιλαμβάνουν τα προσωπικά κεφάλαια του επιχειρηματία. Μετά την αρχική εκκίνηση της επιχείρησης τα εσωτερικά κεφάλαια προκύπτουν από τα αδιανέμητα κέρδη.

Οι κύριες εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης είναι οι μακροπρόθεσμες τραπεζικές χορηγήσεις, η έκδοση και διάθεση μετοχών, οι εταιρείες κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετόχων και ανεπίσημοι επενδυτές. Άλλη πηγή εξωτερικής χρηματοδότησης αποτελεί η χρηματοδοτική μίσθωση.

2.3.3 ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΠΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΠΛΑΝΑ

Οι παράγοντες που αξιολογούνται στα επενδυτικά πλανά είναι:

- ✓ Το είδος της επένδυσης
- ✓ Το συνολικό κόστος
- ✓ Η αποδοτικότητα
- ✓ Η συμβατότητα με τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις
- ✓ Το χρονοδιάγραμμα της επένδυσης
- ✓ Η ίδια συμμετοχή της επιχείρησης
- ✓ Το συνολικό επιχειρηματικό σχέδιο
- ✓ Η ύπαρξη ή όχι άλλου τραπεζικού δανεισμού
- ✓ Τα οφέλη που θα προκύψουν
- ✓ Η επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων σε περίπτωση που απαιτηθούν υπερβάσεις

Κεφάλαιο 3: ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

3.1 ΠΙΣΤΟΔΟΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Οι πιστωτικές διευκολύνσεις που απολαμβάνουν οι επιχειρήσεις από τις τράπεζες διακρίνονται σε **άμεσες** και **έμμεσες**. Το χαρακτηριστικό γνώρισμα των άμεσων διευκολύνσεων είναι η εκταμίευση χρημάτων, ενώ το χαρακτηριστικό γνώρισμα των έμμεσων διευκολύνσεων είναι πως δεν υπάρχει εκταμίευση χρημάτων, παρά μόνο παροχή πίστωσης.

Σύμφωνα με το χρονικό τους ορίζοντα, διακρίνουμε τις πιστοδοτήσεις σε :

- Βραχυπρόθεσμες, των οποίων η διάρκεια είναι μικρότερη του έτους
- Μεσοπρόθεσμες, των οποίων η διάρκεια κυμαίνεται από 1 έως 3 έτη
- Μακροπρόθεσμες των οποίων η διάρκεια είναι μεγαλύτερη των 3 ετών

3.2 ΑΜΕΣΕΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ

Οι άμεσες πιστωτικές διευκολύνσεις αναφέρονται στη μεταβίβαση χρημάτων από τη τράπεζα στον πελάτη.

3.2.1 ΟΡΙΟ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ

Ο εν λόγω λογαριασμός έχει ονομαστεί έτσι, γιατί η πιστούχος εταιρεία, μπορεί να τον χρεώνει για να καλύπτει διαρκείς ανάγκες κεφαλαίου κίνησης, μέχρι του ύψους του πιστωτικού ορίου που έχει συμφωνήσει με τη Τράπεζα. Όποτε η πιστούχος εταιρεία έχει πλεονάζοντα χρηματικά διαθέσιμα τα καταθέτει στον λογαριασμό και μειώνει το χρεωστικό της υπόλοιπο με αποτέλεσμα να πληρώνει λιγότερους τόκους ή ακόμα μπορεί και να το μηδενίσει. Δηλαδή, ο Ανοικτός Αλληλόχρεος Λογαριασμός είναι ένας λογαριασμός αυξομειούμενου υπολοίπου και η πιστούχος εταιρεία έχει την υποχρέωση έναντι της τράπεζας να της καταβάλει τόκους. Το πλεονέκτημα αυτής της μορφής χρηματοδότησης είναι ότι η εταιρεία δανείζεται κεφάλαια μόνο όταν τα έχει ανάγκη και μόνο κατά τη διάρκεια που τα χρειάζεται, πληρώνοντας τους τόκους που αναλογούν για το ποσό και τη διάρκεια αυτή.

Στον λογαριασμό αυτό, ο κίνδυνος για τη Τράπεζα είναι ότι μπορεί το χρεωστικό υπόλοιπο να σταθεροποιηθεί στο ανώτατο όριο. Ο κίνδυνος που προκύπτει από ένα τέτοιο γεγονός,

μπορεί να αντιμετωπισθεί με τη συχνή παρακολούθηση της κίνησης του λογαριασμού ή και την γραπτή συμφωνία για ανακύκλωση του ορίου μέσω καταθέσεων στον λογαριασμό¹.

3.2.2 ΟΡΙΟ ΥΠΕΡΑΝΑΛΗΨΗΣ (OVERDRAFT)

Υπερανάληψη είναι μία πιστωτική διευκόλυνση που προσφέρει μια τράπεζα σε πελάτες της, επιτρέποντας τους να κάνουν ανάληψη χρημάτων ακόμα και όταν το υπόλοιπο του λογαριασμού είναι μηδέν, μέχρι ενός συγκεκριμένου πιστωτικού ορίου. Η διευκόλυνση αυτή παρέχεται συνήθως σε πελάτες με άριστη συναλλακτική συμπεριφορά.

Ο δανειζόμενος πληρώνει τόκους μόνο για το επιπλέον ποσό και μόνο για την περίοδο που χρησιμοποίησε τα χρήματα. Επίσης μπορεί να υπογράψει επιταγές για μεγαλύτερο ποσό χωρίς το φόβο ότι οι επιταγές θα επιστραφούν ακάλυπτες, καθώς στην ουσία η τράπεζα αναλαμβάνει να καλύψει τις επιταγές και εν συνεχεία ο πιστούχος προσκομίζει τα απαραίτητα ποσά για να καλύψει το χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού.

Λόγοι που γίνονται ανακλήσεις είναι:

- ✓ Ότι έχει πέσει η πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη.
- ✓ Ότι η τράπεζα πιστεύει ότι ο οφειλέτης μπορεί να πτωχεύσει.
- ✓ Ότι ο οφειλέτης δεν έχει επιστρέψει το ποσό της υπερανάληψης.

Η έγκριση υπερανάληψης έχει μια συγκεκριμένη διάρκεια, μετά την πάροδο της γίνεται επαναδιαπραγμάτευση.

3.2.3 ΕΦΑΠΑΞ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Η εφάπαξ χρηματοδότηση έχει σκοπό να καλύψει ειδικές ή έκτακτες ανάγκες της επιχείρησης. Η διάρκεια της καθορίζεται από τη τράπεζα και είναι συνάρτηση του ταμειακού προγράμματος της επιχείρησης και των αναγκών που καλύπτουν. Βέβαια κατά κανόνα κυμαίνεται από λίγες μέρες έως ένα χρόνο. Χορηγείται από τη τράπεζα με σχετικά γρήγορες διαδικασίες, για να εξυπηρετηθεί ο πελάτης, σύμφωνα πάντα με τα ισχύοντα πιστωτικά κριτήρια. Επαναλαμβανόμενα αιτήματα για εφ' άπαξ χρηματοδοτήσεις από την ίδια επιχείρηση ενδέχεται να υποδεικνύουν σοβαρές ενδείξεις κινδύνου και πιο συγκεκριμένα προβλήματα ρευστότητας και διαχείρισης.

¹ (Μαλινδρέτου, 2000)

3.2.4 ΔΑΝΕΙΟ ΤΑΚΤΗΣ ΛΗΞΗΣ

Το Δάνειο Τακτής Λήξης κυρίως έχει να κάνει με χρηματοδότηση, που ως σκοπό της έχει, την πραγματοποίηση επενδύσεων ή την αγορά παγίων. Σε κάποιες περιπτώσεις δύναται να χορηγηθεί και ως κεφάλαιο κίνησης μονιμότερου χαρακτήρα. Η αποπληρωμή των Δανείων από τους πιστούχους πραγματοποιείται μέσω της καταβολής δόσεων. Τα δάνεια τακτής λήξης διακρίνονται σε χρεολυτικά και τοκοχρεολυτικά.

Στα χρεολυτικά δάνεια, οι δόσεις κεφαλαίου που καταβάλει ο πιστούχος είναι ίσες και επιπλέον καταβάλει ανά ημερολογιακό τρίμηνο και τους αναλογούντες τόκους. Με την πάροδο του χρόνου η συνολική δόση που καταβάλει ο πελάτης, ήτοι το άθροισμα δόσης κεφαλαίου και αναλογούντες τόκοι, μειώνεται.

Από την άλλη, τα τοκοχρεολυτικά δάνεια αποπληρώνονται με ίσες δόσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν δόσεις κεφαλαίου και τόκους μαζί. Αυτό συνεπάγεται ότι οι πρώτες δόσεις περιλαμβάνουν μεγαλύτερο ποσοστό τόκων και μικρότερο ποσοστό κεφαλαίου. Με την πάροδο του χρόνου και καθώς αποπληρώνεται το κεφάλαιο, μειώνεται το ποσό των τόκων σε κάθε δόση και αυξάνεται το ποσό του κεφαλαίου.

Στην πλειονότητα των εν λόγω πιστοδοτήσεων, πραγματοποιείται μία εκταμίευση του δανειζόμενου κεφαλαίου. Υφίστανται όμως και πιστοδοτήσεις όπως σε περιπτώσεις ανέγερσης κτιριακών εγκαταστάσεων που οι εκταμιεύσεις πραγματοποιούνται σταδιακά, σύμφωνα με τη πρόοδο των εργασιών.

Ένα ακόμη χαρακτηριστικό των δανείων τακτής λήξης είναι η περίοδος χάριτος. Δηλαδή, στην περίπτωση αυτή, δίνεται η δυνατότητα στον δανειοδοτούμενο να μπορεί για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα, συνήθως εξάμηνο ή χρόνο, να καταβάλει μόνο τους αναλογούντες τόκους και μετά το πέρας του εξαμήνου ή του έτους, να καταβάλλει και κεφάλαιο. Σπανιότερα, δίνεται η δυνατότητα στον πιστούχο κατά τον χρόνο της περιόδου χάριτος, να μην καταβάλει ούτε τόκους, όμως αυτοί θα κεφαλαιοποιηθούν και θα αποπληρωθούν στη συνέχεια μέσω των δόσεων.

3.2.5 ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟ ΔΑΝΕΙΟ

Αυτή η μορφή χρηματοδότησης εφαρμόζεται από ανώνυμες εταιρείες και αναφέρεται σε μεγάλα ποσά. Χαρακτηριστικό πλεονέκτημα του ομολογιακού δανείου, συγκριτικά με κάποιο δάνειο τακτής λήξης, είναι ότι το επιτόκιο δεν επιβαρύνεται με εισφορά του Ν.128 ήτοι κατά 0,6%. Το ομολογιακό δάνειο, διαιρείται σε ομολογίες, τις οποίες κρατά ο ομολογιούχος δανειστής, η τράπεζα στην προκειμένη περίπτωση και τις εμφανίζει για να τις

πληρώσει ο πιστούχος κατά την ημερομηνία λήξης τους. Η διαφορά με ένα δάνειο τακτής λήξης είναι ότι οι δόσεις αντικαθίστανται από ομολογίες που πρέπει να πληρώσει η πιστούχος εταιρεία².

3.2.6 ΚΟΙΝΟΠΡΑΚΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ

Το κοινοπρακτικό δάνειο είναι μία μορφή χρηματοδότησης την οποία χορηγούν από κοινού περισσότερες από μία τράπεζες. Αυτό συμβαίνει σε περιπτώσεις πολύ μεγάλων δανείων. Το κοινοπρακτικό δάνειο διευκολύνει:

- Τον δανειολήπτη διότι είναι δύσκολο να δανειστεί το σημαντικό ποσό του δανείου μόνο από μια τράπεζα.
- Τις δανειοδότες τράπεζες, όπου αναλαμβάνουν κινδύνους που μπορεί να προκύψουν από τη χορήγηση δανείου, ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής τους στο συνολικό ύψος του χορηγηθέντος δανείου.

3.2.7 PROJECT FINANCE

Με τη μορφή πιστοδότησης Project Finance, χρηματοδοτούνται έργα μακροχρόνιων υποδομών και βιομηχανικά έργα, στα οποία η αποπληρωμή της πιστοδότησης βασίζεται σε μεγάλο βαθμό από τις μελλοντικές χρηματοροές που θα προκύψουν από τη λειτουργία του έργου. Οι εκταμιεύσεις πραγματοποιούνται σταδιακά, κατόπιν διαπίστωσης από υπεύθυνο εκτιμητή μηχανικό ότι το έργο προχωρεί βάσει του συμφωνημένου χρονοδιαγράμματος και βάσει των προβλεπόμενων ταμειακών χρηματοροών.

Μία χαρακτηριστική περίπτωση Project Finance είναι η ανέγερση πολυκατοικίας από κατασκευαστική εταιρεία, όπου η αποπληρωμή θα πραγματοποιηθεί από τη σταδιακή πώληση των διαμερισμάτων.

3.2.8 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΗ (LEASING)

Αποτελεί μία μέθοδο μέσο-μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης επιχειρήσεων που σκοπεύουν να αποκτήσουν ακίνητα ή εξοπλισμό για επαγγελματική χρήση. Η επιχείρηση επιλέγει το ακίνητο ή τον εξοπλισμό που σκοπεύει να αγοράσει. Εν συνεχεία η εταιρεία Χρηματοδοτικής Μίσθωσης (Leasing) αγοράζει τον εν λόγω εξοπλισμό από τον προμηθευτή ή το ακίνητο από τον ιδιοκτήτη του και έπειτα με την υπογραφή συμβάσεων, ενοικιάζει στην

² (Τσακλαγκάνος, 1992)

επιχείρηση τον εξοπλισμό συνήθως για χρονικό διάστημα από 3 έως 6 έτη και το δε ακίνητο το μισθώνει συνήθως για χρονική περίοδο από 10 έτη το ελάχιστο έως 20 έτη το μέγιστο.

Χαρακτηριστική διαφορά της χρηματοδοτικής μίσθωσης από τον τραπεζικό δανεισμό, αποτελεί το γεγονός ότι οι εταιρείες Leasing (εκμισθωτής) διατηρούν την κυριότητα του παγίου και παραχωρούν στην επιχείρηση (μισθωτής) μόνο τη χρήση του.

Όταν λήξει η σύμβαση η επιχείρηση (μισθωτής) έχει τη δυνατότητα να αγοράσει τον εξοπλισμό από την εταιρεία Leasing καταβάλλοντας ένα μικρό ποσό το οποίο δε μπορεί να υπερβαίνει το 5% της αξίας του εξοπλισμού.

Το Leasing, ως μορφή χρηματοδότησης εμφανίζει αρκετά πλεονεκτήματα. Πιο συγκεκριμένα η επιχείρηση :

- Τα μισθώματα που καταβάλλονται στην εταιρεία Χρηματοδοτικής Μίσθωσης για τον εξοπλισμό και το ποσό των μισθωμάτων που αφορά σε κτίριο, θεωρούνται δαπάνες και μειώνουν το φορολογητέο εισόδημα.
- Η εταιρεία Χρηματοδοτικής Μίσθωσης καλύπτει έως και το 100% της αξίας της επένδυσης, περιλαμβανομένου του ΦΠΑ στην περίπτωση εξοπλισμού.
- Η επιχείρηση μπορεί να έχει μεγαλύτερο συμφέρον και να πετύχει καλύτερους όρους αγοράς εξοπλισμού ή επαγγελματικού ακινήτου, αφού η συνολική τους αξία εξοφλείται άμεσα τοις μετρητοίς.
- Μετά τη λήξη της χρηματοδοτικής μίσθωσης, η επιχείρηση αποκτά τη κυριότητα του παγίου πληρώνοντας ένα προσυμφωνημένο συμβολικό ποσό. Η απόκτηση του ακινήτου απαλλάσσεται από το φόρο μεταβίβασης.
- Βελτιώνεται η εικόνα του ισολογισμού της επιχείρησης και της κεφαλαιακής της διάρθρωσης.

Τα κυριότερα είδη Χρηματοδοτικής Μίσθωσης στα οποία και θα αναφερθούμε είναι τα εξής δύο :

1. Απλή Χρηματοδοτική Μίσθωση (Direct Leasing)

Δίνει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να αποκτήσουν καινούργιο ή μεταχειρισμένο εξοπλισμό από την Ελλάδα ή το εξωτερικό, όπως κάθε είδους μηχανήματα, επιβατικά και φορτηγά αυτοκίνητα, μηχανήματα έργων, ηλεκτρονικό εξοπλισμό, κλιματιστικά, δίκτυα υπολογιστών και τηλεφωνικά κέντρα, έπιπλα και άλλα.

Επιπρόσθετα, δίνει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να αποκτήσουν επαγγελματική στέγη, όπως καταστήματα, γραφεία, βιοτεχνικά και βιομηχανικά κτίρια, αποθήκες και άλλα

ακίνητα για επαγγελματική χρήση. Η επαγγελματική στέγη μπορεί να αναφέρεται είτε σε αυτοτελή ακίνητα, είτε σε οριζόντιες ή κάθετες ιδιοκτησίες.

Με τον τρόπο αυτό, οι επιχειρήσεις αποκτούν τα κατάλληλα μέσα για τη λειτουργία τους και παράλληλα εκμεταλλεύονται όλα τα φορολογικά και άλλα πλεονεκτήματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης, χωρίς να δεσμεύουν ίδια κεφάλαια.

2. Συνεργασία Εταιρείας Leasing, Προμηθευτή και Μισθωτή (Vendor Leasing)

Στην περίπτωση αυτή, ουσιαστικά ο προμηθευτής εξοπλισμού, κατευθύνει τον υποψήφιο μισθωτή στην εταιρεία Leasing, η οποία εξετάζει κατά περίπτωση τα αιτήματα.

Με τη συνεργασία αυτή, ο προμηθευτής αποσκοπεί στην αύξηση των πωλήσεών του. Τον ίδιο σκοπό πετυχαίνει και η εταιρεία Leasing, ενώ ο πελάτης (μισθωτής) επωφελείται των πλεονεκτημάτων της χρηματοδότησης μέσω Leasing και συνήθως απολαμβάνει προνομακική τιμολόγηση, εξαιτίας της συνεργασίας προμηθευτή – εταιρείας Leasing.

3. Πώληση και επαναμίσθωση παγίων στοιχείων (Sale and Lease Back)

Η εν λόγω μορφή χρηματοδότησης συνίσταται σε επιχειρήσεις που επιθυμούν να βελτιώσουν τη ρευστότητά τους, μετατρέποντας σε κεφάλαιο κίνησης, τα κεφάλαια που χρησιμοποίησαν για να επενδύσουν σε εξοπλισμό και επιχειρηματικά ακίνητα.

Πιο συγκεκριμένα η εταιρεία Leasing αγοράζει από την επιχείρηση τον πάγιο εξοπλισμό της ή το επιχειρηματικό της ακίνητο και εν συνεχεία της το ενοικιάζει. Είναι μία πρακτική που προσφέρει ρευστότητα στην επιχείρηση, ενώ κάποιες εταιρείες καταφεύγουν στο Sale and Lease Back, προκειμένου να βελτιώσουν την εικόνα του ισολογισμού τους μέσω της αποπαγιοποίησης³.

3.2.9 ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (FACTORING)

Το Factoring είναι ένα ευέλικτο χρηματοδοτικό εργαλείο. Στην περίπτωση αυτή οι επιχειρήσεις εκχωρούν την ευθύνη είσπραξης των επιχειρηματικών τους απαιτήσεων σε μια εταιρεία Factoring (Factor). Πιο συγκεκριμένα, η επιχείρηση – πελάτης της Τράπεζας, η οποία είναι προμηθευτής μιας εμπορικής σχέσης, εκχωρεί τις απαιτήσεις της από οφειλέτες της (συνήθως τιμολόγια) με σκοπό την προεξόφλησή τους. Η εταιρεία Factoring αναλαμβάνει να αγοράσει τις απαιτήσεις της επιχείρησης (δηλαδή τα τιμολόγια) και να της αποδώσει

³ (Atrill, McLaney, 2006)

μέρος ή και το σύνολο της αξίας των τιμολογίων. Συνήθως, το ποσοστό προεξόφλησης των τιμολογίων σε 80% έως 90% και το υπόλοιπο ποσοστό ανάλογα 10% ή 20% αποδίδεται στον πελάτη κατά την εκκαθάριση της συναλλαγής μειωμένο κατά το ποσό των προμηθειών και των προεξοφλητικών τόκων. Εν συνεχεία η εταιρεία Factoring απευθύνεται στους πελάτες της επιχείρησης για να εισπράξει την αξία των τιμολογίων.

Στα πλεονεκτήματα του Factoring, κατατάσσουμε την παροχή ρευστότητας, την καλύτερη διαχείριση των απαιτήσεων, καθώς η διαχείριση και παρακολούθηση γίνεται από τη τράπεζα, η μείωση του λειτουργικού κόστους.

Από την άλλη πλευρά στα μειονεκτήματα του Factoring, κατατάσσουμε το υψηλό κόστος χρηματοδότησης, ιδιαίτερα όταν προσκομίζονται πολλά τιμολόγια μικρής αξίας, η πιθανότητα διατάραξης των καλών σχέσεων της επιχείρησης με τους πελάτες της και η εξάρτηση από τον Factor.

Ανάλογα με τον τόπο προορισμού των απαιτήσεων, το Factoring διακρίνεται σε εγχώριο και διεθνές.

Τα κυριότερα είδη Factoring στα οποία και θα αναφερθούμε είναι τα εξής τρία :

1. Εγχώριο Factoring με δικαίωμα αναγωγής

Ο Factor αναλαμβάνει την προεξόφληση των απαιτήσεων του πελάτη. Στο ενδεχόμενο όμως κατά το οποίο οι πελάτες της επιχείρησης δεν εξοφλήσουν τα τιμολόγια στην εταιρεία Factoring, αυτή απευθύνεται πίσω στην επιχείρηση και απαιτεί τα χρήματα από αυτή.

2. Εγχώριο Factoring χωρίς αναγωγή

Στην περίπτωση αυτή η τράπεζα αναλαμβάνει εξ' ολοκλήρου τον κίνδυνο να μην εισπραχθούν οι απαιτήσεις και δεν της δίνεται το δικαίωμα να απευθυνθεί πίσω στην επιχείρηση και να απαιτήσει χρήματα από αυτή.

3. Εμπιστευτική προεξόφληση τιμολογίων

Η πρακτική αυτή ακολουθείται, όταν ο οφειλέτης των τιμολογίων δεν αποδέχεται την εκχώρηση των οφειλών του σε τράπεζα (εταιρεία Factoring) από πλευράς του προμηθευτή του. Σε αυτή τη περίπτωση ο πελάτης αναλαμβάνει την είσπραξη των οφειλών και στη συνέχεια τις καταθέτει στην εταιρεία Factoring. Την εν λόγω μορφή χρηματοδότησης απολαμβάνουν αξιόπιστοι πελάτες.

3.3 ΕΜΜΕΣΕΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ

Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενη παράγραφο, οι έμμεσες πιστωτικές διευκολύνσεις διαφέρουν από τις άμεσες. Οι έμμεσες πιστωτικές διευκολύνσεις είναι παροχή πίστωσης, ενώ οι άμεσες πιστωτικές διευκολύνσεις αναφέρονται σε εκταμίευση χρημάτων. Στις έμμεσες διευκολύνσεις περιλαμβάνονται οι εγγυητικές επιστολές και οι ενέγγυες πιστώσεις.

3.3.1 ΕΓΓΥΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Εγγυητική επιστολή είναι ένα έγγραφο που εκδίδεται από μία τράπεζα και ενεργεί ως εγγύηση ότι ο εντολέας (πελάτης) θα τηρήσει έναντι του δικαιούχου τις υποχρεώσεις που απορρέουν από διατάξεις νόμου ή από νόμιμες συναλλαγές. Στην ουσία είναι σύμβαση με την οποία η τράπεζα αναλαμβάνει την υποχρέωση προς το δικαιούχο, ότι στη περίπτωση που ο εντολέας δεν εκπληρώσει την υποχρέωσή του, θα την εκπληρώσει η τράπεζα και θα την εκπληρώσει για το ποσό που αναγράφεται στο σώμα της εγγυητικής επιστολής. Στο ενδεχόμενο που ο εντολέας δεν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, ο δικαιούχος μπορεί να εμφανίσει την εγγυητική επιστολή στη τράπεζα και να απαιτήσει την είσπραξη του ποσού. Η τράπεζα είναι υποχρεωμένη να το πληρώσει δίχως να προβάλλει κωλύματα.

Οι Εγγυητικές επιστολές είτε απευθύνονται προς το Δημόσιο και σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, είτε απευθύνονται σε ιδιώτες και σε Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου.

Η τράπεζα απαλλάσσεται από την υποχρέωση της εγγύησης όταν της επιστραφεί το σώμα της εγγυητικής επιστολής ή όταν παραλάβει υπηρεσιακή επιστολή από τον δικαιούχο, όταν αυτός είναι φορέας του δημοσίου. Στις περιπτώσεις που ο δικαιούχος είναι ιδιώτης ή ΝΠΙΔ, απαλλάσσεται όταν περάσει ένας μήνας από την ημερομηνία λήξης της Εγγυητικής Επιστολής.

Ανάλογα με το σκοπό έκδοσής τους, οι εγγυητικές επιστολές κατατάσσονται σε :

1. Συμμετοχής (Α' Κατηγορίας)

Την αιτούνται επιχειρήσεις, οι οποίες επιθυμούν να συμμετάσχουν σε ένα μειοδοτικό ή πλειοδοτικό διαγωνισμό, δημόσιο ή ιδιωτικό για την προμήθεια ειδών ή την ανάληψη και κατασκευή έργων. Με αυτό τον τρόπο διασφαλίζονται αυτοί που προκηρύσσουν τον διαγωνισμό ότι δε θα συμμετέχουν αφερέγγυες επιχειρήσεις ή επαγγελματίες.

2. Καλής Εκτέλεσης (Β' Κατηγορίας)

Εκδίδεται έπειτα από τη κατακύρωση του διαγωνισμού για να διασφαλιστεί η τήρηση των όρων των συμβάσεων από τη πλευρά του λήπτη του έργου. Η εν λόγω εγγυητική

επιστολή αντικαθιστά την εγγυητική Συμμετοχής, η οποία θα πρέπει να επισταρφεί στη τράπεζα για να ακυρωθεί.

3. Καλής Πληρωμής (Γ' Κατηγορίας)

Θεωρείται υψηλού κινδύνου από τη πλευρά της τράπεζας γιατί εγγυάται την εξόφληση μιας οφειλής. Εκδίδονται σε πληρωμές τιμολογίων εσωτερικού και εξωτερικού εμπορίου.

4. Λήψη Προκαταβολών (Γ' Κατηγορίας)

Πολλές φορές έπειτα από την κατακύρωση ενός διαγωνισμού έργου ή προμήθειας ειδών, προβλέπεται η ανάληψη μιας προκαταβολής. Για την είσπραξη αυτής της προκαταβολής κατατίθεται εγγυητική επιστολή τραπεζής. Στην περίπτωση που ο εντολέας, δηλαδή ο πελάτης της τράπεζας δεν παραδώσει έργο ή υλικά ίσης αξίας με την προκαταβολή, τότε η τράπεζα οφείλει να επιστρέψει την προκαταβολή ή μέρος αυτής.

5. Αντικατάστασης Δεκάτων

Εκδίδεται, όταν ζητηθεί από τον εντολέα η είσπραξη του ποσού ενός εκτελεσθέντος τμήματος του έργου, πριν πραγματοποιηθεί ο έλεγχος και η πιστοποίηση από τη πλευρά του δικαιούχου. Με την εν λόγω εγγυητική που αποτελεί συμπληρωματική εγγυητική της εγγυητικής Καλής Εκτέλεσης, ο εργολάβος του έργου εισπράττει όλο το ποσό πριν την πιστοποίηση και παράλληλα ο δημόσιος οργανισμός εξασφαλίζεται ότι στην περίπτωση που το εν λόγω τμήμα του έργου δεν έχει ολοκληρωθεί από τον εντολέα ή δεν είναι σύμφωνα με τους όρους και τις προδιαγραφές της σύμβασης, θα του επιστραφούν τα χρήματα.

3.3.2 ΕΝΕΓΓΥΟΣ ΠΙΣΤΩΣΗ

Την συναντάμε συνήθως σε συναλλαγές εξωτερικού εμπορίου. Η τράπεζα του οφειλέτη (αγοραστή) αναλαμβάνει να πληρώσει στον δικαιούχο (πωλητή – προμηθευτή) το ποσό της ενέγγυας πίστωσης, εάν ο τελευταίος τηρήσει όλους τους όρους της πίστωσης που έχει ορίσει ο αγοραστής. Πιο συγκεκριμένα ο εντολέας – αγοραστής και η τράπεζά του απευθύνονται στη τράπεζα του πωλητή – προμηθευτή και ζητούν από αυτήν να του κοινοποιήσει ότι έχει ανοιχτεί ενέγγυα πίστωση. Σημειώνουμε πως ακόμη κι εάν ο εντολέας δεν μπορέσει να καταβάλλει τα χρήματά, η τράπεζά του στην οποία ανοίχτηκε η ενέγγυος πίστωση, είναι υποχρεωμένη να προβεί ούτως ή άλλως στην πληρωμή και να εξοφλήσει τον πωλητή – προμηθευτή κατά το ποσό της ενέγγυας πίστωσης⁴.

⁴ (Μαλινδρέτου, 2000)

Η ενέγγυα πίστωση ανάλογα με το χρόνο πληρωμής διακρίνεται σε όψεως (sight) και προθεσμιακή (tenor). Όταν είναι όψεως η πληρωμή πραγματοποιείται με τη λήψη των φορτωτικών εγγράφων. Όταν είναι προθεσμιακή η πληρωμή πραγματοποιείται σε προσυμφωνημένο χρόνο μετά τη παραλαβή των φορτωτικών εγγράφων και κατ' επέκταση των εμπορευμάτων από τη πλευρά του αγοραστή. Στη δεύτερη περίπτωση ο κίνδυνος είναι μεγαλύτερος για τη τράπεζα, γιατί ο αγοραστής μπορεί να έχει παραλάβει το εμπόρευμα και να μη πληρώσει.

Επιπρόσθετα, οι ενέγγυες πιστώσεις ανάλογα με την ισχύ τους διακρίνονται σε ανακλητές (revocable credit) και ανέκκλητες (irrevocable credit). Στις ανακλητές ο εντολέας μπορεί να ανακαλέσει ή να τροποποιήσει τη πίστωση οποιαδήποτε στιγμή χωρίς να ειδοποιήσει τον πωλητή. Στις ανέκκλητες, ο εντολέας - αγοραστής δε μπορεί να κάνει καμία τροποποίηση στην πίστωση χωρίς τη συγκατάθεση του πωλητή.

Κεφάλαιο 4: ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

Οι εξασφαλίσεις τις οποίες λαμβάνουν οι τράπεζες ως εναλλακτική πηγή αποπληρωμής είναι είτε ενοχικές είτε εμπράγματα. Το ύψος τους εξαρτάται από τη μορφή και το ποσό χρηματοδότησης, τον πιστωτικό κίνδυνο και την κατάσταση του δανειολήπτη.

4.1 ΕΝΟΧΙΚΕΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Πρωταρχική ενοχική σχέση συνιστά η ευθύνη του οφειλέτη έναντι του δανειστή. Οι ενοχικές εξασφαλίσεις λαμβάνονται με τη μορφή εγγυήσεων για την εξασφάλιση της απαίτησης από τα δάνεια, σύμφωνα με τη πιστωτική πολιτική των συνεργαζόμενων τραπεζών.

4.1.1 ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

Ο εγγυητής είναι αυτός που καλείται να αναλάβει την αποπληρωμή της οφειλής όταν ο πιστούχος δεν μπορεί να ανταπεξέλθει.

Εγγυητές μπορεί να είναι:

- Άτομα με ικανοποιητικά εισοδήματα
- Όσοι είναι κάτοχοι ακίνητης περιουσίας
- Όσοι δεν εμφανίζουν δυσμενή στοιχεία στο διατραπεζικό σύστημα της Τειρεσίας ΑΕ

4.1.2 ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

Οι προϋποθέσεις με τις οποίες η τράπεζα δέχεται τις εταιρικές εγγυήσεις είναι:

- ✓ Ότι η εγγυήτρια εταιρεία θα πρέπει να είναι κερδοφόρα έτσι ώστε να μπορεί να καλύψει τις πιστοδοτήσεις που εγγυάται
- ✓ Να υπάρχει σύμφωνη γνώμη της νομικής υπηρεσίας της τράπεζας περί δυνατότητας παροχής εγγυήσεις από την εγγυήτρια εταιρεία.

4.1.3 ΥΠΟΣΧΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Υποσχετική επιστολή είναι ένα έγγραφο το οποίο απευθύνεται στη τράπεζα με το οποίο ο πιστούχος δεσμεύεται να πληρώσει το ποσό της οφειλής σε ορισμένο χρόνο και τρόπο. Με το εν λόγω έγγραφο ο οφειλέτης υπόσχεται πως σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα θα αποπληρώσει τη χορήγηση που έλαβε από τη Τράπεζα είτε με μετρητά, είτε με τη προσκόμιση μεταχρονολογημένων επιταγών πελατείας είτε σπανιότερα μέσω της εγγραφής βάρους σε κάποιο ακίνητο.

4.1.4 ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Αφορούν εγγυήσεις που παρέχονται από το Ελληνικό Δημόσιο σε επιχειρήσεις, στα πλαίσια αναπτυξιακών προγραμμάτων ή σε περιπτώσεις που οι επιχειρήσεις έχουν υποστεί καταστροφές από φυσικά φαινόμενα (π.χ πυρκαγιές, σεισμούς). Οι χρηματοδοτήσεις με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου εκταμιεύονται κατόπιν λήψης έγκρισης από την αρμόδια δημόσια αρχή.

4.2 ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΕΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Εμπράγματα εξασφαλίσεις είναι όταν η τράπεζα δανείζει ένα ποσό και ζητάει να προσημειωθεί κάποιο ακίνητο έτσι ώστε να αισθάνεται εξασφαλισμένη σε περίπτωση που δεν επιστραφεί το δάνειο.

Διακρίνονται σε ενέχυρα επί πράγματος (επιταγές, μηχανήματα, κτλ) ή δικαιώματος και σε εγγραφές βαρών (υποθήκη- προσημείωση ακινήτου).

4.2.1 ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

Στην ενεχυρίαση καταθέσεων εντάσσεται οποιαδήποτε μορφή κατάθεσης με σκοπό την εξασφάλιση όλων των μορφών πιστοδοτήσεων. Η εξασφάλιση αυτή θεωρείται η σημαντικότερη μορφή κάλυψης των πιστοδοτήσεων.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ενεχυρίαση οποιαδήποτε μορφή κατάθεσης είναι να είναι ελεύθερη από κάθε άλλη ενεχυρίαση. Συντάσσεται σύμβαση εκχώρησης – ενεχυρίασης απαιτήσεων μεταξύ της τράπεζας και των δικαιούχων του λογαριασμού. Ο λογαριασμός μπορεί να εκχωρηθεί ολόκληρος ή μέρος αυτού, ενώ μπορεί να τηρείται τόσο σε ευρώ όσο και σε ξένο νόμισμα.

4.2.2 ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ, ΟΜΟΛΟΓΩΝ, ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Οι τράπεζες αποδέχονται ως εξασφάλιση τα ομόλογα τραπεζών, τα εταιρικά ομόλογα, τα αμοιβαία κεφάλαια, τα έντοκα γραμμάτια του δημοσίου, τα ομόλογα του ελληνικού δημοσίου, μετοχές εισηγμένων εταιριών.

Όλα τα παραπάνω είναι καλύμματα ευμετάβλητης αξίας, επομένως η αποδοχή ενεχυρίασής τους ή όχι εξαρτάται από την εξασφαλιστική τους αξία και από την πολιτική της κάθε τράπεζας. Είναι ευνόητο ότι ένα έντοκο γραμμάτιο του Δημοσίου είναι πιο εύκολα αποδεκτό ως εξασφάλιση από ένα χαρτοφυλάκιο μετοχών μιας μικρής εισηγμένης εταιρείας.

4.2.3 ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΗ ΜΕΤΑΧΡΟΝΟΛΟΓΗΜΕΝΩΝ ΕΠΙΤΑΓΩΝ

Οι μεταχρονολογημένες επιταγές αποτελούν τη συνηθέστερη μορφή εξασφάλισης, κυρίως όταν πρόκειται για αλληλόχρεους λογαριασμούς. Η τράπεζα θέτει όρους προκειμένου να λάβει επιταγές ως εξασφάλιση, προκειμένου να επιτυγχάνεται διασπορά του συνολικού κινδύνου στον οποίο είναι εκτεθειμένη. Συνήθως η διασπορά ανά εκδότη δεν ξεπερνά το 15% με 20% του συνολικού χαρτοφυλακίου μεταχρονολογημένων επιταγών του πιστούχου, η μέγιστη διάρκεια μέχρι την ωρίμανση της επιταγής δεν ξεπερνά τους 7 μήνες, ενώ το ποσό που αποδίδεται στον πελάτη ανέρχεται στο 80% με 90% του ποσού της επιταγής (το υπόλοιπο ποσοστό του αποδίδεται με την ωρίμανση της επιταγής). Βέβαια, τα όρια αυτά εξετάζονται κατά περίπτωση και εξαρτώνται από τη συνολική σχέση με τον πιστούχο, τη φερεγγυότητά του, το ποσοστό εισπραξιμότητας των μεταχρονολογημένων επιταγών που προσκομίζει κλπ.

Η τράπεζα ελέγχει τις μεταχρονολογημένες επιταγές πριν την ενεχυρίασή τους ως προς τα δυσμενή στοιχεία του εκδότη στο διατραπεζικό σύστημα «Γειρεσίας», ως προς την εμπορικότητα της συναλλαγής και ως προς τα τυπικά στοιχεία της επιταγής (ποσό, ημερομηνία, ορθότητα υπογραφών κλπ)

Το σημαντικότερο πλεονέκτημα των μεταχρονολογημένων επιταγών έναντι άλλων χρεογράφων, είναι ότι σε περίπτωση μη πληρωμής και σφράγισης της επιταγής, ο εκδότης έχει ποινικές ευθύνες, σε αντίθεση για παράδειγμα με τις συναλλαγματικές, που ο εκδότης έχει μόνο αστικές ευθύνες σε περίπτωση μη πληρωμής. Για το λόγο αυτό οι τράπεζες προτιμούν την ενεχυρίαση μεταχρονολογημένων επιταγών, προκειμένου να μπορούν να στρέφονται δικαστικά εναντίον αφερέγγυων εκδοτών.

Στις μέρες μας βέβαια έχει αυξηθεί κατακόρυφα η εμφάνιση σφραγισμένων επιταγών εξαιτίας της γενικότερης οικονομικής κατάστασης που επικρατεί στην αγορά ως απόρροια της οικονομικής κρίσης κι έτσι οι τράπεζες είναι πλέον πολύ προσεκτικές σε ότι αφορά την ενεχυρίαση επιταγών.

4.2.4 ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ

Για την ενεχυρίαση των συναλλαγματικών ισχύει ότι και στην ενεχυρίαση επιταγών. Καταχωρούνται σε πινάκια ενεχυρίασης συναλλαγματικών τα οποία αναγράφουν την σύμβαση ενεχυρίασης συναλλαγματικών.

Η συναλλαγματική είναι ένα τυπικό έγγραφο στο οποίο πρέπει να αναγράφονται κάποια στοιχεία για να είναι έγκυρη.

Τα στοιχεία είναι:

- ✓ Αναγραφή ιδίου ποσού πληρωμής αριθμητικώς και ολογράφως
- ✓ Αναγραφή ονόματος αυτού που οφείλει να πληρώσει
- ✓ Αναγραφή της ημερομηνίας λήξης της συναλλαγματικής
- ✓ Αναγραφή τόπου πληρωμής
- ✓ Αναγραφή του ονόματος στον οποίο θα γίνει η πληρωμή
- ✓ Αναγραφή χρονολογίας και τόπου έκδοσης της συναλλαγματικής
- ✓ Υπογραφή αυτού που την εκδίδει.

Η χρήση της έχει μειωθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια και πριν την ενεχυρίαση της πραγματοποιείται έλεγχος για την φερεγγυότητα του έκδοτη και τα τυπικά στοιχεία της.

4.2.5 ΕΚΧΩΡΗΣΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

Η εκχώρηση επιχορήγησης που συνδέεται συνήθως με αναπτυξιακά επιχειρηματικά προγράμματα, μπορεί να εκχωρηθεί σε οποιοδήποτε πιστωτικό ίδρυμα για την παροχή βραχυπρόθεσμου ή μακροπρόθεσμου δανείου, ισόποσου ή μέρους του ποσού της εκχωρημένης επιχορήγησης. Προϋπόθεση αποτελεί ότι χρησιμοποιείται για την πραγματοποίηση της επενδυτικής πρότασης του δικαιούχου.

Η επιχορήγηση μπορεί να εκχωρηθεί σε τράπεζα και αποτελεί απαίτηση του δικαιούχου της επένδυσης εφόσον τηρεί όλους τους προβλεπόμενους όρους της απόφασης υπαγωγής.

Η δημόσια επιχορήγηση καταβάλλεται εφ' άπαξ ή τμηματικά χωρίς καμία μείωση ή κράτηση ή μεταγενέστερη επιβάρυνση. Επομένως και η αποπληρωμή του τραπεζικού δανείου πραγματοποιείται είτε εφ' άπαξ, είτε σταδιακά.

Ο δικαιούχος της ενεχυρίασης υποχρεούται στην τήρηση των όρων της απόφασης υπαγωγής μέχρι τη συμπλήρωση πενταετίας από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης της επένδυσης⁵.

4.2.6 ΕΚΧΩΡΗΣΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΟΥ

Η τράπεζα μπορεί να δέχεται ως εξασφάλιση την εκχώρηση απαιτήσεων από συμβάσεις έργου με το Δημόσιο ή με τρίτους, υπό την προϋπόθεση ότι η απαίτηση είναι γεγεννημένη και ότι έχει γίνει πιστοποίηση έργου από δημόσιο φορέα (αφορά περιπτώσεις δημοσίων έργων).

4.2.7 ΕΚΧΩΡΗΣΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Αφορά περισσότερο τις μεγάλες επιχειρήσεις οι οποίες απαιτούν εγγυητικές επιστολές από τους πελάτες τους προκειμένου να προβούν σε συνεργασία μαζί τους. Εν συνέχεια για την απόκτηση ρευστότητας εκχωρούν τις εγγυητικές αυτές επιστολές στη τράπεζα.

4.2.8 ΠΡΟΣΗΜΕΙΩΣΗ ΥΠΟΘΗΚΗΣ ΑΚΙΝΗΤΟΥ

Η εγγραφή προσημείωσης υποθήκης επί ακινήτου είναι από τις βασικότερες εξασφαλίσεις που ζητά η τράπεζα και έχει εφαρμογή τόσο σε επιχειρηματικά δάνεια, όσο και σε στεγαστικά, επισκευαστικά, προσωπικά δάνεια. Προτιμάται η εγγραφή προσημείωσης από την υποθήκη, μιας και τα έξοδα της τελευταίας είναι σημαντικά υψηλότερα και επιβαρύνουν τον πιστούχο. Η προσημείωση ουσιαστικά χορηγεί το δικαίωμα προτίμησης για την απόκτηση υποθήκης.

Τα ακίνητα που δέχεται η τράπεζα ως εξασφάλιση είναι:

- Οικόπεδα εντός ή εκτός σχεδίου
- Κατοικίες, διαμερίσματα, καταστήματα
- Καλλιεργήσιμες και μη αγροτικές εκτάσεις όπως ελαιώνες, αμπελώνες κλπ.
- Βιομηχανικά και μη ακίνητα εντός Βιομηχανικών Ζωνών
- Εξειδικευμένα ακίνητα όπως ορνιθοτροφεία, χοιροστάσια, ποιμνιοστάσια.

⁵ (Πρωτοψάλτης και Βρουστούρης, 2002)

- Ακίνητα ιδιοκτησίας συνεταιρισμών

Κατά περίπτωση και εφόσον υφίσταται εξασφαλιστική αξία μπορεί να εξετασθεί η προσημείωση σε πιο εξειδικευμένα ακίνητα, ή ακίνητα στα οποία προηγούνται βάρη άλλων τραπεζών. Η τράπεζα δεν δέχεται ως εξασφάλιση:

- Ακίνητα των οποίων οι ιδιοκτήτες ή συνιδιοκτήτες είναι ανήλικοι παρά μόνον εάν υπάρχει θετική δικαστική απόφαση που επιτρέπει την εγγραφή βαρών.
- Ακίνητα που επιβαρύνονται με κατάσχεση η οποία δεν έχει ακόμη αρθεί.
- Ακίνητα στα οποία υπάρχουν δικαστικές διεκδικήσεις από τρίτους.
- Εάν στο συμβόλαιο του ακινήτου περιλαμβάνεται διαλυτική αίρεση.

Το ποσό της προσημείωσης που εγγράφεται, ανέρχεται συνήθως στο 120% (ή μέχρι και 140% αν αφορά ξένο νόμισμα) του ποσού της χρηματοδότησης. Αν η εμπορική αξία του ακινήτου είναι μικρότερη από το ποσό της χρηματοδότησης και δεν προβλέπεται να αυξηθεί άμεσα, τότε η προσημείωση εγγράφεται σε ποσοστό 120% επί της αξίας του ακινήτου. Η αξία υπολογίζεται από συνεργαζόμενους με την τράπεζα μηχανικούς, κατόπιν ελέγχου όλων των σχετικών εγγράφων (πολεοδομικές άδειες, συμβόλαια κτήσης, τοπογραφικά, κατόψεις κλπ) και επισκέψεώς τους στο ακίνητο.

Κεφάλαιο 5: ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

5.1 ΕΙΔΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΚΙΝΗΣΕΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Παρακάτω πραγματοποιείται ανάλυση της ίδρυσης και ανάπτυξης των επιχειρήσεων, καθώς και της σχέσης τους με τις διευκολύνσεις που παρέχονται από το τραπεζικό δανεισμό.

5.1.1 ΙΔΡΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Για την έναρξη μιας επιχείρησης απαιτείται η επιλογή της νομικής μορφής της. Έτσι έχουμε τις ατομικές και τις εταιρικές επιχειρήσεις.

Ατομική ονομάζεται η επιχείρηση που αποτελείται από ένα άτομο. Είναι μικρές επιχειρήσεις που απασχολούν μικρό αριθμό εργαζομένων και αποσκοπούν στην εξασφάλιση απασχόλησης για τον ιδιοκτήτη και για την οικογένεια του.

Ο επιχειρηματίας έχει επιλέξει το αντικείμενο όπου θα δραστηριοποιείται η επιχείρηση, τον τόπο εγκατάστασης, τους συνεργάτες του, καθώς και τον τρόπο που θα προσεγγίσει την πελατεία του.

Η ίδρυση μιας νέας επιχείρησης μειονεκτεί σε σχέση με αυτή που προϋπάρχει, έτσι ο νέος επιχειρηματίας θα πρέπει να αγωνιστεί για να δημιουργήσει ένα ικανοποιητικό δίκτυο πελατών, καθώς και να δεχτεί δυσμενείς όρους κατά τη διεξαγωγή συναλλαγών με τους πελάτες και με τους προμηθευτές του.

Η πηγή χρηματοδότησης είναι δύσκολη διότι και οι τράπεζες αλλά και υποψήφιοι δανειστές είναι επιφυλακτικοί και καχύποπτοι.

Εταιρική ονομάζεται η επιχείρηση που ανήκει σε ομάδα προσώπων συνδεδεμένους μεταξύ τους δια του εταιρικού δεσμού. Η θέση και οι εξουσίες του επιχειρηματία ποικίλουν ανάλογα με τη νομική μορφή της εταιρείας και προσδιορίζονται από το καταστατικό της.

Στις εταιρικές επιχειρήσεις έχουμε:

✓ Την ομόρρυθμη εταιρεία όπου για την ίδρυση της απαιτείται η σύμπραξη δυο η περισσότερων προσώπων. Η εταιρική σύμβαση διατυπώνεται εγγράφως και δημοσιεύεται στο Επιμελητήριο που εδρεύει η επιχείρηση. Το έγγραφο του καταστατικού μπορεί να είναι είτε ιδιωτικό είτε δημόσιο. Η υποχρεωτική σύνταξη δημοσίου εγγράφου είναι εάν υπάρχει αντικείμενο προς μεταβίβαση του οποίου απαιτείται δημόσιο έγγραφο. Συνυπεύθυνοι για τις υποχρεώσεις της επιχείρησης είναι όλοι οι εταίροι.

✓ Την ανώνυμη εταιρεία όπου για την ίδρυση της είναι απαραίτητη η κατάρτιση του καταστατικού δια συμβολαιογραφικού εγγράφου. Απαιτείται η έγκριση του καταστατικού με

απόφαση της δημόσιας αρχής. Τόσο το καταστατικό όσο και η εγκριτική απόφαση δημοσιεύονται στην εφημερίδα της κυβέρνησης. Ο κάθε μέτοχος ευθύνεται για το ποσό της εισφοράς του.

✓ Τις λοιπές εταιρικές μορφές όπου έχουμε την εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, την απλή ετερόρρυθμη εταιρεία, το συνεταιρισμό, την αφανή εταιρεία και την συμπλοιοκτησία.

Οι διαδικασίες ίδρυσης μιας νέας επιχείρησης είναι:

- Η επιλογή του χώρου εγκατάστασης
- Η επιλογή της νομικής μορφής
- Εγγραφή στο επιμελητήριο
- Εγγραφή σε ασφαλιστικό φορέα
- Άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας
- Άδεια ασκήσεως επαγγέλματος και ειδική άδεια λειτουργίας
- Δήλωση έναρξης επιτηδεύματος, αριθμός φορολογικού μητρώου, θεώρηση στοιχείων

και βιβλίων

- Πρόσληψη προσωπικού και καταβολή εργοδοτικών εισφορών
- Ανάλογα με τις ιδιαίτερες δραστηριότητες μιας επιχείρησης μπορεί να απαιτούνται και άλλες ενέργειες όπως καταχώρηση εμπορικού σήματος, σήμα καταλληλότητας κτλ.

Συνήθως τα πρώτα αυτά έξοδα καλύπτονται από τις εισφορές των εταίρων βέβαια σε περίπτωση που δεν καλύπτουν τις ανάγκες καταφεύγουν στο τραπεζικό δανεισμό. Το ενδεδειγμένο τραπεζικό προϊόν είναι το κεφάλαιο κίνησης μέσω ανοιχτού αλληλόχρεου λογαριασμού διότι παρέχει την απαιτούμενη ρευστότητα για τα πρώτα έξοδα.

5.1.2 ΑΓΟΡΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

Απαραίτητη είναι η αγορά εξοπλισμού για την λειτουργία μιας επιχείρησης. Έτσι κάθε επιχείρηση κατά την έναρξη της προβαίνει σε αγορές όπου ενδεικτικά μερικές από αυτές είναι:

✓ Μηχανήματα - εξοπλισμός παραγωγής

✓ εξοπλισμός και εγκαταστάσεις προστασίας περιβάλλοντος και εξοικονόμησης ενέργειας

- ✓ μεταφορικά μέσα
- ✓ λογισμικά και υπηρεσίες λογισμικού
- ✓ έπιπλα και γραφεία
- ✓ ηλεκτρονικοί υπολογιστές

- ✓ τηλεφωνικά κέντρα
- ✓ ηλεκτρικά είδη

Τα δάνεια τακτής λήξης είναι οι κατάλληλες χρηματοδοτικές διευκολύνσεις για την απόκτηση του εξοπλισμού. Σε κάποιες περιπτώσεις ο εξοπλισμός μπορεί να αποκτηθεί και μέσω χρηματοδοτικής μίσθωσης.

5.1.3 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Η κατασκευή κτιριακών εγκαταστάσεων, έχει να κάνει κυρίως με τον τομέα της στέγασης.

Οι λόγοι που επιτάσσουν την ανέγερση ή την αγορά επαγγελματικής στέγης είναι οι ακόλουθοι:

- διευθέτηση του χώρου σύμφωνα με τις ανάγκες της επιχείρησης
- εξασφάλιση εγγυημένου εισοδήματος για τις επόμενες γενιές είτε συνεχισθεί το επάγγελμα είτε όχι
- δυνατότητα μακροχρόνιου σχεδιασμού των επιχειρηματικών πλάνων
- αποφυγή ενοικίου
- απαλλαγή από συνεχείς πιέσεις του ενοικιαστή για αύξηση του μισθώματος.

Στην προκειμένη περίπτωση, το καταλληλότερο χρηματοδοτικό εργαλείο, είναι το δάνειο τακτής λήξης, καθώς προσφέρει τον απαραίτητο μακροχρόνιο ορίζοντα που απαιτεί η επένδυση. Η διάρκεια ενός τέτοιου δανείου μπορεί να φθάσει τα 15 έτη και κατά περίπτωση μέχρι και τα 20 έτη. Σημαντικός παράγοντας στην δανειοδότηση κτιριακών εγκαταστάσεων είναι η ύπαρξη ιδίων κεφαλαίων από πλευράς της επιχείρησης, καθώς έτσι διασφαλίζεται σε μεγαλύτερο βαθμό η αποπεράτωση του έργου και κατ' επέκταση αποσοβείται ο κίνδυνος μη ύπαρξης εσόδων για την αποπληρωμή του δανείου. Λόγω της διάρκειάς τους αυτές οι επενδύσεις είναι σχετικά υψηλού ρίσκου και η τράπεζα φροντίζει να μελετήσει ενδελεχώς τη βιωσιμότητα του επενδυτικού σχεδίου και τη ρεαλιστική βάση του. Σα δικλείδα ασφαλείας η τράπεζα αποδεσμεύει τα δανειακά κεφάλαια σταδιακά, σύμφωνα με την αποπεράτωση του έργου.

Άλλες εναλλακτικές λύσεις για την απόκτηση επαγγελματικής στέγης είναι το leasing ακινήτου και το project finance.

5.1.4 ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΡΕΧΟΝΤΑ ΕΞΟΔΑ

Είναι απαραίτητο εργαλείο για την απρόσκοπτη λειτουργία της επιχείρησης, καθώς έρχεται για να καλύψει τις ανάγκες ρευστότητας που δημιουργούνται μεταξύ της παροχής της υπηρεσίας ή του προϊόντος και της είσπραξης του τιμήματος.

Η εκάστοτε επιχείρηση έχει ανάγκη για κεφάλαιο κίνησης προκειμένου:

- να πληρώνει τους προμηθευτές
- να πληρώνει τη μισθοδοσία των εργαζομένων
- να προωθεί την επιχείρηση μέσω διαφημιστικών καταχωρήσεων
- να καλύπτει τους λογαριασμούς του ηλεκτρικού ρεύματος, του νερού, των τηλεφώνων, της σύνδεσης με το διαδίκτυο
- να καλύπτει τα έξοδα καυσίμων
- να καλύπτει τα έξοδα ασφάλισης
- να καλύπτει τέλη και φόρους προς το κράτος κλπ
- Την αντιμετώπιση τυχών προβλημάτων εποχικότητας ή έκτατων αναγκών.

Κεφάλαιο 6: ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΟΙΟΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Στο κεφάλαιο αυτό αναφέρονται τα ποιοτικά στοιχεία της επιχείρησης η οποία είναι υποψήφια προς δανειοδότηση. Οι πληροφορίες τις οποίες εξετάζουν οι υπάλληλοι των τραπεζών αντλούνται τόσο από τα ποιοτικά στοιχεία της επιχείρησης όσο και από τα ποσοτικά στοιχεία τα οποία προέρχονται από την ανάλυση των οικονομικών στοιχείων.

6.1 ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΥΠΟΨΗΦΙΟ ΠΕΛΑΤΗ

Η πρώτη επαφή που θα έχει ο πελάτης με τον υπάλληλο της τράπεζας παίζει μεγάλο ρόλο στη διαμόρφωση της σχέσης τους. Όταν ο πελάτης γνωρίζει τι θέλει και είναι ενημερωμένος τότε ο υπάλληλος της τράπεζας καταλαβαίνει ότι έχει να κάνει με άτομο που δείχνει σοβαρότητα και επαγγελματισμό. Αντίθετα αν δει ότι ο πελάτης ενδιαφέρεται μόνο για το πώς και πότε θα πάρει τα χρήματα τότε τον αντιμετωπίζει με επιφυλακτικότητα .

Η τράπεζα προκειμένου να διαπιστώσει την ομαλή λειτουργία της επιχείρησης καθώς και να αντλήσει περισσότερες πληροφορίες, μετά την πρώτη επαφή με τον πελάτη, μπορεί να την επισκεφτεί⁶.

6.2 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ

Η τράπεζα προκειμένου να προσδιορίσει την πραγματική δανειοδοτική ανάγκη του πελάτη της θα πρέπει να αντλήσει πληροφορίες σχετικά με τον κύκλο συναλλαγών και τον κύκλο παράγωγης της επιχείρησης. Οι υποψήφιοι πελάτες μπορεί να μην γνωρίζουν τι κεφάλαια χρειάζονται πραγματικά και έτσι αιτούνται μεγάλες χρηματοδοτήσεις. Έτσι η τράπεζα οφείλει να διερευνήσει τον συναλλακτικό κύκλο της επιχείρησης, δηλαδή ποιοι είναι οι προμηθευτές, ποιοι είναι οι πελάτες, πότε διενεργούνται οι πληρωμές στους πρώτους και οι εισπράξεις από τους δεύτερους, πως θα χρησιμοποιηθεί η αιτούμενη χρηματοδότηση, αν προορίζεται για κεφάλαιο κίνησης ή για απόκτηση παγίων, αν είναι έκτακτη ανάγκη ή αν προέκυψε λόγω κακοδιαχείρισης κλπ.

⁶ (Κοντός, 2000)

6.3 ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΟΜΑΛΗΣ ΑΠΟΠΛΗΡΩΜΗΣ

Η τράπεζα ζητά κάποιες εξασφαλίσεις έτσι ώστε να είναι καλυμμένη σε περίπτωση προβλήματος στην αποπληρωμή. Οι λύσεις για την αποπληρωμή του δανεισμού της επιχειρήσεις είναι από την ίδια την επιχείρηση. Οι πηγές της αποπληρωμής χωρίζονται σε λειτουργικές και μη λειτουργικές.

Στις λειτουργικές είναι :

- ✓ Οι πιστώσεις σε πελάτες
- ✓ Οι πωλήσεις μέσω πιστωτικών καρτών
- ✓ Οι πωλήσεις των προϊόντων και αποθεμάτων
- ✓ Οι επιταγές πελατείας

Στις μη λειτουργικές είναι:

- ✓ Μετρητά, ομόλογα
- ✓ Διαθέσιμα ή ρευστοποιημένα στοιχεία
- ✓ Ακίνητη περιουσία επιχείρησης
- ✓ Έσοδα ή εισοδήματα από άλλες πηγές.

6.4 ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ

Η τράπεζα αξιολογεί το ιδιοκτησιακό καθεστώς και τη νομική μορφή της επιχείρησης. Με αυτό τον τρόπο εξετάζει εάν είναι ατομική επιχείρηση, ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρεία, εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία ή ανώνυμη εταιρεία. Η νομική μορφή κάθε εταιρείας καθορίζει την ευθύνη που αναλαμβάνουν τα μέλη της με αποτέλεσμα να λαμβάνεται υπόψη από τις τράπεζες προκειμένου να εκτιμήσουν το πιστωτικό κίνδυνο. Ενδεικτικά αναφέρουμε πως στις προσωπικές εταιρείες, πολλές από τις οποίες είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, η ευθύνη των φορέων για τις επιχειρηματικές πράξεις είναι πιο ουσιαστική με αποτέλεσμα ο αναλαμβανόμενος τραπεζικός κίνδυνος να είναι μεγαλύτερος. Σε αυτή τη περίπτωση οι τράπεζες είναι περισσότερο επιφυλακτικές στη χορήγηση πιστοδοτήσεων και οι όροι συνήθως είναι πιο αυστηροί.

Επιπρόσθετα η τράπεζα εξετάζει πως μοιράζονται τα εταιρικά μερίδια, ποιος δεσμεύει και εκπροσωπεί την εταιρεία και υπογράφει για λογαριασμό της.

Προκειμένου να ξεκινήσει η συνεργασία, το νομικό τμήμα της τράπεζας εξετάζει τα σχετικά έγγραφα της επιχείρησης και προβαίνει στη σύνταξη νομιμοποίησης. Τα έγγραφα αυτά είναι:

- Το καταστατικό
- Τροποποιήσεις του καταστατικού
- Βεβαίωση από το εμπορικό επιμελητήριο στο οποίο ανήκει η επιχείρηση
- Πιστοποιητικό της αρμόδιας νομαρχίας περί των τροποποιήσεων του καταστατικού
- Βεβαίωση Πρωτοδικείου περί μη πτωχέυσεως της εταιρείας και των εταίρων
- Πρακτικό Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της εταιρείας αναφορικά με την εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (αφορά ΕΠΕ και ΑΕ)
- Πρακτικό ΔΣ περί συγκρότησης σε σώμα και εκλογής εκπροσώπων (αφορά ΕΠΕ και ΑΕ)
- ΦΕΚ με τη δημοσίευση του καταστατικού (αφορά ΕΠΕ και ΑΕ)
- ΦΕΚ με τις τροποποιήσεις του καταστατικού (αφορά ΕΠΕ και ΑΕ)
- ΦΕΚ με την εκπροσώπηση της εταιρείας (αφορά ΕΠΕ και ΑΕ)

Ο βαθμός συμμετοχής του εταίρου καθώς και η δέσμευση του προς την επιχείρηση φαίνεται με τη διοικητική μορφή, όπου εξετάζεται:

- Ο τρόπος που διοικείται η επιχείρηση
- Ποιοι συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων και ποιοι στην επιχειρηματική δραστηριότητα
- Αν υπάρχει διάδοχη κατάσταση
- Καταμερισμός ρόλων μεταξύ των μετόχων
- Πως στελεχώνεται η επιχείρηση και ποιοι είναι οι ρόλοι των στελεχών στη διοίκηση.

6.5 ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

Αφού πραγματοποιηθεί η πρώτη επαφή με τον πελάτη, ο credit officer επισκέπτεται την επιχείρηση προκειμένου να κάνει αυτοψία του επαγγελματικού χώρου, να ελέγξει τα προϊόντα και τα εμπορεύματα, να αντλήσει περαιτέρω πληροφόρηση και να διαπιστώσει ο ίδιος την ομαλή λειτουργία της. Εξετάζει στοιχεία όπως :

- Τα χρόνια δραστηριοποίησης της επιχείρησης στην αγορά
- Το παρελθόν της επιχείρησης και των φορέων της

- Τυχόν προβλήματα κατά το παρελθόν και πως αυτά επιλύθηκαν
- Την σχετική εμπειρία των φορέων
- Την ενεργό συμμετοχή ή όχι των φορέων στη λειτουργία της επιχείρησης
- Τα μελλοντικά σχέδια

Μέσω της εξέτασης αυτών των στοιχείων εξάγει συμπεράσματα σχετικά με τη δέσμευση των φορέων στην επιχείρηση και την ομαλή μελλοντική πορεία της.

Τα στοιχεία από τα οποία προκύπτει η επιχειρηματική πρωτοβουλία και εξετάζει η τράπεζα είναι:

- Οι ικανότητες του επιχειρηματία
- Οι επιχειρηματικές πρωτοβουλίες τις οποίες έχει αναλάβει στο παρελθόν και τα αποτελέσματα τους
- Η εργατικότητα του
- Η γνώση της αγοράς
- Η φερεγγυότητα, το ήθος και η τιμιότητα που τον διακρίνει

6.6 ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Οι υπηρεσίες καθώς και τα προϊόντα τα οποία προσφέρει η επιχείρηση εξετάζονται από την τράπεζα. Όσον αφορά τις υπηρεσίες η τράπεζα εξετάζει το είδος της υπηρεσίας που προσφέρεται και το επίπεδο εξυπηρέτησης. Για τα προϊόντα η τράπεζα εξετάζει αν είναι επώνυμα αν η επιχείρηση τα εμπορεύεται αποκλειστικά, αν είναι καλής κατασκευής και ποιότητας.

6.7 ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΑΓΟΡΑΣ

Όσο πιο έντονος ο ανταγωνισμός τόσο πιο επιτακτική η ανάγκη για την επιχείρηση να εκμεταλλεύεται επενδυτικές ευκαιρίες και να καταφέρνει να έχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Ο ανταγωνισμός που υπάρχει σε μια αγορά καθορίζει τη στάση της επιχείρησης σε ότι έχει να κάνει με μελλοντικά επενδυτικά πλάνα, με σχέδια επέκτασης της δραστηριότητας. Ο τραπεζικός δανεισμός βοηθάει με την τιμολογιακή πολιτική που θα ακολουθήσει η επιχείρηση με τις προσφορές και τις εκπτώσεις προς τους πελάτες της.

Σημαντικό ρόλο για τη δανειοδότηση της επιχείρησης παίζει ο κλάδος στον οποίο δραστηριοποιείται η επιχείρηση. Όπως είναι φυσικό υπάρχουν κλάδοι οι οποίοι είναι απαγορευτικοί για δανειοδότηση και κλάδοι όπου οι τράπεζες επιθυμούν να τους έχουν πελάτες, καθώς θεωρούνται χαμηλού κίνδυνου.

6.8 ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ

Μέσα από τα υπάρχουσα στοιχεία τα οποία διαθέτει στη βάση δεδομένων της η τράπεζα, για την επιχείρηση καθώς και για τους φορείς αυτής από προηγούμενη συνεργασία, μπορεί να αντληθεί ικανοποιητική πληροφόρηση για μια υποψήφια προς χρηματοδότηση επιχείρηση. Μια καλή ή μια κακή συναλλακτική συμπεριφορά μπορεί να επηρεάσει την αίτηση δανείου για την επιχείρηση.

6.9 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

Οι πελάτες, οι προμηθευτές, οι ανταγωνιστές καθώς και οι άλλες τράπεζες μπορούν να δώσουν πληροφορίες για μια επιχείρηση. Οι πελάτες μπορούν να παρέχουν πληροφόρηση σχετικά με την ποιότητα των προϊόντων ή υπηρεσιών και τους τρόπους πληρωμής. Οι προμηθευτές μπορούν να παρέχουν πληροφορίες σε σχέση με τη πίστωση που παρέχουν στην επιχείρηση καθώς και τους τόπους πληρωμής των υποχρεώσεών της προς αυτούς. Οι ανταγωνιστές προσφέρουν πληροφορίες για πράγματα που η επιχείρηση αποφεύγει να αναφέρει όπως προβλήματα κατά το παρελθόν. Τέλος οι άλλες τράπεζες μπορούν να δώσουν πληροφορίες σχετικά με το συναλλακτικό προφίλ του πελάτη και για τυχόν εμφάνιση καθυστερήσεων στις πληρωμές των τόκων και των δόσεων.

6.10 ΒΙΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ

Σημαντικός παράγοντας για την κερδοφορία της τράπεζας και την επέκταση των εργασιών της είναι η ομαλή αποπληρωμή των πιστοδοτήσεων και οι σταυροειδής πωλήσεις (cross selling). Η τράπεζα ενδιαφέρεται να μάθει την οικογενειακή κατάσταση των φορέων της επιχείρησης, την κινητή και ακίνητη περιουσία τους, προκειμένου να εντοπίσει πιθανές ευκαιρίες για την προώθηση νέων προϊόντων.

Κεφάλαιο 7: ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΟΣΟΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Στο κεφάλαιο αυτό αναλύονται οι πηγές και τα ποσοτικά στοιχεία που αντλούνται από αυτές και τα οποία εξετάζει η τράπεζα προκειμένου να προχωρήσει στη χρηματοδότηση. Οι πηγές αυτές είναι τα λογιστικά βιβλία, ο ισολογισμός με τα αποτελέσματα χρήσης, τα ισοζύγια και οι χρηματοοικονομικοί δείκτες.

7.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Τα λογιστικά βιβλία, τα οποία προσκομίζουν οι επιχειρήσεις στις τράπεζες προς ανάλυση και εξέταση, προκειμένου να λάβουν χρηματοδότηση από αυτές, χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες :

➤ Βιβλία πρώτης κατηγορίας

Στη κατηγορία αυτή τηρείται μόνο ένα βιβλίο. Το βιβλίο αγορών όπου καταχωρούνται κατά χρονολογική σειρά παραλαβής τα παραστατικά, με όλα τα στοιχεία που τα εξατομικεύουν, ήτοι όλες οι αγορές που πραγματοποιεί ο επιτηδευματίας σ' ένα ημερολογιακό έτος, που συμπίπτει άλλωστε με την επιχειρηματική του χρήση. Οι επιχειρήσεις που υποχρεούνται να τηρούν βιβλία Α' κατηγορίας είναι συνήθως αυτές που δεν υποχρεούνται να τηρούν βιβλία εσόδων – εξόδων και φορολογούνται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων.

➤ Βιβλία δεύτερης κατηγορίας

Στη κατηγορία αυτή τηρείται ένα βιβλίο εσόδων και εξόδων και συμπληρωματικά κατά περίπτωση, βιβλίο απογράφων και διάφορα πρόσθετα βιβλία ειδικά κατ' επάγγελμα. Αυτού του είδους τα βιβλία τηρούν επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών έως 1.500.000€. Κάθε χρόνο υποβάλλουν ηλεκτρονικά το μηχανογραφικό έντυπο Ε3, το οποίο αποτελεί τη φορολογική δήλωση εισοδήματος της επιχείρησης για τη προηγούμενη χρήση. Εντός της κάθε οικονομικής χρήσης και συγκεκριμένα κάθε τρίμηνο, οι επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Β κατηγορίας υποβάλλουν προς την αρμόδια ΔΟΥ περιοδική δήλωση ΦΠΑ προκειμένου να αποδώσουν τον παρακρατηθέντα μέσω των πωλήσεών τους φόρο προστιθέμενης αξίας προς το κράτος.

➤ Βιβλία τρίτης κατηγορίας

Τα βιβλία αυτής της κατηγορίας τηρούν υποχρεωτικά επιχειρήσεις που έχουν κύκλο εργασιών που υπερβαίνει το ποσό των 1.500.000€, καθώς και οι ανώνυμες εταιρίες και οι εταιρίες περιορισμένης ευθύνης ανεξαρτήτου τζίρου.

Τα οικονομικά έντυπα που τηρούν οι επιχειρήσεις οι οποίες εντάσσονται σε αυτή την κατηγορία είναι ο ισολογισμός και τα μηνιαία ισοζύγια. Και αυτές υποβάλλουν Ε3 στην αρμόδια ΔΟΥ όπως και περιοδικές δηλώσεις ΦΠΑ, με τη διαφορά ότι οι τελευταίες υποβάλλονται σε μηνιαία βάση.

7.2 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Χρηματοοικονομική ανάλυση είναι η διαδικασία άντλησης και επεξεργασίας πληροφοριών από τα οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης. Σκοπός της είναι ο προσδιορισμός των δυνατών και αδύνατων στοιχείων του οργανισμού και η διαπίστωση σχετικά με τη θέση και την κερδοφορία της.

Στην χρηματοοικονομική ανάλυση είναι σημαντική και η ανάλυση των χρηματοοικονομικών δεικτών ή αριθμοδεικτών. Οι δείκτες αυτοί πηγάζουν από τη σύγκριση οικονομικών μεγεθών και μαθηματικών στοιχείων που αντλούνται από τις οικονομικές καταστάσεις.

Μέσω της χρηματοοικονομικής ανάλυσης η τράπεζα παίρνει τις πληροφορίες που χρειάζεται για να προχωρήσει ή όχι στη δανειοδότηση διότι από την χρηματοοικονομική ανάλυση καθορίζεται η ανάγκη χρηματοδότησης της επιχείρησης καθώς και η ικανότητα αποπληρωμής.

7.2.1 ΒΙΒΛΙΑ Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

Όπως προαναφέραμε οι επιχειρήσεις που ανήκουν στην κατηγορία αυτή τηρούν βιβλία εσόδων – εξόδων και υποβάλλουν στη ΔΟΥ ετησίως το έντυπο Ε3 και κάθε τρίμηνο τις περιοδικές δηλώσεις ΦΠΑ. Από το έντυπο Ε3 μπορούν να αντληθούν πληροφορίες όπως:

- Ποιο είναι το αντικείμενο δραστηριότητας και ο αντίστοιχος κωδικός αριθμός δραστηριότητας (ΚΑΔ). Ο ΚΑΔ χρησιμεύει στο να μπορούμε να συγκρίνουμε τα μεγέθη της υπό εξέταση επιχείρησης με άλλες επιχειρήσεις του ίδιου κλάδου
- Ποιο είναι το μόνιμα και το εποχιακά απασχολούμενο προσωπικό
- Αν η επιχείρηση έχει ενδοκοινοτικές συναλλαγές ή συναλλαγές μέσω διαδικτύου
- Αν η εγκατάσταση είναι ιδιόκτητη ή νοικιασμένη και ποιο είναι το ετήσιο ενοίκιο

- Αν η επιχείρηση διενεργεί εισαγωγές
- Σε τι αγορές προέβη μέσα στο έτος
- Ποιο το ύψος των αποσβέσεων
- Πως μοιράζονται οι πωλήσεις της ανάμεσα σε χονδρική και λιανική
- Ποιο είναι το ύψος του κύκλου εργασιών
- Ποιο το κόστος πωληθέντων
- Ποιες είναι οι δαπάνες χρήσης
- Πόσο είναι το καθαρό κέρδος της επιχείρησης

Διευκρινίζουμε ότι από τις περιοδικές δηλώσεις ΦΠΑ διαπιστώνουμε το ύψος του κύκλου εργασιών εντός τριμήνου, πόσος είναι ο φόρος και αν έχει καταβληθεί, σε τι αγορές και τι δαπάνες έχει προβεί η επιχείρηση. Επιπρόσθετα αν η επιχείρηση έχει ενδοκοινοτικές συναλλαγές ή συναλλαγές μέσω διαδικτύου, εάν διενεργεί εισαγωγές και ποιο είναι το αντικείμενο δραστηριότητας.

7.2.2 ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΙΣΟΖΥΓΙΑ

Ο ισολογισμός δείχνει την πλήρη εικόνα της οικονομικής κατάστασης μιας εταιρείας που απεικονίζεται σε συγκεκριμένη ημερομηνία, συνήθως στις 31/12 ή στις 30/6. Ο ισολογισμός είναι ένας λογιστικός πίνακας στον οποίο απεικονίζονται τα περιουσιακά στοιχεία, οι υποχρεώσεις και οι απαιτήσεις της επιχείρησης. Αυτός ο πίνακας αποτελείται από το ενεργητικό και το παθητικό. Το ενεργητικό απεικονίζει που βρίσκονται τα χρήματα της επιχείρησης και το παθητικό απεικονίζει τις πηγές προέλευσης των κεφαλαίων που διαχειρίζεται η επιχείρηση.

Σύμφωνα με το γενικό λογιστικό σχέδιο οι λογαριασμοί του ενεργητικού κατατάσσονται με βάση το κριτήριο ρευστότητας. Δηλαδή παρατίθενται πρώτα οι λογαριασμοί του μη κυκλοφορούντος ενεργητικού (οικόπεδα, κτίρια, μηχανήματα) και μετά αυτοί του κυκλοφορούντος (εμπορεύματα, απαιτήσεις, χρεόγραφα, διαθέσιμα).

Αντίστοιχα οι λογαριασμοί του παθητικού κατατάσσονται σε:

1. ίδια κεφάλαια που διακρίνονται σε:
 - μετοχικό κεφάλαιο
 - αποθεματικά προηγούμενων χρήσεων
 - αποτελέσματα εις νέο
 - ποσά προοριζόμενα για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου

2. προβλέψεις (για επισφάλειες και έξοδα πχ συνταξιοδοτήσεων)
3. υποχρεώσεις
 - μακροπρόθεσμες (δάνεια τακτής λήξης, ομολογιακά κλπ)
 - βραχυπρόθεσμες (κεφάλαια κίνησης, υποχρεώσεις προς προμηθευτές, επιταγές πληρωτέες κλπ)
4. μεταβατικοί λογαριασμοί παθητικού (έσοδα επόμενων χρήσεων, δεδουλευμένα έξοδα)

Οι προϋποθέσεις για να καταρτιστεί ένας ισολογισμός είναι η ειλικρίνεια, η σαφήνεια, η συνέπεια και η συγκρισιμότητα.

Για να τηρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις θα πρέπει ο ισολογισμός:

- ❖ Να καταρτίζεται βάσει των γενικών παραδεκτών λογιστικών αρχών.
- ❖ Να ακολουθεί την διενέργεια της φυσικής απογράφης.
- ❖ Να έχει την κατάλληλη επικεφαλίδα.
- ❖ Να περιέχει λογαριασμούς με σαφείς τίτλους.
- ❖ Οι λογαριασμοί να είναι ταξινομημένοι σε ομάδες.
- ❖ Να παρουσιάζει πάνω από μια λογιστικές χρήσεις για σύγκριση.
- ❖ Να δίνονται όπου χρειάζεται οι αναγκαίες οικονομικές πληροφορίες για την ικανοποίηση της βασικής λογιστικής αρχής της πλήρους γνωστοποίησης.
 - ❖ Να φαίνεται η επωνυμία της επιχείρησης στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός.
 - ❖ Να φαίνεται η νομική μορφή της
 - ❖ Να φαίνεται το αντικείμενο της δραστηριότητας της
 - ❖ Να φαίνεται ο τίτλος ισολογισμός
 - ❖ Να φαίνεται το είδος του ισολογισμού
 - ❖ Να φαίνεται η ημερομηνία κατάρτισης του ισολογισμού
 - ❖ Να φαίνεται η λογιστική χρήση που καλύπτεται
 - ❖ Να φαίνεται η νομισματική μονάδα
 - ❖ Να φαίνονται οι ενδείξεις ενεργητικό – παθητικό.

Η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως, παρουσιάζει το αποτέλεσμα της παραγωγικής διαδικασίας, δηλαδή αν προκύπτει κέρδος ή ζημία και πως αυτό κατανέμεται. Τα αποτελέσματα χρήσης απεικονίζουν σωρευτικά τα αποτελέσματα της επιχειρηματικής δραστηριότητας του οικονομικού έτους (σε αντίθεση με τον ισολογισμό που αποτελεί στιγμιαία απεικόνιση μεγεθών) και προκύπτουν ως εξής:

Κύκλος εργασιών
μείον κόστος πωληθέντων
(μικτό αποτέλεσμα εκμετάλλευσης)
μείον έξοδα διοικητικής λειτουργίας
μείον έξοδα διαθέσεως
(αποτελέσματα εκμετάλλευσης)
πλέον πιστωτικοί τόκοι
μείον χρεωστικοί τόκοι
πλέον έκτακτα αποτελέσματα
μείον αποσβέσεις παγίων στοιχείων
(καθαρά κέρδη ή ζημιές προ φόρων)
πλέον αποτέλεσμα προηγούμενων χρήσεων
(κέρδη προς διάθεση)

Το ισοζύγιο είναι ένας πίνακας στον οποίο μεταφέρονται και καταχωρούνται πληροφοριακά στοιχεία από τους λογαριασμούς. Η σύνταξη του αποτελεί το κύριο μέσον ελέγχου εγγραφών λογαριασμών και της μεταφοράς αυτών στα λογιστικά βιβλία. Μέσω αυτού είναι δυνατός ένας πρόχειρος προσδιορισμός της χρηματοοικονομικής κατάστασης μιας επιχείρησης και των αποτελεσμάτων στο συγκεκριμένο χρόνο.

Σκοπός της κατάρτισης του είναι σε πρώτη φάση, να εξασφαλίσει την ισότητα χρεώσεων – πιστώσεων κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων και ο έλεγχος της ορθότητας μεταφοράς των στοιχείων από το ημερολόγιο στους σχετικούς λογαριασμούς.

Τα είδη των ισοζυγίων⁷:

- ❖ Ανάλογα με τους λογαριασμούς που αναφέρονται
 - Ισοζύγιο λογαριασμών γενικού καθολικού
 - Ισοζύγιο λογαριασμών αναλυτικού καθολικού
- ❖ Ανάλογα με το περιεχόμενο τους
 - Πλήρη ισοζύγια
 - Ισοζύγια ποσών
 - Ισοζύγια υπολοίπων

⁷(<http://www.euretirio.com/2010/06/isozygio.html>)

❖ Ανάλογα με το χρόνο κατάρτισης τους

- Προσωρινά ισοζύγια
- Προσαρμοσμένα ισοζύγια
- Οριστικά ισοζύγια

Οι τράπεζες ζητούν από τις επιχειρήσεις που τηρούν Γ κατηγορίας βιβλία, ισοζύγια ανά μήνα και μάλιστα ζητούν και τα αντίστοιχα του προηγούμενου έτους προκειμένου να έχουν συγκρίσιμα στοιχεία.

7.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

Οι αριθμοδείκτες ή χρηματοοικονομικοί δείκτες είναι το πηλίκο μεταξύ επιλεγμένων αριθμητικών τιμών που λαμβάνονται από τις οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης. Καταρτίζονται με σκοπό τον προσδιορισμό της πραγματικής θέσης ή της αποδοτικότητας των διαφόρων τμημάτων ή ολόκληρων τομέων οι οποίοι αφορούν μια οικονομική μονάδα και σε τελική ανάλυση της πραγματικής καταστάσεως ολόκληρης της οικονομικής μονάδας ή και γενικότερα του κλάδου στον οποίο ανήκει η μονάδα αυτή.

Οι άμεσα ενδιαφερόμενοι από την ανάλυση και ερμηνεία των αριθμοδεικτών σε μια επιχείρηση είναι:

- ✓ Μέτοχοι
- ✓ Πελάτες
- ✓ Πιστωτές
- ✓ Εργαζόμενοι
- ✓ Δημοσιές υπηρεσίες
- ✓ Διοίκηση της τράπεζας

Οι αναλυτές προκειμένου να σχολιάσουν τις οικονομικές καταστάσεις χρησιμοποιούν ως μέσα τους χρηματοοικονομικούς δείκτες ή αριθμοδείκτες. Με την χρήση αυτών μπορούν να καθορίσουν τις ανάγκες χρηματοδότησης της επιχείρησης καθώς επίσης και τις δυνατότητες διαπραγμάτευσης που έχει με τους εξωτερικούς της χρηματοδότες. Έτσι υπάρχει πληροφόρηση για τη ρευστότητα, τη δραστηριότητα, την αποδοτικότητα και την βιωσιμότητα μιας επιχείρησης σε σχέση με τη διάθρωση των κεφαλαίων της και σε τελική ανάλυση την πραγματική κατάσταση ολόκληρης της οικονομικής μονάδας.

Ακόμα είναι σημαντικοί γιατί βοηθάνε τον αναλυτή να πραγματοποιήσει διαχρονική ανάλυση, δηλαδή σύγκριση των παρόντων χρηματοοικονομικών στοιχείων με τα αντίστοιχα που παρουσίασε στο παρελθόν ή θα παρουσιάσει στο μέλλον, και την διαστρωματική

ανάλυση δηλαδή σύγκριση των χρηματοοικονομικών στοιχείων της επιχείρησης με τα αντίστοιχα παρόμοιων επιχειρήσεων ή τη μέση τιμή του κλάδου στον οποίο ανήκει κατά τη διάρκεια του ίδιου χρονικού διαστήματος.

7.3.1 ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Οι αριθμοδείκτες ρευστότητας χρησιμοποιούνται στην αξιολόγηση της βραχυπρόθεσμης ρευστότητας της επιχείρησης και ιδιαίτερα στη χορήγηση πίστωσης από προμηθευτές ή κεφαλαίων κίνησης από τις τράπεζες αλλά και στη διατήρηση τούτης, από τη διοίκηση, σε ορθολογικά επίπεδα.

Ο δείκτης άμεσης ρευστότητας δείχνει τη σχέση των πλέον ρευστοποιήσιμων κυκλοφοριακών στοιχείων προς τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αποτελώντας έτσι μια πιο αυστηρή μέτρηση της ικανότητας της επιχείρησης να ανταποκριθεί στις τρέχουσες υποχρεώσεις της.

1) Αριθμοδείκτης Γενικής Ρευστότητας (current ratio)

Ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας είναι ο πλέον χρησιμοποιούμενος δείκτης και βρίσκεται εάν διαιρέσουμε το σύνολο των κυκλοφοριακών στοιχείων μιας επιχείρησης με το σύνολο των βραχυχρόνιων υποχρεώσεών της.

Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας τόσο καλύτερη από πλευράς ρευστότητας είναι η θέση της συγκεκριμένης επιχείρησης. Κατά τη μελέτη του αριθμοδείκτη γενικής ρευστότητας, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι διάφορες κατηγορίες που συνθέτουν το κυκλοφορούν ενεργητικό και το ποσοστό συμμετοχής κάθε μιας στο σύνολο αυτού. Αυτό γιατί μια εταιρεία που έχει σε ποσοστό περισσότερα μετρητά είναι σε καλύτερη από απόψεως ρευστότητας θέση από μια άλλη που έχει περισσότερα σε ποσοστό αποθέματα, έστω και εάν και οι δύο έχουν τον ίδιο αριθμοδείκτη γενικής ρευστότητας.

2) Αριθμοδείκτης Ειδικής Ρευστότητας (quick ratio)

Ο αριθμοδείκτης ειδικής ρευστότητας επινοήθηκε για να περιλάβει όλα εκείνα τα στοιχεία τα οποία μετατρέπονται εύκολα και γρήγορα σε ρευστά και αγνοεί όλα εκείνα τα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού τα οποία δε μετατρέπονται εύκολα σε μετρητά.

Ο αριθμοδείκτης αυτός είναι το πηλίκο της διαιρέσεως του συνόλου των ταχέως ρευστοποιήσιμων περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης (μετρητά στο ταμείο, τραπεζικές καταθέσεις, χρεόγραφα, απαιτήσεις), με το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεών της.

Ο αριθμοδείκτης ειδικής ρευστότητας μας δείχνει πόσες φορές τα ταχέως ρευστοποιήσιμα στοιχεία της επιχειρήσεως καλύπτουν τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις της.

Ένας αριθμοδείκτης ειδικής ρευστότητας γύρω στη μονάδα θεωρείται ικανοποιητικός μόνον, εάν στις απαιτήσεις της επιχειρήσεως δεν περιλαμβάνονται επισφαλείς ή ανεπίδεκτες εισπράξεως απαιτήσεις.

Ένας αριθμοδείκτης μικρότερος της μονάδας δείχνει ότι τα αμέσως ρευστοποιήσιμα στοιχεία της επιχειρήσεως είναι ανεπαρκή για να καλύψουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις της, με αποτέλεσμα η επιχείρηση να εξαρτάται από τις μελλοντικές της πωλήσεις, προκειμένου να εξασφαλίσει επαρκή ρευστότητα.

7.3.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Οι αριθμοδείκτες δραστηριότητας χρησιμοποιούνται προκειμένου να μετρηθεί ο βαθμός αποτελεσματικότητας μιας επιχειρήσεως στη χρησιμοποίηση των περιουσιακών στοιχείων, δείχνουν δηλαδή πόσο αποτελεσματικά μία επιχείρηση διαχειρίζεται τους πόρους της προκειμένου να διενεργήσει τις πωλήσεις της.

1) Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Ενεργητικού (asset utilization)

Ισούται με τις πωλήσεις προς το σύνολο του ενεργητικού και φανερώνει το βαθμό χρήσης του ενεργητικού της επιχείρησης. Στην ουσία απεικονίζει τα έσοδα που δημιουργεί το κάθε ένα ευρώ που έχει επενδυθεί στο ενεργητικό.

2) Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Αποθεμάτων (inventory turnover)

Δείχνει την ταχύτητα με την οποία τα αποθέματα που πωλούνται τρέπονται σε απαιτήσεις. Ισούται με το λόγο πωλήσεις προς αποθέματα και στην ουσία δείχνει πόσες φορές ανακυκλώνονται τα αποθέματα της αποθήκης μέσα στο χρόνο. Πολλοί αναλυτές χρησιμοποιούν τη μέση αξία αποθεμάτων στον παρανομαστή αντί των συνολικών αποθεμάτων, προκειμένου να είναι πιο αντιπροσωπευτικός ο δείκτης.

3) Μέση Περίοδος Είσπραξης (average collection period)

Προσδιορίζει τις μέρες που απαιτούνται για να εισπράξει η επιχείρηση τις απαιτήσεις της. Ισούται με τους εισπρακτέους λογαριασμούς επί 365 ημέρες, προς το σύνολο των πωλήσεων. Ο δείκτης αυτός αντιπαραβάλλεται πάντα με τη Μέση Περίοδο Πληρωμής που αναλύεται παρακάτω.

4) Μέση Περίοδος Πληρωμής (average payable period)

Ισούται με τους πληρωτέους λογαριασμούς επί 365 ημέρες, προς το κόστος πωληθέντων. Αντίστοιχα φανερώνει το χρονικό διάστημα εντός του οποίου η επιχείρηση πληρώνει τις υποχρεώσεις της.

7.3.3 ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΕΟΥΣ Η ΜΟΧΛΕΥΣΗΣ

Χρηματοοικονομική μόχλευση ορίζεται ως η χρησιμοποίηση δανειακών κεφαλαίων με σκοπό την απόδοση των ιδίων κεφαλαίων. Η ύπαρξη ξένου κεφαλαίου φέρνει μεγαλύτερες αποδόσεις. Βέβαια φέρνει αντίθετα αποτελέσματα όταν η απόδοση του ενεργητικού είναι μικρότερη από το κόστος των δανειακών κεφαλαίων. Έτσι η επιχείρηση αδυνατεί να καλύψει τις υποχρεώσεις της και μπορεί να πτωχεύσει.

Οι σχετικοί δείκτες που απεικονίζουν τον τρόπο με τον οποίο η επιχείρηση χρηματοδοτεί τις επενδύσεις της είναι οι εξής:

1) Συνολική Δανειακή Επιβάρυνση

Ισούται με τον λόγο Ξένα Κεφάλαια προς Σύνολο Ενεργητικού. Νοείται ότι η τράπεζα επιθυμεί όσο το δυνατόν χαμηλότερη τιμή, καθώς αυτό δείχνει ότι η επιχείρηση αντεπεξέρχεται στη λειτουργία της με δικά της κεφάλαια.

2) Ίδια προς Ξένα Κεφάλαια

Ο αριθμοδείκτης ιδίων προς δανειακά κεφάλαια χρησιμοποιείται για να διαπιστωθεί αν υπάρχει ή όχι υπερδανεισμός σε μια επιχείρηση και εκφράζει τη σχέση μεταξύ των ιδίων κεφαλαίων (μετοχικό κεφάλαιο + αποθεματικά) προς το σύνολο των δανειακών κεφαλαίων (μακροπρόθεσμες + βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις). Ο εν λόγω αριθμοδείκτης δείχνει την ασφάλεια που παρέχει η επιχείρηση στους δανειστές της. Εάν είναι μεγαλύτερος της μονάδας, μας δείχνει ότι οι φορείς της επιχειρήσεως συμμετέχουν σε αυτή με περισσότερα κεφάλαια από ότι οι πιστωτές της. Όσο μεγαλύτερη είναι αυτή η σχέση τόσο μεγαλύτερη ασφάλεια παρέχεται στους πιστωτές της επιχείρησης.

7.3.4 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Οι εν λόγω δείκτες παρουσιάζουν την αποτελεσματικότητα της διοικητικής λειτουργίας της επιχείρησης. Οι πιο συχνά χρησιμοποιούμενοι δείκτες είναι οι εξής:

1) **Περιθώριο Μικτού Κέρδους** (gross profit margin)

Ο αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου ή μικτού κέρδους βρίσκεται εάν διαιρέσουμε τα μικτά κέρδη της χρήσεως με τις καθαρές πωλήσεις αυτής. Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης μικτού κέρδους τόσο καλύτερη από άποψη κερδών είναι η θέση της επιχειρήσεως διότι μπορεί να αντιμετωπίσει ευκολότερα αύξηση του κόστους των πωλουμένων προϊόντων της.

Ένας υψηλός αριθμοδείκτης μικτού κέρδους δείχνει την ικανότητα της διοικήσεως μιας επιχείρησης να επιτυγχάνει φθηνές αγορές και να πωλεί σε υψηλές τιμές.

2) **Περιθώριο Καθαρού Κέρδους** (net profit margin)

Είναι αντίστοιχος δείκτης με τον προηγούμενο, με τη διαφορά ότι στον αριθμητή χρησιμοποιούνται τα καθαρά κέρδη, αυτά δηλαδή που δεν περιλαμβάνουν τόκους και φόρους

3) **Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων** (return on equity ή ROE)

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων απεικονίζει τη κερδοφόρα δυναμικότητα μιας επιχειρήσεως. Εκφράζεται από το πηλίκιο της διαιρέσεως των καθαρών λειτουργικών κερδών της χρήσεως, με το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της επιχειρήσεως (μετοχικό κεφάλαιο + αποθεματικά)

4) **Αποδοτικότητα Ενεργητικού** (return on assets ή ROA)

Ο εν λόγω αριθμοδείκτης μετρά την απόδοση των συνολικών περιουσιακών στοιχείων μιας επιχειρήσεως, καθώς και των επί μέρους τμημάτων αυτής και αποτελεί ένα είδος αξιολογήσεως και ελέγχου της διοικήσεώς της.

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας του ενεργητικού βρίσκεται εάν διαιρέσουμε το σύνολο των λειτουργικών κερδών της χρήσεως με το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων (σύνολο ενεργητικού)⁸.

⁸ (Νιάρχος, Έβδομη Έκδοση)

Κεφάλαιο 8: ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΑΠΟ CREDIT OFFICER, ΕΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟ CREDIT RISK ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

8.1 ΕΙΣΗΓΗΣΗ

Το εισηγητικό σημείωμα περιλαμβάνει ανάλυση των ουσιωδών στοιχείων της επιχείρησης για να είναι δυνατή η ορθή αξιολόγηση της.

Η δομή της εισήγησης:

- ❖ Εισαγωγή: παρουσιάζει επιγραμματικά την επιχείρηση και το σκοπό της χρηματοδότησης.

- ❖ Παρουσίαση του πελάτη - επιχείρησης: παραθέεται η επωνυμία, ο τόπος, το αντικείμενο δραστηριότητας, η εταιρική μορφή, η εκπροσώπηση, η αποδοτικότητα, οι πελάτες – προμηθευτές, το προσωπικό και το πότε πραγματοποιεί τις εισπράξεις και πότε τις πληρωμές της.

- ❖ Παρουσίαση του αιτήματος πελάτη και των προσφερόμενων εξασφαλίσεων: περιγράφεται το αίτημα του πελάτη καθώς και ο σκοπός του αιτήματος του πελάτη. Παρουσιάζονται οι προσφερόμενες εξασφαλίσεις και πραγματοποιείται μια πρώτη εκτίμηση για το αν είναι λογικό το αίτημα σε σχέση με το πλάνο της επιχείρησης και τις εξασφαλίσεις.

- ❖ Οικονομική ανάλυση της επιχείρησης: αναφέρονται τα οικονομικά μεγέθη της επιχείρησης. Εάν η επιχείρηση τηρεί βιβλία Β κατηγορίας η ανάλυση περιορίζεται στο σχολιασμό του κύκλου εργασιών και των καθαρών κερδών, του κόστους πωληθέντων και των λοιπών εξόδων. Εάν τηρεί Γ κατηγορίας γίνεται ανάλυση των σημαντικότερων οικονομικών μεγεθών, των ισολογισμών και ισοζυγίων, εξάγονται αριθμοδείκτες και συγκρίνονται με στοιχεία του κλάδου στον οποίο ανήκει η επιχείρηση. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να σχολιάζονται και να ερμηνεύονται οι μεγάλες διακυμάνσεις στα οικονομικά μεγέθη, ιδιαιτερότητες του ισολογισμού και αν υπάρχουν σχόλια των ορκωτών λογιστών.

- ❖ Ανάλυση μελέτης σκοπιμότητας: η επιχείρηση έχει συντάξει τη μελέτη σκοπιμότητας για την επένδυση που σκοπεύει να υλοποιήσει. Αποφασίζεται αν η μελέτη είναι ρεαλιστική ή όχι και ο αρμόδιος παραθέτει τη δική του εκτίμηση.

- ❖ Swot analysis: αναλύονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία της επιχείρησης, οι ευκαιρίες που μπορεί να εκμεταλλευτεί και οι απειλές που υπάρχουν.

❖ Σχολιασμός της αναμενόμενης αποδοτικότητας: υπολογίζεται η αποδοτικότητα που θα έχει η τράπεζα από την αιτούμενη συνεργασία.

❖ Παρουσίαση συνεργασίας με άλλες τράπεζες και με τη δανειοδοτούσά τράπεζα: περιγράφεται η σχέση του πελάτη με την τράπεζα και τη συναλλαγματική του συμπεριφορά. Ακόμα περιγράφεται η συνεργασία του πελάτη με άλλες τράπεζες και το ύψος των χρηματοδοτήσεων του καθώς οι εξασφαλίσεις που έχει προσφέρει.

❖ Έλεγχος δυσμενών στο Τειρεσία: οι φορείς, οι εγγυητές και οι επιχειρήσεις ελέγχονται στο διατραπεζικό σύστημα Τειρεσίας Α.Ε προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη δυσμενών στοιχείων.

❖ Ανάλυση κινδύνου: περιγράφεται ο πιστωτικός κίνδυνος που αναλαμβάνει η τράπεζα, ο κίνδυνος της αγοράς, ο κίνδυνος από το ίδιο το προϊόν που εμπορεύεται η επιχείρηση.

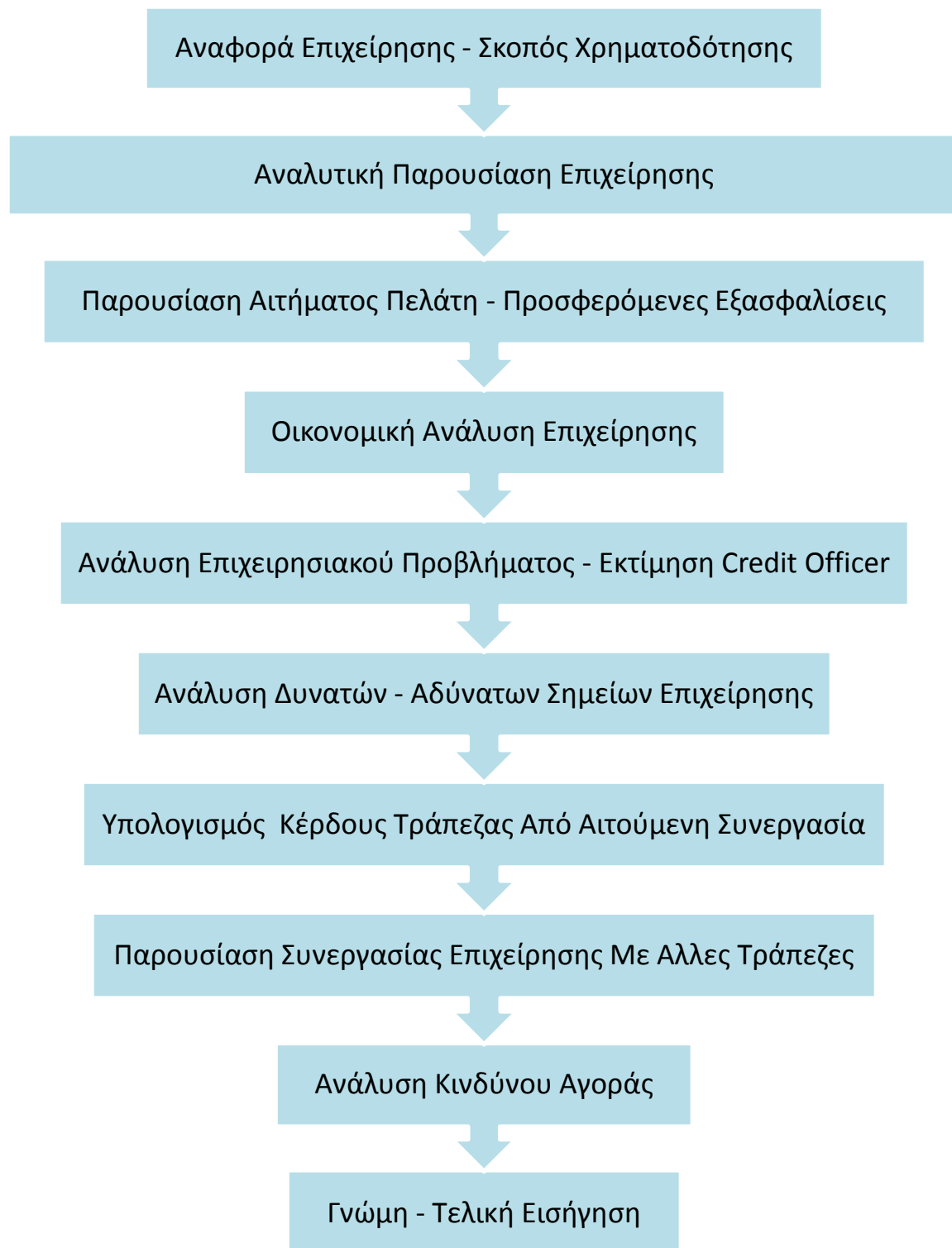
❖ Εισήγηση: ο credit officer συντάσσει τα συμπεράσματα από την ανάλυση του και προτείνει την ικανοποίηση της αιτούμενης χρηματοδότησης εφόσον συμφωνεί. Σε περίπτωση που έχει διαφορετική γνώμη, προτείνει διαφορετικές λύσεις με διαφοροποίηση των εξασφαλίσεων ή των όρων χρηματοδότησης. Η τελική εισήγηση πρέπει να είναι σαφής και να λαμβάνει υπόψη της τον πιστωτικό κίνδυνο, ώστε η εγκριτική αρχή να προβεί στη λήψη της καταλληλότερης απόφασης⁹.

Η δομή της εισήγησης ενός αιτήματος χρηματοδότησης απεικονίζεται σε βήματα στο κάτωθι σχεδιάγραμμα :

⁹ (Εγχειρίδιο Πιστωτικής Πολιτικής Τράπεζας Κύπρου ΔΤΛ, 2010)

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ:

ΔΟΜΗ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

8.2 Η ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Υπάρχουν τρία ενδεχόμενα του εισηγητικού σημειώματος που προβαίνει προς έγκριση. Το πρώτο είναι να εγκριθεί, το δεύτερο είναι να τροποποιηθεί η αιτούμενη χρηματοδότηση ως προς το ποσό, τη διάρκεια, το επιτόκιο κτλ, και το τρίτο είναι να απορριφθεί το αίτημα.

8.2.1 ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Οι εξασφαλίσεις από τις χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις αποτελούν εξασφάλιση για την επιστροφή του κεφαλαίου στη τράπεζα, σε μια ενδεχόμενη δυσχέρεια αποπληρωμής του δανείου.

Τα αστικά ακίνητα, για παράδειγμα όπως τα διαμερίσματα, καταστήματα, είναι άμεσα ρευστοποιήσιμα διότι μπορούν να βρεθούν ενδιαφερόμενοι αγοραστές. Βέβαια στις μέρες μας λόγω της οικονομικής κρίσης η ρευστοποίηση αυτών είναι δύσκολη, έτσι και οι τράπεζες αντιμετωπίζουν προβλήματα ρευστότητας.

8.2.1.1 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΑΝΟΙΓΜΑΤΟΣ

Το εξασφαλιστικό άνοιγμα προκύπτει από το ποσό της χρηματοδότησης από το οποίο αφαιρείται η αξία του καλύμματος που εξασφαλίζει τη χρηματοδότηση αυτή. Το ιδανικό είναι να καλύπτεται πλήρως η δανειοδότηση και να μην υφίσταται άνοιγμα.

Το εξασφαλιστικό άνοιγμα είναι ο σημαντικότερος παράγοντας που λαμβάνει υπόψη της η εγκριτική αρχή, κατά την έκδοση της απόφασης για τη χρηματοδότηση της επιχείρησης.

8.2.1.1.1 ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

Οι προσωπικές εγγυήσεις έχουν μηδενική εξασφαλιστική αξία. Σε περίπτωση εμπλοκής του δανείου η τράπεζα στρέφεται δικαστικά εναντίον του εγγυητή και έχει τη δυνατότητα να καλύψει την οφειλή από την προσωπική περιουσία του εγγυητή. Έτσι είναι πολύ πιθανόν να προκύψει εξασφάλιση.

8.2.1.1.2 ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

Η εταιρική εγγύηση έχει μηδενική αξία. Βέβαια η παροχή εγγύησης από μια υγιή κερδοφόρα επιχείρηση μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την εξόφληση της οφειλής.

8.2.1.1.3 ΥΠΟΣΧΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Οι υποσχετικές επιστολές έχουν μηδενική εξασφαλιστική αξία καθώς η χρηματοδότηση που λαμβάνει ο πελάτης δεν καλύπτεται με περισσότερες εξασφαλίσεις.

8.2.1.1.4 ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Στις εγγυήσεις του δημοσίου ως εξασφαλιστική αξία λαμβάνεται το 100% του πόσου της εγγύησης. Βέβαια η τράπεζα πρέπει να είναι προσεκτική στην πλήρωση των όρων που θέτει το ελληνικό δημόσιο, διότι η μη τήρηση των όρων μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την άρση της εγγύησης του δημοσίου και την έκθεση της τράπεζας σε κίνδυνο, αφού η χρηματοδότηση θα είναι άνευ εξασφάλισης.

8.2.1.1.5 ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

Αν η ενεχυριασμένη κατάθεση είναι σε ευρώ τότε η εξασφαλιστική αξία ανέρχεται στο 100% του πόσου της κατάθεσης. Σε περίπτωση διαφορετικού νομίσματος από αυτό της χρηματοδότησης, η ασφαλιστική αξία μειώνεται κατά το ποσό του συναλλαγματικού κινδύνου που εμπεριέχει το νόμισμα.

8.2.1.1.6 ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ, ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ, ΟΜΟΛΟΓΩΝ

Η εξασφαλιστική αξία των μετοχών των εισηγημένων εταιρειών εξετάζεται κατά περίπτωση. Μετοχές της ίδιας δανειοδοτούμενης εταιρείας έχουν μηδενική αξία.

Η εξασφαλιστική αξία των ομολόγων προκύπτει κατά περίπτωση σύμφωνα με τη βαθμολόγηση τους από ξένους οίκους.

Όσο αφορά την εξασφαλιστική αξία των αμοιβαίων κεφαλαίων ισχύει το ίδιο όπως και με τα ομόλογα. Βέβαια στα αμοιβαία κεφάλαια του εξωτερικού θα πρέπει να συνυπολογίζεται και ο ενδεχόμενος συναλλαγματικός κίνδυνος.

8.2.1.1.7 ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΗ ΜΕΤΑΧΡΟΝΟΛΟΓΗΜΕΝΩΝ ΕΠΙΤΑΓΩΝ

Η εξασφαλιστική αξία των μεταχρονολογημένων επιταγών είναι ίση με το 100% της αξίας τους. Αυτό ισχύει αν το ποσοστό ενεχυρίασης ανέρχεται στο 120% του πόσου της χρηματοδότησης, η διασπορά ανά έκδοτη ανέρχεται σε 15% και η μέγιστη διάρκεια των επιταγών δεν ξεπερνά τους 7 μήνες.

8.2.1.1.8 ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ

Για την εξασφαλιστική αξία των συναλλαγματικών ισχύει ότι και για τις μεταχρονολογημένες επιταγές.

8.2.1.1.9 ΕΚΧΩΡΗΣΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

Η εξασφαλιστική αξία από την εκχώρηση επιχορήγησης υπολογίζεται στο 100% όταν η πιστοποίηση γίνεται από αρμόδιο ελεγκτικό όργανο, όταν όμως ο έλεγχος γίνεται από συνεργαζόμενο εκτιμητή της τράπεζας τότε υπολογίζεται στο 50%.

8.2.1.1.10 ΕΚΧΩΡΗΣΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΟΥ

Η εξασφαλιστική αξία ανέρχεται στο 100% αν η σύμβαση αφορά δημόσιο έργο και έχει γίνει πιστοποίηση από αρμόδιο ελεγκτικό όργανο. Αν όμως ανατεθεί σε ιδιωτικό φορέα η εξασφάλιση θεωρείται μηδενικής αξίας καθώς εξαρτάται από την οικονομική κατάσταση του φορέα.

8.2.1.1.11 ΕΚΧΩΡΗΣΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Η εξασφαλιστική αξία εγγυητικής επιστολής ανέρχεται στο 100% εφόσον αφορά γεγεννημένη απαίτηση. Αν η απαίτηση δεν είναι γεγεννημένη τότε έχει μηδενική εξασφαλιστική αξία.

8.2.1.1.12 ΠΡΟΣΗΜΕΙΩΣΗ ΥΠΟΘΗΚΗΣ ΑΚΙΝΗΤΟΥ

Αν το ακίνητο είναι ιδιοκτησία νομικού προσώπου τότε η εξασφαλιστική αξία ανέρχεται στο 50% της εμπορικής αξίας.

Αν πρόκειται όμως για ακίνητο ιδιοκτησίας φυσικών προσώπων τότε η εξασφαλιστική αξία ανέρχεται στο 70% της εμπορικής αξίας.

8.2.2 ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Η εικόνα των οικονομικών μεγεθών μπορεί να αλλάξει από τη μια στιγμή στην άλλη. Έτσι για μια επιχείρηση με υγιή οικονομικά μεγέθη και αφού η λειτουργία της δείχνει αποδοτική είναι εύκολο να αποπληρώσει τα δάνεια της, γι' αυτό για την τράπεζα είναι πελάτης χαμηλού πιστωτικού κινδύνου.

Αν όμως γίνει μια λανθασμένη επενδυτική κίνηση ή κάποιοι πελάτες αποδειχτούν αφερέγγυοι και δημιουργήσουν προβλήματα ρευστότητας στην επιχείρηση τότε θα δημιουργηθούν προβλήματα πληρωμών στις τράπεζες.

8.2.3 Η ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ

Η κερδοφορία της επιχείρησης αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την τράπεζα διότι έτσι εξασφαλίζει την αποπληρωμή της δανειοδότησης. Τα νέα αιτήματα επιχειρήσεων που παρουσιάζουν ζημιογόνες οικονομικές καταστάσεις δεν εξετάζονται καν, εκτός βέβαια από ελάχιστες περιπτώσεις όπου οι επιχειρήσεις ανήκουν σε ομίλους επιχειρήσεων με δυνατότητα επαρκών εξασφαλίσεων.

8.2.4 Η ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

Για τις νέες επιχειρήσεις είναι πιο δύσκολο από ότι στις ήδη υπάρχουσες επιχειρήσεις διότι πρέπει να περάσει πολλά εμπόδια έτσι ώστε να εδραιωθεί. Έτσι για την τράπεζα είναι πιο εύκολο να αποφασίσει αν θα παρέχει χρηματοδότηση ή όχι σε μια υπάρχουσα επιχείρηση.

8.2.5 Ο ΚΛΑΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Ο κλάδος στον οποίο δραστηριοποιείται η επιχείρηση παίζει σημαντικό ρόλο στην απόφαση της τράπεζας για το αν θα την δανειοδοτήσει ή όχι. Οι τράπεζες κατατάσσουν τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητα σε επίφοβους και μη επίφοβους.

8.2.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Το οικονομικό περιβάλλον μέσα στο οποίο δραστηριοποιείται μια επιχείρηση επιτρέπει την καλύτερη αξιολόγηση των πεπραγμένων του παρελθόντος, στο καταλογισμό ευθυνών και την ακριβέστερη πρόβλεψη για το μέλλον. Η δυσμενής επιρροή που ασκεί το οικονομικό περιβάλλον στις επιχειρήσεις έχει ωθήσει τις τράπεζες να είναι επιφυλακτικές στις χρηματοδοτήσεις τους. Οι τράπεζες πριν από την οικονομική κρίση χορηγούσαν δάνεια με χαλαρές διαδικασίες και προϋποθέσεις.

8.2.7 ΔΙΑΔΟΧΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η διάδοχη κατάσταση φανερώνει τη θέληση των φορέων να μεταβιβάσουν την επιχείρηση σε δικούς τους ανθρώπους για τη συνέχιση της επιχείρησης. Οι τράπεζες

επιθυμούν συνεργασία με τις οικογενειακές επιχειρήσεις γιατί έτσι εξασφαλίζουν τη δέσμευση των φορέων σχετικά με την υγιή λειτουργία της επιχείρησης.

8.2.8 ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Η βιωσιμότητα εξασφαλίζει τη μελλοντική εισροή των κεφαλαίων που με τη σειρά τους θα οδηγήσουν στην αποπληρωμή της οφειλής της. Αυτή παίζει σημαντικό ρόλο στο αν θα εγκριθεί ή όχι η χρηματοδότηση.

8.3 ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

Η αρχή της χρηματοδοτικής σχέσης μεταξύ της τράπεζας και του πελάτη ξεκινάει όταν εγκριθεί η πιστοδότηση που έχει αιτηθεί ο πελάτης. Βέβαια η σχέση αυτή δε σταματάει μόνο στην έγκριση της πιστοδότησης, αλλά παρακολουθείται στενά η εξέλιξη των δραστηριοτήτων του πελάτη και η εμπρόθεσμη εξόφληση των υποχρεώσεων του.

Η παρακολούθηση είναι αναγκαία για την έγκαιρη επισήμανση τυχόν αδυναμιών της επιχείρησης να ανταποκριθεί στις οικονομικές υποχρεώσεις της. Η συστηματική παρακολούθηση επιτρέπει τη λήψη κατάλληλων μέτρων έτσι ώστε να διασφαλιστούν τα συμφέροντα της τράπεζας και της επιχείρησης. Η σωστή παρακολούθηση των εργασιών και της κίνησης των λογαριασμών του πελάτη καθώς και η από νομικής απόψεως πληρότητα συμβάσεων και εξασφαλίσεων μειώνει τον πιστωτικό κίνδυνο.

8.3.1 ΣΤΑΔΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Τα στάδια παρακολούθησης της πιστοδοτικής σχέσης είναι :

- ❖ Καθημερινή παρακολούθηση των λογαριασμών της δανειοδοτούμενης επιχείρησης με καταγραφή και αντιμετώπιση τυχών προβλημάτων.
- ❖ Επισκέψεις στο χώρο της επιχείρησης και σχηματισμό προσωπικής αντίληψης για την πορεία της.
- ❖ Συγκέντρωση στοιχείων της αγοράς και του κλάδου και αξιολόγηση με τα αντίστοιχα της επιχείρησης.
- ❖ Περιοδικός έλεγχος εξασφαλιστικής θέσης του πελάτη, έτσι ώστε να διαπιστώνεται ότι οι εξασφαλίσεις διατηρούν τη νομική τους αξία.
- ❖ Συγκέντρωση πληροφοριών από τον τύπο και τον Τειρεσία και περιοδικός έλεγχος των δυσμενών στοιχείων της εταιρίας.

- ❖ Παρακολούθηση τήρησης των συμφωνιών και των υποχρεώσεων των πελατών.
- ❖ Φροντίδα για την εμπρόθεσμη πληρωμή των δόσεων και υποχρεώσεων του πελάτη.
- ❖ Περιοδικός έλεγχος συμβατικών και νομιμοποιημένων εγγράφων καθώς και ανανέωση πιστοποιητικών.
- ❖ Ο υπεύθυνος που διαχειρίζεται τη πιστοδοτική σχέση θα πρέπει να διατηρεί ένα πλήρως ενημερωμένο ημερολόγιο για τον πελάτη, με καταγραφή των ενεργειών και επικοινωνιών.
- ❖ Παρακολούθηση της οικονομικής κατάστασης των πελατών συστηματικά.
- ❖ Εμπρόθετη αναθεώρηση των ορίων του πελάτη για τη σωστή λειτουργία των λογαριασμών του.

8.3.2 ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Οι προειδοποιητικές ενδείξεις επιδείνωσης της οικονομικής θέσης μιας επιχείρησης είναι:

- Μείωση ρευστότητας.
- Εμφάνιση προβλημάτων στην είσπραξη απαιτήσεων.
- Δυσκολία άντλησης χρηματοδοτήσεων.
- Επιδείνωση συναλλακτικού κύκλου.
- Απόκλιση μεταξύ επιχειρηματικών προβλέψεων και τελικών αποτελεσμάτων.
- Αργή ανακύκλωση αποθεμάτων.
- Σημαντική πτώση πωλήσεων ή πολύ μεγάλη αύξηση των πωλήσεων χωρίς τις υποδομές που χρειάζονται για τη διατήρηση του ρυθμού.

- Απαξίωση επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή παραγωγικών επενδύσεων.

- Επαναλαμβανόμενα αιτήματα για ad hoc διευκολύνσεις.

Οι συνήθεις λόγοι που αποτυγχάνει μια επιχείρηση είναι:

- ✓ Η κακή διαχείριση των οικονομικών της.
- ✓ Η αδυναμία της διοίκησης να προβλέψει της οικονομικές, κοινωνικές, κτλ, αλλαγές έτσι ώστε να προετοιμαστεί κατάλληλα.
- ✓ Αθέμιτος ή ισχυρός ανταγωνισμός.
- ✓ Έλλειψη προγραμματισμού.
- ✓ Κακός συντονισμός και η έλλειψη ενιαίας πολιτικής σε περίπτωση θυγατρικών επιχειρήσεων.

- ✓ Αδυναμία της διοίκησης να εδραιώσει την επιχείρηση στην αγορά.
- ✓ Έλλειψη διάδοχης κατάστασης¹⁰.

8.4 ΤΡΟΠΟΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΙΣΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

8.4.1 ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΠΙΣΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

Σκοπός της αναθεώρησης των λογαριασμών ενός πελάτη είναι η επαναξιολόγηση της πορείας και της οικονομικής κατάστασης, της συναλλαγματικής του συμπεριφοράς με τη τράπεζα. Η χρονική περίοδος που πρέπει να πραγματοποιείται η αναθεώρηση των λογαριασμών δεν πρέπει να υπερβαίνει τους 12 μήνες. Όταν οι διευκολύνσεις αφορούν δάνεια τακτής λήξης και ο λογαριασμός λειτουργεί κανονικά η αναθεώρηση μπορεί να πραγματοποιείται κάθε 24 μήνες εφόσον υπάρχει η απαιτούμενη έγκριση.

8.4.2 ΛΙΣΤΕΣ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ (Watch Lists)

Στις λίστες επιτήρησης εντάσσονται οι λογαριασμοί των πελατών που παρουσιάζουν αυξημένο πιστωτικό κίνδυνο. Είναι σημαντικό η ένταξη στις λίστες (Watch Lists) να γίνεται έγκαιρα ώστε να υπάρχει δυνατότητα έγκαιρων επεμβάσεων για να αποφευχθεί η επιδείνωση της κατάστασης.

¹⁰ (Εγχειρίδιο Πιστωτικής Πολιτικής Τράπεζας Κύπρου ΔΤΛ, 2010)

Κεφάλαιο 9: ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Στο παρόν μέρος της παρούσας εργασίας διενεργήθηκε έρευνα με χρήση ερωτηματολογίου με σκοπό την εξαγωγή συμπερασμάτων αναφορικά με τα είδη χρηματοδότησης που χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις, τις εξασφαλίσεις που προσφέρουν και τη σημαντικότητα αυτών, τους σκοπούς που αναζητούν δάνεια, τους παράγοντες που λαμβάνουν υπόψη οι τράπεζες προκειμένου να εγκρίνουν μια πιστοδότηση και την επίδραση της οικονομικής κρίσης στις τραπεζικές χρηματοδοτήσεις.

Στο πρώτο μέρος του ερευνητικού μέρους παρουσιάζονται στοιχεία για τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για τη διεξαγωγή της έρευνας, στη συνέχεια δίνονται στοιχεία που αφορούν το εργαλείο (ερωτηματολόγιο) το οποίο χρησιμοποιήθηκε για την αποτύπωση των απόψεων των συμμετεχόντων, τη διαδικασία συλλογής των στοιχείων, την επιλογή του δείγματος και την αξιοπιστία του εργαλείου που χρησιμοποιήθηκε. Στο τελευταίο μέρος του ερευνητικού μέρους παρουσιάζονται τα στοιχεία που προέκυψαν από την ανάλυση των απαντήσεων.

9.1 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζεται η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για να διερευνήσουμε. Επίσης παρουσιάζεται η διαδικασία συλλογής των δεδομένων, ορίζεται πλήρως το εργαλείο που επιλέχθηκε να χρησιμοποιηθεί στα πλαίσια αυτής της παρούσας έρευνας (ερωτηματολόγιο) ενώ τέλος, παρουσιάζονται στοιχεία για το δείγμα που επιλέχθηκε να συμμετέχει στη διαδικασία καθώς και τα αποτελέσματα της ανάλυσης αξιοπιστίας.

9.1.1 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Η μεθοδολογία της έρευνας περιλαμβάνει μια σειρά ερευνητικών εργαλείων, τόσο ποσοτικών όσο και ποιοτικών. Οι βασικές διαφορές τους σχετίζονται με το είδος των πληροφοριών και τον τρόπο που αυτές συλλέγονται.

Η ποσοτική προσέγγιση (Quantitative Research) βρίσκει κυρίως εφαρμογή στις δειγματοληπτικές εμπειρικές έρευνες. Οι ποσοτικές μέθοδοι επικεντρώνονται σε αριθμητικά δεδομένα και σε στατιστικές συγκρίσεις και το πιο διαδεδομένο εργαλείο τους είναι το τυποποιημένο ερωτηματολόγιο. Έτσι, τα δεδομένα τυποποιούνται, οι μεταβλητές λαμβάνουν αριθμητικές τιμές και μέσα από μια διαδικασία μπορούν να ελεγχθούν τυχόν συσχετίσεις και να βγουν συμπεράσματα για τον πληθυσμό της έρευνας.

Από την άλλη πλευρά, στην ποιοτική προσέγγιση (Qualitative Research) έμφαση δίνεται στον τρόπο που ερμηνεύεται, βιώνεται και διαμορφώνεται το ερευνώμενο φαινόμενο. Οι μέθοδοι

της ποιοτικής έρευνας – ομάδες εστίασης, ατομικές συνεντεύξεις, τεχνικές παρατήρησης-δίνουν απάντηση σε ερωτήσεις που αφορούν το «πώς, γιατί, κάτω από ποιες συνθήκες, με ποιες επιπτώσεις»¹¹.

Για τις ανάγκες της συγκεκριμένης έρευνας χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της ποσοτικής προσέγγισης. Η αντικειμενικότητα και η επαγωγή είναι οι δύο βασικοί λόγοι για τους οποίους επιλέχθηκε η μέθοδος της ποσοτικής προσέγγισης έναντι της μεθόδου της ποιοτικής προσέγγισης. Έτσι, συλλέχθηκαν ποσοτικά στοιχεία από ικανοποιητικού μεγέθους δείγμα του πληθυσμού-στόχου, με τη χρήση ερωτηματολογίου με σκοπό να βγάλουμε συμπεράσματα για τον γενικό πληθυσμό.

9.1.2 ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

Το μεθοδολογικό εργαλείο που επιλέχθηκε για την παρούσα έρευνα στο πλαίσιο της ποσοτικής μεθόδου είναι το ερωτηματολόγιο. Το βασικό πλεονέκτημα του ερωτηματολογίου που συνετέλεσε στο να επιλεγεί ως μεθοδολογικό εργαλείο είναι ότι μπορεί να διανεμηθεί σε ένα μεγάλο αριθμό συμμετεχόντων την ίδια στιγμή και σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές (Singh, 2007). Επιπλέον πλεονεκτήματα του ερωτηματολογίου είναι ότι έχει χαμηλό κόστος, είναι σχετικά εύκολο στην κωδικοποίηση και την ανάλυσή του και κατά συνέπεια στην επεξεργασία του και την παραγωγή αποτελεσμάτων (Singh, 2007). Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα έρευνα είναι δομημένο. Αυτό σημαίνει ότι οι ερωτηθέντες καλούνται να απαντήσουν στις ίδιες απαντήσεις με την ίδια ακριβώς σειρά. Το δομημένο ερωτηματολόγιο εξασφαλίζει ένα υψηλότερο βαθμό αξιοπιστίας, καθώς στην περίπτωση που τίθενται διαφορετικές ερωτήσεις, θα ήταν πολύ δύσκολη η κωδικοποίηση των απαντήσεων και η αξιόπιστη ανάλυση των δεδομένων (Clark-Carter, 2004).

Επίσης, το ερωτηματολόγιο αποτελείται από ερωτήσεις κλειστού τύπου. Όπως επισημαίνεται από τους Cohen et al. (2007, σελ. 417), «εξαιρετικά δομημένες, κλειστές ερωτήσεις είναι χρήσιμες, καθώς μπορούν να παράγουν συχνότητες απαντήσεων που επιδέχονται στατιστικούς χειρισμούς και ανάλυση. Επίσης, δίνουν τη δυνατότητα συγκρίσεων μεταξύ ομάδων του δείγματος».

Μετά την διαδικασία της συλλογής των ερωτηματολογίων, τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια κωδικοποιήθηκαν και εν συνεχεία συνέχεια καταχωρήθηκαν στο στατιστικό πρόγραμμα SPSS 20.0 όπου και έγινε η ανάλυση τους.

¹¹ (Τσιώλης, 2011)

Όσον αφορά την αξιοπιστία του ερωτηματολογίου, σύμφωνα με τους Tharenou et al. (2007), αυτή σχετίζεται με το αν και το κατά πόσο υπάρχει τυχαίο λάθος (random error) στη μέτρηση μίας μεταβλητής. Η αξιοπιστία της έρευνας επηρεάζεται από τους εξής τέσσερις παράγοντες: α) τον ερευνητή, β) τους συμμετέχοντες στην έρευνα, γ) το μεθοδολογικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε για τη διεξαγωγή της έρευνας και τέλος δ) τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες διεξάγεται η έρευνα¹².

Η εγκυρότητα αφορά το βαθμό στον οποίο η μέτρηση που έχει χρησιμοποιηθεί μετρά όντως αυτό το οποίο πρέπει να μετρήσει¹³. Ένα μεθοδολογικό εργαλείο θεωρείται αξιόπιστο στο βαθμό που με συνέπεια μετρά τα χαρακτηριστικά που ενδιαφέρουν τον ερευνητή¹⁴.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η εγκυρότητα, η αξιοπιστία και η ύπαρξη προκατάληψης στην παρούσα έρευνα, ακολουθήθηκαν οι κατευθυντήριες γραμμές, σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία δηλαδή δεν υπήρχε παρέμβαση κατά τη διάρκεια συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου από τους συμμετέχοντες ενώ οι ερωτήσεις ήταν ουδέτερα διατυπωμένες χωρίς να έχουν σκοπό να εκμαιεύσουν κάποια συγκεκριμένα απάντηση¹⁵.

Τέλος, όσον αφορά στην αξιοπιστία των μετρήσεων, απαραίτητη κρίνεται η χρήση κάποιου τεστ αξιοπιστίας με το οποίο εκτιμάται η εσωτερική συνέπεια των στοιχείων ενός ερωτηματολογίου¹⁶. Ένας από τους ευρέως χρησιμοποιούμενους δείκτες αξιοπιστίας είναι αυτός που υπολογίστηκε από τον Cronbach (1951) και ονομάζεται Cronbach's α (alpha), ή δείκτης εσωτερικής συνάφειας (internal consistency coefficient).

9.1.3 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Όπως προαναφέρθηκε στην ενότητα 9.1.2. για την υλοποίηση της έρευνας συντάχθηκε και χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο, το οποίο στη συνέχεια διανεμήθηκε στο δείγμα. Ενώ επιλέχθηκαν ως επί τω πλείστον ερωτήσεις κλειστού τύπου, το εύρος των απαντήσεων δηλαδή ήταν αυστηρώς περιορισμένο. Τα είδη των ερωτήσεων που χρησιμοποιήθηκαν στην έρευνα είναι:

Ερωτήσεις πολλαπλών απαντήσεων: Στις συγκεκριμένες ερωτήσεις δίνονται στον ερωτώμενο επιλογές και του ζητείται να επιλέξει μία. Οι συγκεκριμένες ερωτήσεις χρησιμοποιήθηκαν για

¹² (Mouton και Marais, 1996)

¹³ (Tharenou et al., 2007)

¹⁴ (Gay και Airasian, 2000)

¹⁵ (Groves et al., 2004; Seidman, 2006)

¹⁶ (Gadermann et al., 2012)

τη συλλογή των στοιχείων που αφορούν τα χαρακτηριστικά (ηλικία και έτη εμπειρίας στον τραπεζικό χώρο) των συμμετεχόντων.

Ερωτήσεις κλίμακας (Likert scale): Στις συγκεκριμένες ερωτήσεις τίθεται στον ερωτώμενο μια δήλωση και του ζητείται να πει πόσο τείνει στη μία ή την άλλη άποψη. Ουσιαστικά αποτελούν ερωτήσεις διαβάθμισής με κλίμακα από 1 έως 5 (1=Πολύ σπάνια, 5=Πολύ συχνά) και χρησιμοποιήθηκαν για να αποτυπωθούν οι απόψεις των συμμετεχόντων για το κατά πόσο τα οικονομικά στοιχεία των επιχειρήσεων επηρεάζουν τη δανειοδοτική πολιτική των τραπεζών, για να παρουσιασθούν οι προσφερόμενες εξασφαλίσεις από πλευράς των επιχειρήσεων για να δανειοδοτηθούν, να σταθμιστεί η βαρύτητα της σημερινής οικονομικής κρίσης στην προσβασιμότητα των επιχειρήσεων σε τραπεζική δανειοδότηση, να οδηγηθούμε σε προτάσεις προκειμένου οι επιχειρήσεις να εξασφαλίσουν ευκολότερα τραπεζικό δανεισμό, αλλά και οι τράπεζες από την πλευρά τους να έχουν όσο το δυνατό πιο εξασφαλισμένα τα κεφάλαιά τους.

Η κατασκευή του ερωτηματολογίου στηρίχτηκε σε δύο βασικά στοιχεία. Το πρώτο στοιχείο ήταν η δημιουργία ενός ερωτηματολογίου που να ανταποκρίνεται στο σκοπό της έρευνας που επιλέξαμε να διεξάγουμε. Το δεύτερο στοιχείο είναι η αντιστοίχιση των ερευνητικών ερωτημάτων με τα ερωτήματα που αντιστοιχούν σε κάθε κατηγορία ερωτήσεων του εν λόγω ερωτηματολογίου.

Τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια αρχικά κωδικοποιήθηκαν και εν συνέχεια καταχωρήθηκαν στον υπολογιστή. Με τη βοήθεια της περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής έγινε η ανάλυση των απαντήσεων με χρήση του στατιστικού πρόγραμμα SPSS 20 (Statistical Package for Social Science)¹⁷.

9.1.4 Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ Η ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ο πληθυσμός αναφοράς της συγκεκριμένης μελέτης είναι τραπεζικά στελέχη και υπάλληλοι που απασχολούνται στον τομέα, δανείων επιχειρήσεων σε καταστήματα και υπηρεσίες όλης της Ελληνικής Επικράτειας. Τα ερωτηματολόγια εστάλησαν μέσω ταχυδρομείου και μέσω e-mails κατά τη περίοδο 20/04/2015 - 22/4/2015 και συγκεντρώθηκαν τον Μάιο του 2015. Συνολικά αποστάλθηκαν 70 ερωτηματολόγια και συγκεντρώθηκαν 50 (ποσοστό επιτυχίας 71,4%), τα οποία κατανέμονται ως εξής :

- Τράπεζα Πειραιώς 15

¹⁷ (N. Τσάντας, 1999)

- Εθνική Τράπεζα 15
- Eurobank 10
- Alpha Bank 10

9.1.5 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Το ερωτηματολόγιο, όπως προαναφέρθηκε είναι διαιρεμένο σε δύο επίπεδα όπου στο πρώτο εξετάζονται τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων και στο δεύτερο οι απόψεις τους για θέματα που αφορούν την χρηματοδότηση των επιχειρήσεων.

Αρχικά, θα παρουσιασθούν τα χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων της έρευνας και στη συνέχεια θα παρουσιασθούν τα ευρήματα τις έρευνας με τη μορφή μέσης τιμής καθώς οι απόψεις των συμμετεχόντων τραπεζικών καταγράφηκαν με ερωτήσεις σε κλίμακα Likert με διαβάθμιση από 1 έως 5 και η μέση τιμή θα μας δώσει μια εικόνα για το πού τείνουν, με τιμές κοντά στο 5 να δηλώνουν πλήρη συμφωνία και τιμές κοντά στο 1 να δηλώνουν πλήρη διαφωνία με την εκάστοτε άποψη.

Τέλος, πραγματοποιήθηκε κατάλληλος έλεγχος για να ελεγχθεί η πιθανή διαφοροποίηση των απόψεων τους. Στο σύνολο της εργασίας χρησιμοποιήθηκαν μη παραμετρικοί έλεγχοι, θεωρώντας ως ελάχιστο επίπεδο αποδεκτής σημαντικότητας την τιμή 0,05. Ενώ πρέπει να τονίσουμε ότι για λόγους ευκολίας θα παρουσιασθούν μόνο τα στατιστικώς σημαντικά ευρήματα.

9.1.6 ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Όσον αφορά στην αξιοπιστία των μετρήσεων, χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης αξιοπιστίας του Cronbach (alpha), ή δείκτης εσωτερικής συνάφειας (internal consistency coefficient). Ενδεικτικές τιμές αξιοπιστίας είναι οι εξής:

- < 0,6: η κλίμακα είναι αναξιόπιστη
- 0,6: το ελάχιστο αποδεκτό όριο (μή αποδεκτό για κλίμακες με πολλά items)
- 7: ικανοποιητικό
- 8:καλύτερο
- 0,90: πολύ υψηλή αξιοπιστία

Από την ανάλυση αξιοπιστίας στο σύνολο του ερωτηματολογίου προέκυψε ότι η εσωτερική αξιοπιστία του είναι πολύ ικανοποιητική ($\alpha=0.815$).

9.2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Στο παρόν κεφάλαιο του ερευνητικού μέρους θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την ανάλυση των απαντήσεων των τραπεζικών υπαλλήλων που συμμετείχαν στην έρευνα. Οι απαντήσεις τους θα παρουσιασθούν ανά ενότητα του ερωτηματολογίου.

9.2.1 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

Συνολικά στην έρευνα συμμετείχαν 50 άτομα με μέση ηλικίας 39,76 έτη (τυπική απόκλιση 7.34) ενώ προέκυψε ότι κατά μέσο όρο έχουν 14,5 (τ.α. 6.54) έτη εμπειρίας στον τραπεζικό χώρο.

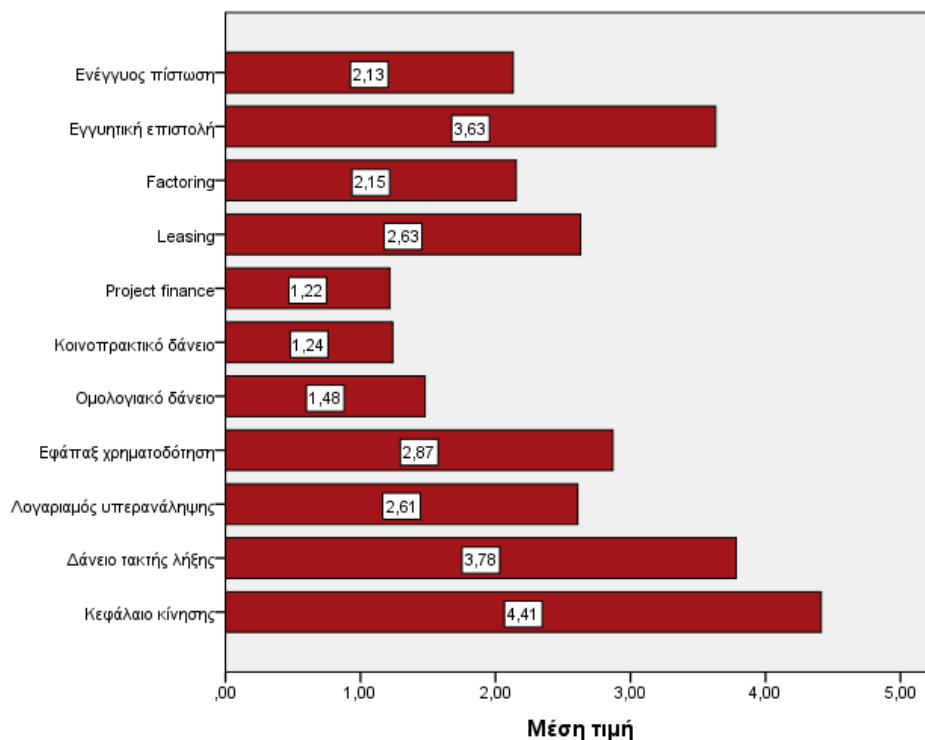
9.2.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Αρχικά, στο Διάγραμμα 1 παρουσιάζονται οι απαντήσεις για το ποιο ποσοστό επί του συνόλου των αιτήσεων που διαχειρίζονται οι τραπεζικοί υπάλληλοι καλύπτουν οι αιτήσεις χρηματοδότησης από όπου και παρατηρούμε ότι στην πλειοψηφία των περιπτώσεων (50%) οι αιτήσεις χρηματοδότησης αποτελούν από 0% έως 20% του συνόλου των αιτήσεων ενώ στο 14% των περιπτώσεων αποτελούν το 12% έως 40% ή το 81 έως 100% των αιτήσεων.

Διάγραμμα 1 Κυκλικό διάγραμμα για τις αιτήσεις χρηματοδότησης

Στο Διάγραμμα 2 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα για τα τραπεζικά προϊόντα στα οποία καταφεύγουν οι επιχειρήσεις συχνότερα. Αρχικά, το προϊόν με τη μεγαλύτερη συχνότητα χρήσης είναι τα κεφάλαια κίνησης. Ενώ στη δεύτερη ομάδα με την αμέσως επόμενη συχνότητα χρήσης ανήκουν το δάνειο τακτής λήξης και οι εγγυητικές επιστολές. Στη συνέχεια ακολουθούν το leasing, η εφάπαξ χρηματοδότηση και ο λογαριασμός υπερανάλιψης. Ενώ τα προϊόντα με τη λιγότερη ζήτηση είναι το project finance, το κοινοπρακτικό δάνειο και το ομολογιακό δάνειο.

Διάγραμμα 2 Ραβδόγραμμα μέσης τιμής για τα τραπεζικά προϊόντα στα οποία καταφεύγουν οι επιχειρήσεις συχνότερα (1=Πολύ σπάνια, 5=Πολύ συχνά)

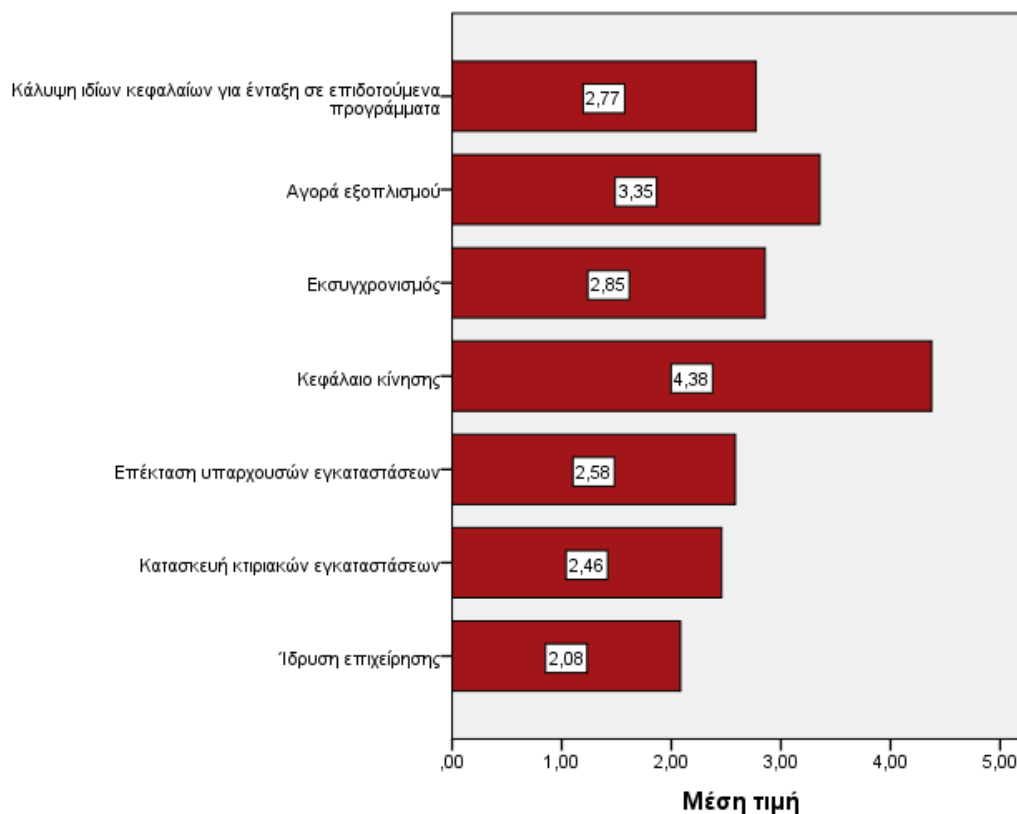
Συγκεντρωτικά τα αποτελέσματα ανά ομάδα παρουσιάζονται στον Πίνακα 1.

Πίνακας 1 Ταξινόμηση προϊόντων σε φθίνουσα σειρά σύμφωνα με τη συχνότητα χρήσης τους όπως προέκυψε από τον έλεγχο Wilcoxon

Ομάδες προϊόντων	Προϊόντα
1 ^η ομάδα	Κεφάλαιο κίνησης
2 ^η ομάδα	Εγγυητική επιστολή
	Δάνειο τακτής λήξης
3 ^η ομάδα	Leasing
	Εφάπαξ χρηματοδότηση
	Λογαριασμός υπερανάλιψης
4 ^η ομάδα	Factoring

	Ενέγγυος πίστωση
	Project finance
5 ^η ομάδα	Κοινοπρακτικό δάνειο
	Ομολογιακό δάνειο

Στο Διάγραμμα 3 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα για τους λόγους που μια επιχείρηση καταφεύγει σε αναζήτηση χρηματοδότησης.

Διάγραμμα 3 Ραβδόγραμμα μέσης τιμής για τους λόγους που γίνονται αιτήματα χρηματοδότησης συχνότερα (1=Ελάχιστες φορές, 5=Πάρα πολλές φορές)

Ο πιο συχνά εμφανιζόμενος λόγος χρηματοδότησης είναι τα κεφάλαια κίνησης. Ενώ στη δεύτερη ομάδα με την αμέσως επόμενη συχνότητα εμφάνισής βρίσκεται η αγορά εξοπλισμού. Ενώ από τα αποτελέσματα προέκυψε ότι κάποιες φορές υπάρχει αναζήτηση χρηματοδότησης για εκσυγχρονισμό, κάλυψη ιδίων κεφαλαίων για ένταξη σε επιδοτούμενα προγράμματα, επέκταση υπαρχουσών εγκαταστάσεων και κατασκευή κτιριακών εγκαταστάσεων. Ενώ ο λόγος που εμφανίζεται σε μικρότερη συχνότητα σαν αιτία χρηματοδότησης είναι η ίδρυση της επιχείρησης.

Πίνακας 2 Ταξινόμηση λόγων χρηματοδότησης σε φθίνουσα σειρά σύμφωνα με τη συχνότητα χρήσης τους όπως προέκυψε από τον έλεγχο Wilcoxon

Ομάδες λόγων	Λόγοι
1 ^η ομάδα	Κεφάλαιο κίνησης
2 ^η ομάδα	Αγορά εξοπλισμού
3 ^η ομάδα	Εκσυγχρονισμός
	Κάλυψη ιδίων κεφαλαίων για ένταξη σε επιδοτούμενα προγράμματα
	Επέκταση υπαρχουσών εγκαταστάσεων
4 ^η ομάδα	Κατασκευή κτιριακών εγκαταστάσεων
	Ίδρυση επιχείρησης

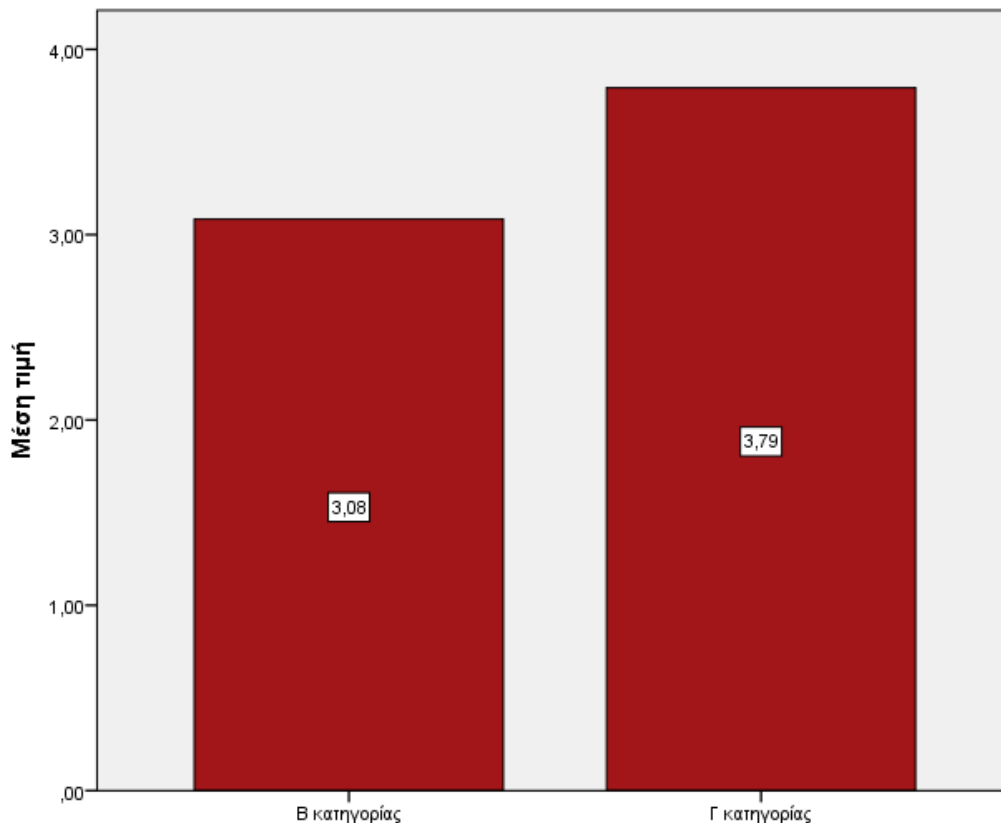
Από τον Πίνακα 3 παρατηρούμε ότι στην πλειοψηφία των αιτημάτων χρηματοδότησης τα ποσά που αναζητούνται είναι μικρότερα από 100000€ (64%) ενώ ακολουθούν τα αιτήματα χρηματοδότησης για ποσά από 100001€ έως 200000€ (20%) και για ποσά από 200001€ έως 500000€ (14%).

Όσον αφορά τι κατηγορίας βιβλία τηρούν οι επιχειρήσεις που υποβάλλουν αιτήματα χρηματοδότησης προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις με Β κατηγορίας βιβλία αποτελούν το 61% έως 80% των αιτημάτων στο 42,6% των περιπτώσεων. Ενώ οι επιχειρήσεις με Γ κατηγορίας βιβλία αποτελούν το 21% έως 40% των αιτημάτων στο 35,4% των περιπτώσεων και το 0% έως 20% των αιτημάτων στο 29,2% των περιπτώσεων.

Πίνακας 3 Ποσοστά για τα ποσά χρηματοδότησης και την κατηγορία των βιβλίων που υποβάλλουν αιτήματα χρηματοδότησης

	Ποσοστό	
	Κατηγορία	Ποσοστό
Τα ποσά χρηματοδότησης που συνήθως λαμβάνουν οι επιχειρήσεις ανέρχονται σε:	<100000	64,0%
	100001-200000	20,0%
	200001-500000	14,0%
	>10000001	2,0%
	0-20%	6,4%
Β κατηγορίας (Βιβλία εσόδων-εξόδων)	21-40%	6,4%
	41-60%	25,5%
	61-80%	42,6%
	81-100%	19,1%
Γ κατηγορίας (ισολογισμός-ισοζύγια)	0-20%	29,2%
	21-40%	35,4%
	41-60%	14,6%
	61-80%	14,6%
	81-100%	6,2%

Η επόμενη ερώτηση αφορούσε το κατά πόσο υπάρχει επαρκής πληροφόρηση αναλόγως με τα βιβλία που τηρούνται στις επιχειρήσεις από όπου και προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις με βιβλία Γ κατηγορίας (μ.τ. 3.79) παρέχουν περισσότερη επάρκεια πληροφοριών σε σύγκριση με τις επιχειρήσεις που έχουν βιβλία Β κατηγορίας (μ.τ. 3.08). Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται με τη μορφή ραβδόγραμματος μέσης τιμής στο Διάγραμμα 4.

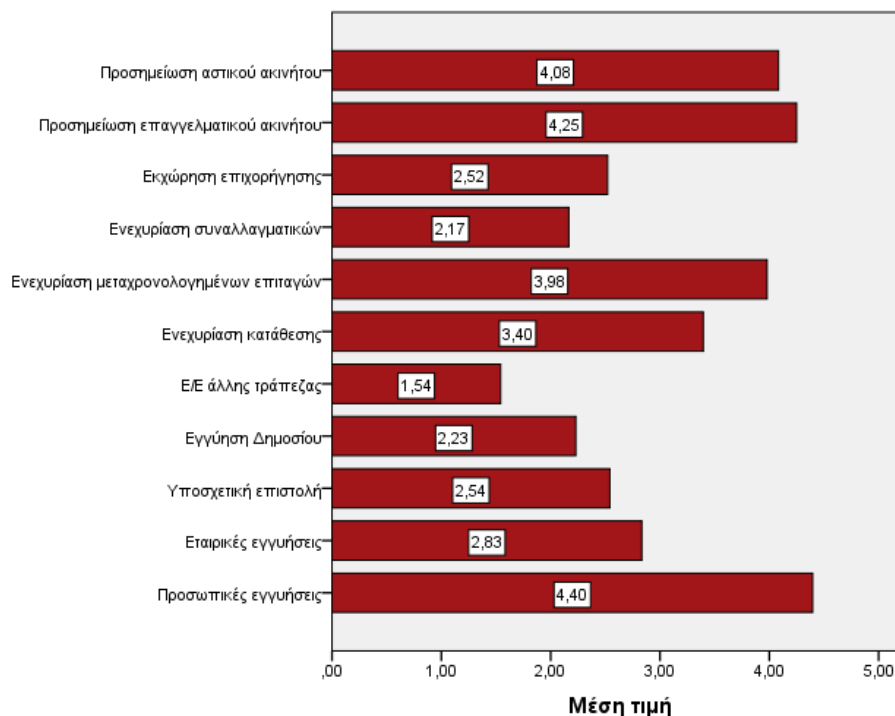
Διάγραμμα 4 Ραβδόγραμμα μέσης τιμής για το πόσο επαρκής είναι η πληροφόρηση που παρέχεται ανάλογα με τα τηρούμενά βιβλία (1=ανεπαρκής, 5=επαρκής)

Στη συνέχεια, στον Πίνακα 4 παρουσιάζονται οι απαντήσεις στην ερώτηση για το ποιο ποσοστό επί του συνόλου του χαρτοφυλακίου, υποβάλλουν αιτήματα χρηματοδότησης 4 κατηγορίες επιχειρήσεων. Προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις εμπορίου αποτελούν το 41% έως 60% του συνολικού χαρτοφυλακίου. Επίσης, παρατηρούμε ότι οι επιχειρήσεις τουρισμού έρχονται δεύτερες και αποτελούν το 21% έως 40% του χαρτοφυλακίου και τέλος ξεχωριστά τόσο οι επιχειρήσεις μεταποίησης όσο και οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών αποτελούν το 0% έως 20% του συνολικού χαρτοφυλακίου.

Πίνακας 4 Ταξινόμηση κατηγοριών επιχειρήσεων βάσει του ποσοστού των αιτημάτων χρηματοδότησης που υποβάλλουν στις τράπεζες

Κατηγορίες Επιχειρήσεων	Ποσοστά δανείων
Επιχειρήσεις Εμπορίου	1 ^η ομάδα με ποσοστά δανειοδότησης από 41% -60%
Επιχειρήσεις Τουρισμού	2 ^η ομάδα με ποσοστά δανειοδότησης από 21% -40%
Επιχειρήσεις Μεταποίησης	3 ^η ομάδα με ποσοστά δανειοδότησης από 0% -20%
Επιχειρήσεις Παροχής Υπηρεσιών	4 ^η ομάδα με ποσοστά δανειοδότησης από 0% -20%

Στο Διάγραμμα 5 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα τις εγγυήσεις που ζητούνται από έναν τραπεζικό οργανισμό όταν γίνεται αίτημα χρηματοδότησης. Οι πιο συχνά εμφανιζόμενες εγγυήσεις που ζητούνται από έναν οργανισμό για την χορήγηση χρηματοδότησης είναι οι προσωπικές εγγυήσεις, η προσημείωση αστικού ακινήτου, η προσημείωση επαγγελματικού ακινήτου και η ενεχυρίαση μεταχρονολογημένων επιταγών.

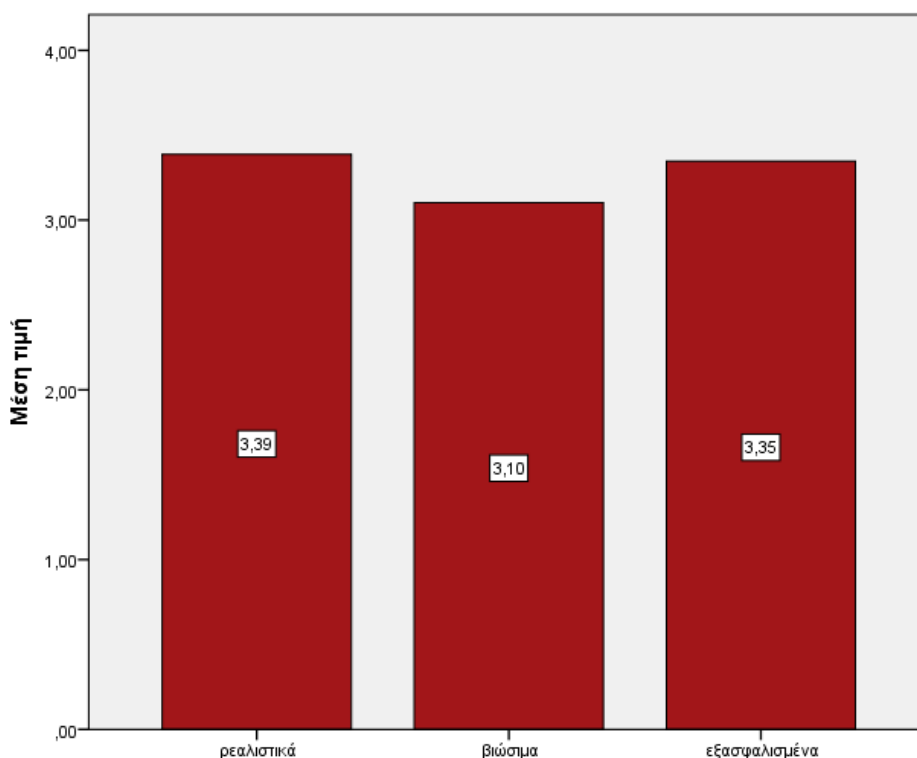
Διάγραμμα 5 Ραβδόγραμμα μέσης τιμής για τη συχνότητα εμφάνισης κάποιων εξασφαλίσεων σε αιτήματα χρηματοδότησης (1=Πολύ σπάνια, 5=Πολύ συχνά)

Ενώ από τα αποτελέσματα προέκυψε ότι αρκετές φορές παρατηρείται και η ενεχυρίαση καταθέσεων. Ενώ η λιγότερο συχνά εμφανιζόμενη εξασφάλιση η οποία εμφανίζεται σε κάποιον τραπεζικό οργανισμό είναι η Ε/Ε άλλης τράπεζας.

Πίνακας 5 Ταξινόμηση εγγυήσεων που ζητούνται σε φθίνουσα σειρά σύμφωνα με τη συχνότητα χρήσης τους όπως προέκυψε από τον έλεγχο Wilcoxon

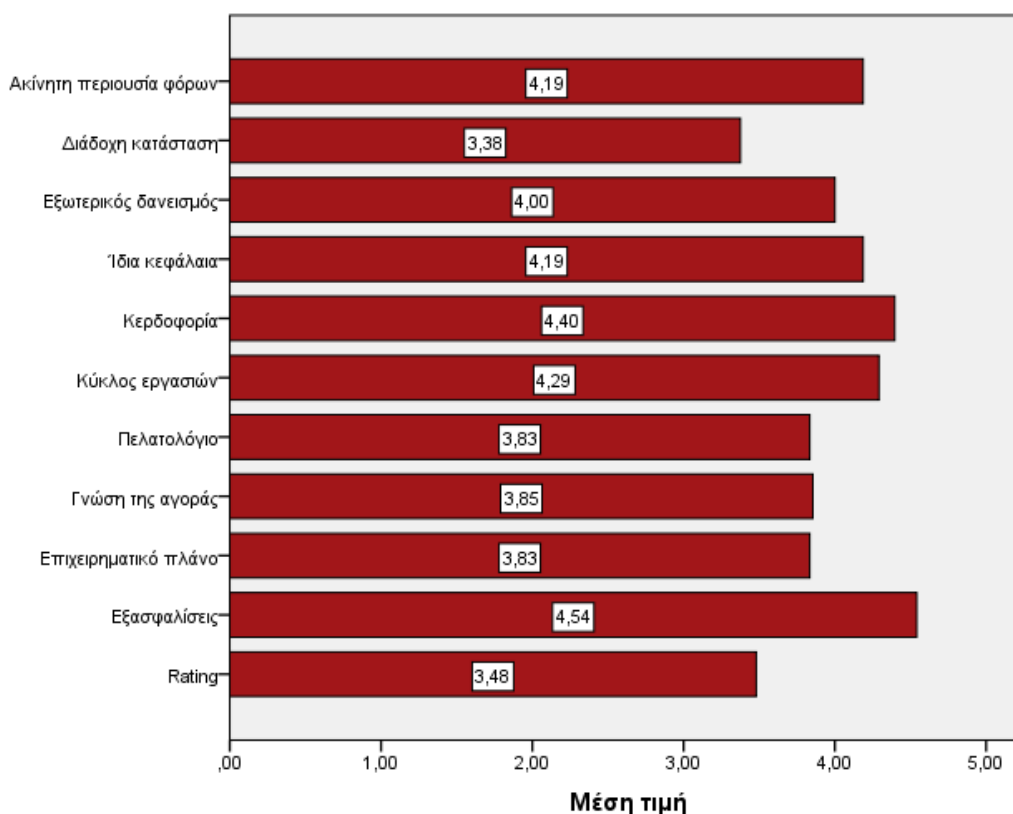
Ομάδες	Εξασφαλίσεις
1 ^η ομάδα	Προσωπικές εγγυήσεις
	Προσημείωση αστικού ακινήτου
	Προσημείωση επαγγελματικού ακινήτου
	Ενεχυρίαση μεταχρονολογημένων επιταγών
2 ^η ομάδα	Ενεχυρίαση κατάθεσης
3 ^η ομάδα	Εκχώρηση επιχορήγησης
	Εταιρικές εγγυήσεις
	Υποσχετική επιστολή
	Ενεχυρίαση συναλλαγματικών
4 ^η ομάδα	Εγγύηση δημοσίου
	Ε/Ε άλλης τράπεζας

Από το Διάγραμμα 6 μπορούμε να δούμε ότι οι τραπεζικοί υπάλληλοι σε μεγάλο βαθμό θεωρούν ότι τα αιτήματα χρηματοδότησης που διαχειρίζονται είναι εξασφαλισμένα (μ.τ. 3.35) και βιώσιμα (μ.τ. 3.39). Ενώ σε σημαντικό βαθμό θεωρούν ότι είναι και ρεαλιστικά (μ.τ. 3.10).

Διάγραμμα 6 Ραβδόγραμμα μέσης τιμής για το πώς θα χαρακτηρίζαν τα περισσότερα αιτήματα χρηματοδότησης (1=Καθόλου, 5=Πάρα πολύ)

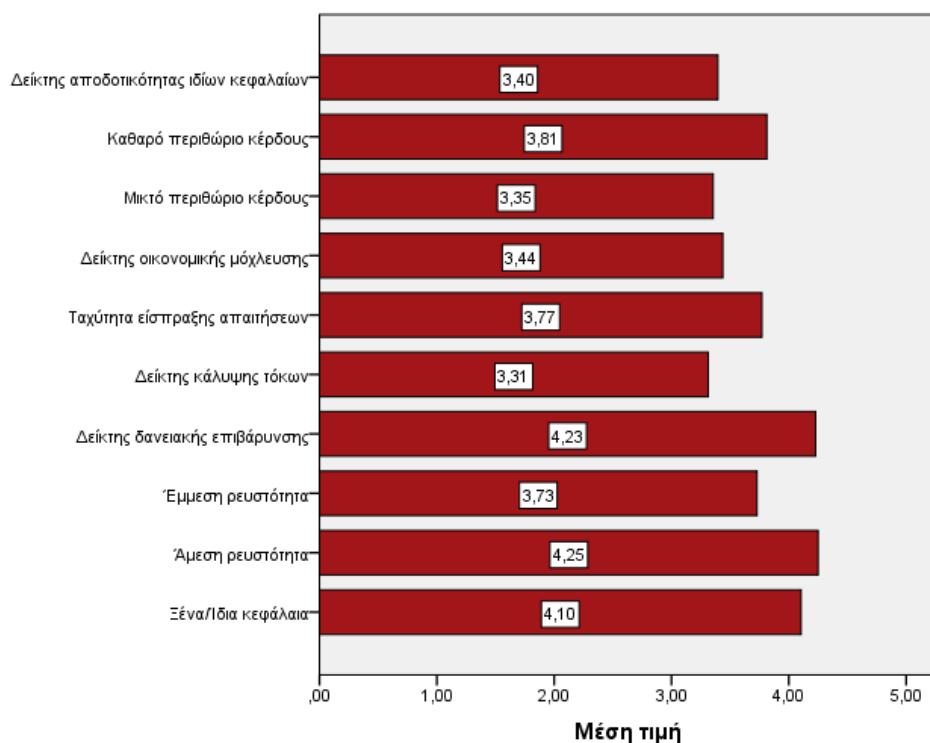
Στο Διάγραμμα 7 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα για τους παράγοντες που είναι περισσότερο σημαντικοί στην έγκριση μιας χρηματοδότησης. Προέκυψε ότι οι πιο σημαντικοί παράγοντες στην έγκριση μιας χρηματοδότησης είναι οι εξασφαλίσεις (μ.τ. 4.54), ο κύκλος εργασιών (μ.τ. 4.29), η κερδοφορία (μ.τ. 4.40), τα ίδια κεφάλαια (μ.τ. 4.19), ο εξωτερικός δανεισμός (μ.τ. 4.00) και η ακίνητη περιουσία των φορέων (μ.τ. 4.19).

Διάγραμμα 7 Ραβδόγραμμα μέσης τιμής για τη σημαντικότητα κάποιων παραγόντων στην έγκριση αιτήματος χρηματοδότησης (1=Ασήμαντο, 5=Πολύ σημαντικό)

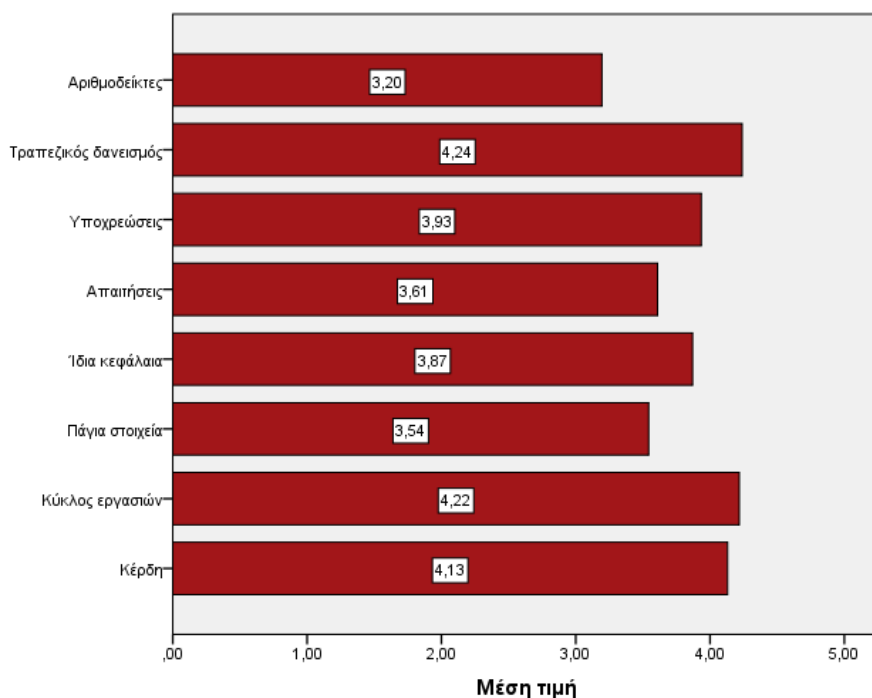
Ενώ λιγότερο σημαντικοί παράγοντες είναι το rating (μ.τ. 3.48), το επιχειρηματικό πλάνο (μ.τ. 3.83), η γνώση της αγοράς (μ.τ. 3.85), το πελατολόγιο (μ.τ. 3.83) και η διάδοχη κατάσταση (μ.τ. 3.38).

Παρόμοια στο Διάγραμμα 8 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα για τους αριθμοδείκτες που είναι περισσότερο σημαντικοί στην έγκριση μιας χρηματοδότησης. Προέκυψε ότι οι πιο σημαντικοί αριθμοδείκτες στην έγκριση μιας χρηματοδότησης είναι τα ξένα/ιδία κεφάλαια (μ.τ. 4.10), η άμεση ρευστότητα (μ.τ. 4.25) και ο δείκτης δανειακής επιβάρυνσης (μ.τ. 4.23). Ενώ σημαντικοί αλλά με λιγότερη βαρύτητα από τους τρεις προαναφερθέντες δείκτες είναι η έμμεση ρευστότητα (μ.τ. 3.73), ο δείκτης κάλυψης τόκων (μ.τ. 3.31), η ταχύτητα είσπραξης απαιτήσεων (μ.τ. 3.77), ο δείκτης οικονομικής μόχλευσης (μ.τ. 3.44), το μικτό περιθώριο κέρδους (μ.τ. 3.35), το καθαρό περιθώριο κέρδους (μ.τ. 3.81) και ο δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων (μ.τ. 3.40).

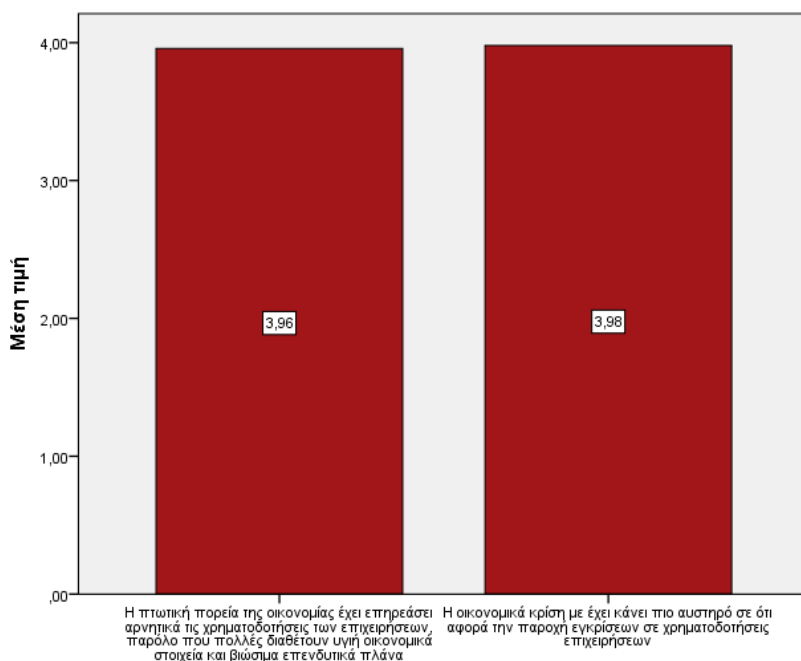
Διάγραμμα 8 Ραβδόγραμμα μέσης τιμής για τους αριθμοδείκτες που λαμβάνονται υπόψη για την έγκριση αιτήματος χρηματοδότησης (1=Ασήμαντο, 5=Πολύ σημαντικό)

Στη συνέχεια στο Διάγραμμα 9 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα για τα στοιχεία ισολογισμού που είναι περισσότερο σημαντικά στην έγκριση μιας χρηματοδότησης. Προέκυψε ότι τα πιο σημαντικά είναι τα κέρδη (μ.τ. 4.13), ο κύκλος εργασιών (μ.τ. 4.22) και ο τραπεζικός δανεισμός (μ.τ. 4.24). Ενώ σε μικρότερο βαθμό έχουν επίπτωση στην έγκρισή ενός δανείου τα πάγια στοιχεία (μ.τ. 3.54), τα ίδια κεφάλαια (μ.τ. 3.87), οι απαιτήσεις (μ.τ. 3.61), οι υποχρεώσεις (μ.τ. 3.93) και οι αριθμοδείκτες (μ.τ. 3.20).

Διάγραμμα 9 Ραβδόγραμμα μέσης τιμής για τα στοιχεία ισολογισμού που λαμβάνονται υπόψη για την έγκριση αιτήματος χρηματοδότησης (1=Καθόλου, 5=Πολύ)

Εν συνεχεία, από το Διάγραμμα 10 μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι σύμφωνα με τους τραπεζικούς υπαλλήλους η πτωτική πορεία της οικονομίας έχει επηρεάσει πολύ αρνητικά (μ.τ. 3.96) τις χρηματοδοτήσεις των επιχειρήσεων, παρόλο που πολλές διαθέτουν υγιή οικονομικά στοιχεία και βιώσιμα επενδυτικά πλάνα, ενώ θεωρούν σε μεγάλο βαθμό (μ.τ. 3.98) ότι η οικονομική κρίση τους έχει κάνει πιο αυστηρούς σε ότι αφορά την παροχή εγκρίσεων σε χρηματοδοτήσεις επιχειρήσεων

Διάγραμμα 10 Ραβδόγραμμα μέσης τιμής για τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης

Τέλος, όσον αφορά την ανοικτή ερώτηση του ερωτηματολογίου που σχετίζεται με τις προτάσεις των τραπεζικών στελεχών και υπαλλήλων για ευκολότερη πρόσβαση των επιχειρήσεων σε δανεισμό, δεν απάντησαν όλοι οι ερωτηθέντες. Συγκεντρώθηκαν 38 απαντήσεις, με την υποσημείωση ότι κάποιοι ερωτηθέντες έδωσαν περισσότερες της μίας απαντήσεις. Τα ποσοστά που προέκυψαν και παρατίθενται κάτωθι έχουν υπολογιστεί στη βάση των 38 απαντήσεων.

Πίνακας 6 : Προτάσεις για ευκολότερη πρόσβαση σε δανεισμό

Προτάσεις	Ποσοστό
Παροχή ισχυρών εξασφαλίσεων	31,6%
Βιώσιμο επιχειρηματικό πλάνο	26,3%
Να είναι ενήμερες φορολογικά, ασφαλιστικά, σε τραπεζικά δάνεια	7,9%
Μείωση κόστους και εξόδων	7,9%
Εξωστρέφεια - Καινοτομία	7,8%
Αξιόπιστα οικονομικά στοιχεία	5,3%
Ειλικρίνεια στο σκοπό χρήσης της αιτούμενης χρηματοδότησης	5,3%
Συμμετοχή με ίδια κεφάλαια στις επενδύσεις	5,3%
Προσεκτικές συνεργασίες	2,6%
Σύνολο	100%

Ως πρώτη επιλογή για λύση στην ευκολότερη πρόσβαση στο δανεισμό δίνεται η παροχή ισχυρών εξασφαλίσεων σε ποσοστό 31,6%. Δεύτερη επιλογή με ποσοστό 26,3% δίνεται το βιώσιμο επιχειρηματικό πλάνο. Ακολουθούν με ποσοστό 7,9% η ενημερότητα σε ΔΟΥ, ασφαλιστικά ταμεία και τράπεζες καθώς και η μείωση κόστους – εξόδων. Ο προσανατολισμός των επιχειρήσεων στην Εξωστρέφεια και τη Καινοτομία συγκεντρώνει ποσοστό 7,8%. Ακολουθούν η αξιοπιστία στα οικονομικά στοιχεία, η ειλικρίνεια στο σκοπό χρήσης της αιτούμενης χρηματοδότησης, η συμμετοχή με ίδια κεφάλαια στις επενδύσεις με ποσοστό 5,3%. Τέλος, οι προσεκτικές συνεργασίες συγκεντρώνουν ποσοστό 2,6%. Λέγοντας προσεκτικές συνεργασίες, εννοούμε ότι η επιχείρηση θα πρέπει να αναζητά και να συναλλάσσεται με φερέγγυους πελάτες και προμηθευτές.

Κεφάλαιο 10: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

10.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την ανάλυση των απαντήσεων των τραπεζικών στελεχών και υπαλλήλων που συμμετείχαν στην έρευνα προέκυψαν αρκετά και σημαντικά στοιχεία που αφορούν τις χρηματοδοτήσεις των επιχειρήσεων.

Αρχικά, διαπιστώθηκε ότι το τραπεζικό προϊόν με τη μεγαλύτερη συχνότητα χρήσης είναι τα κεφάλαια κίνησης. Ενώ δεύτερο σε συχνότητα χρήσης έρχεται το δάνειο τακτής λήξης και οι εγγυητικές επιστολές. Ακολουθούν το leasing, η εφάπαξ χρηματοδότηση και ο λογαριασμός υπερανάληψης. Επίσης, από την έρευνα προέκυψε ότι ο πιο συχνά εμφανιζόμενος λόγος χρηματοδότησης μιας επιχείρησης είναι τα κεφάλαια κίνησης ενώ ακολουθεί η αγορά εξοπλισμού, ο εκσυγχρονισμός, η κάλυψη ιδίων κεφαλαίων για ένταξη σε επιδοτούμενα προγράμματα, η επέκταση υπάρχουσών εγκαταστάσεων και η κατασκευή κτιριακών εγκαταστάσεων.

Όσον αφορά στις εγγυήσεις που ζητούνται από μια επιχείρηση για να της χορηγηθεί χρηματοδότηση οι πιο διαδεδομένες εγγυήσεις είναι οι προσωπικές εγγυήσεις, η προσημείωση αστικού ακινήτου, η προσημείωση επαγγελματικού ακινήτου και η ενεχυρίαση μεταχρονολογημένων επιταγών.

Επίσης, παρατηρήθηκε ότι οι παράγοντες που εξετάζονται σε μεγαλύτερο βαθμό και τους οποίους πρέπει να πληροί μια επιχείρηση για να δοθεί μια χρηματοδότηση είναι οι εξασφαλίσεις, ο κύκλος εργασιών, η κερδοφορία, τα ίδια κεφάλαια, ο εξωτερικός δανεισμός και η ακίνητη περιουσία φορέων. Ενώ οι σημαντικότεροι αριθμοδείκτες είναι τα ξένα/ιδία κεφάλαια, η άμεση ρευστότητα και ο δείκτης δανειακής επιβάρυνσης.

Τέλος, τα στοιχεία του ισολογισμού (και των λογιστικών καταστάσεων εν γένει), στα οποία δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα για την έγκριση χρηματοδότησης είναι τα κέρδη, ο κύκλος εργασιών και ο τραπεζικός δανεισμός.

10.2 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ, ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΚΡΑΤΟΣ

Από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε στελέχη και υπαλλήλους τραπεζών προέκυψαν προτάσεις, οι οποίες εάν ληφθούν υπόψη και κάποιες από αυτές εφαρμοσθούν, μπορεί να είναι αποτελεσματικές όσον αφορά στην ευκολότερη πρόσβαση των επιχειρήσεων στον τραπεζικό δανεισμό και στην αποτελεσματικότερη διαχείριση του δανεισμού αυτού καθ' αυτού.

Οι επιχειρήσεις που θέλουν να επιβιώσουν και να αναπτυχθούν θα πρέπει :

- να δημιουργήσουν βιώσιμα – ρεαλιστικά επενδυτικά πλάνα και να προσανατολισθούν προς την καινοτομία και την εξωστρέφεια.
- να κάνουν αφενός σωστή διαχείριση των εσόδων και των εξόδων και αφετέρου να προχωρούν σε «προσεκτικές» συνεργασίες με πελάτες και προμηθευτές.
- Οι σκοποί δανειοδότησης των αιτημάτων των επιχειρήσεων πρέπει να είναι πραγματικοί και να συνοδεύονται από αξιόπιστα οικονομικά στοιχεία.

Από την άλλη πλευρά οι τράπεζες, θα πρέπει:

- να ξεχωρίσουν τους πραγματικούς επιχειρηματίες, που έχουν βιώσιμο επιχειρηματικό σχέδιο
- που πληρούν τα κριτήρια χρηματοδότησης,
- που παρέχουν ισχυρές εξασφαλίσεις και
- να μην ενεργούν όπως παλιά, ήτοι χωρίς ορθά κριτήρια, χωρίς εξασφαλίσεις, χωρίς επιχειρηματικό σχέδιο.

Το κράτος χρειάζεται :

- να παρέχει φορολογικές ελαφρύνσεις προς τις επιχειρήσεις, στο βαθμό που μπορεί, καθώς η πίεση για αύξηση των εσόδων από τη φορολογία δεν του το επιτρέπει σε μεγάλο βαθμό.

Περιορισμοί της έρευνας

Η έρευνα απευθύνθηκε σε τραπεζικά στελέχη και υπαλλήλους που απασχολούνται στον τομέα χρηματοδότησης επιχειρήσεων. Οι τράπεζες επιλέχθηκαν μετά από έρευνα στο διαδικτυακό τους τόπο, βάσει των χρηματοδοτικών προϊόντων που προσφέρουν.

Από τα 70 ερωτηματολόγια που μοιράσθηκαν, απαντήθηκαν τα 50, διότι οι υπάλληλοι που αρνήθηκαν να τα συμπληρώσουν, πρόβαλλαν ως δικαιολογία την εμπιστευτικότητα των αιτούμενων στοιχείων ή λόγους φόρτου εργασίας.

Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

Κλείνοντας την παρούσα διπλωματική εργασία και έχοντας αναλύσει την αξιολόγηση των αιτημάτων δανειοδότησης των επιχειρήσεων από τα τραπεζικά ιδρύματα, καλό θα ήταν να δούμε και την άλλη πλευρά του νομίσματος. Δηλαδή να εξετάσουμε και να πραγματοποιήσουμε μια αντίστοιχη έρευνα σε επιχειρηματίες, προκειμένου να διαπιστώσουμε σε τι βαθμό έχουν πρόσβαση στις δανειοδοτήσεις, τι ζητούν από ένα τραπεζικό ίδρυμα και τι θα βοηθούσε στην επίλυση των προβλημάτων τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Μπαλωμένου Χρ. (2003). Το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα και οι Διαδικασίες Αξιολόγησης και Έγκρισης Επενδυτικών Σχεδίων, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα
- 2) Πετράκης Π, Χρηματοοικονομικό και Τραπεζικό Σύστημα, Εκδόσεις Πετράκη, Αθήνα 2002.
- 3) Εγχειρίδιο Πιστωτικής Πολιτικής Τράπεζας Κύπρου ΔΤΛ (2010).
- 4) Εγχειρίδιο «Αξιολόγηση Επιχείρησης και Χρηματοδοτικού Αιτήματος», EFG Eurobank Ergasias
- 5) Νικήτα Α. Νιάρχου, Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, Έβδομη έκδοση
- 6) Νούλας Α. Χρήμα και Τράπεζες, Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη 2005
- 7) Βασιλείου Δημήτριος – Ηρειώτης Νικόλαος, Χρηματοοικονομική Διοίκηση, Εκδόσεις Rosili, Αθήνα 2008
- 8) Μαλινδρέτου Β, Χρηματοοικονομική Ανάλυση – Επενδύσεις, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2000.
- 9) Φίλιος Β. , Η Οικονομική των Τραπεζικών Επιχειρήσεων, Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 1994
- 10) Πετράκης Π., Στρατηγικές Τραπεζικής Ανάπτυξης, Τόμος Γ, Πάτρα 2000
- 11) Φλώρος Χρ, Σύγχρονη Διοικητική των Επιχειρήσεων, Σύγχρονη Εκδοτική ΕΠΕ 1993
- 12) Nicholas Siropolis, Διοίκηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, Εκδόσεις Παπαζήση 2001
- 13) Πομόνης Νικόλαος, Γενική Λογιστική ΙΙ (4^η Έκδοση), Εκδόσεις Σταμούλη 2010
- 14) Cohen, L. & Manion, L. (1994). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο
- 15) Τσακλάγκανος Α., *Χρηματοδότηση και Αξιολόγηση Επενδύσεων*, Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, 1992
- 16) Πρωτοβάλτης Ν., Βρουστούρης Π., *Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα & Διερμηνείες*, Εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα, 2002
- 17) Κοντός Γ., *Τραπεζική Λογιστική*, Τόμος Α, Πάτρα, 2000

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών, BIS, Paper No 48, “An assessment of financial sector rescue programmes (Ιούλιος 2009)
- 2) BlackRock Solutions, “Diagnostic Assessment of Greek Banks” Δεκέμβριος 2011
- 3) Bodie Z Kane, A Marcus (2005) Investments, New York: McGraw Hill International Edition
- 4) Ross S Westerfield R Jaffe J. (2005) Corporate Finance New York : McGraw Hill International Edition
- 5) Singh, K. (2007). *Quantitative social research methods*. New Delhi: Sage.
- 6) Clark - Carter, D. (2004). *Quantitative psychological research*. New York: Psychology Press.
- 7) Gadermann, A.M., Guhn, M. & Zumbo, D. (2012). Estimating ordinal reliability for Likert-type and ordinal item response data: A conceptual, empirical, and practical guide. *Practical Assessment, Research & Evaluation*, 17(3), pp. 1-13.
- 8) Groves, R.M., Fowler, F.J.J., Couper, M.P., Lepkowski, J.M., Singer, E. & Tourangeau, R. (2004). *Survey methodology*. New Jersey: John Wiley & Sons.
- 9) Johnson, B. & Christensen, L. (2008). *Educational research: Quantitative, qualitative, and mixed approaches*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- 10) Muijs, D. (2010). *Doing Quantitative Research in Education with SPSS*. London: Sage
- 11) Tharenou, P., Donohue, R., & Cooper, B. (2007) *Management Research methods*. New York: Cambridge University Press.
- 12) Cohen, L., Manion, L. & Morisson, K. (2007). *Research Methods in Education*. Oxon: Routledge.
- 13) Mouton, J. and Marais, H.C. (1988) *Basic concepts in the methodology of the social sciences*, Pretoria: HSRC.
- 14) Gay, L.R. & Airasian, P. (2000): *Educational research: Competencies for analysis and application* (6th edition). Upper Saddle River, NJ:Prentice Hall
- 15) Atrill, P., McLaney, E., (2006) *Accounting and Finance for Non – Specialists*, Essex: Pearson Education

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- 1) <http://www.imerisia.gr/article.asp?catid=26519&subid=2&pubid=113044907> (ημ/νία πρόσβασης 15/01/15, 22:15)
- 2) <http://www.capital.gr/law/Articles.asp?id=574559&subcat=106> ημ/νία (πρόσβασης 23/01/10, 21:45)
- 3) <http://www.news.gr/ellada/nomika-themata/article/156498/daneia-proshmeioseis-kai-ypothhkes-ti-prepei-na.html> (ημ/νία πρόσβασης 02/02/15, 12:35)
- 4) <http://www.euretirio.com/2010/06/isozygio.html> (ημ/νία πρόσβασης 02/02/15, 21:35)
- 5) www.statistics.gr (ημ/νία πρόσβασης 15/10/10, 22:15)
- 6) <http://www.eurobank.gr/online/home/generic.aspx?id=170&mid=544&lang=gr> (ημ/νία πρόσβασης 15/03/15, 18:15)
- 7) http://www.publicprocurementguides.treasury.gov.cy/OHS-GR/HTML/index.html?1_5_1_3_feasability_study.htm (ημ/νία πρόσβασης 5/04/15, 19:10)
- 8) http://www.publicprocurementguides.treasury.gov.cy/OHS-GR/HTML/index.html?1_5_1_3_feasability_study.htm (ημ/νία πρόσβασης 25/04/15, 22:55)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Άργος, Απρίλιος 2015

Αξιότιμε κύριε / αξιότιμη κυρία

Το συνημμένο ερωτηματολόγιο που καλείστε να συμπληρώσετε, αποτελεί το βασικό μεθοδολογικό εργαλείο συγκέντρωσης πρωτογενών δεδομένων για την ολοκλήρωση της διπλωματικής μου εργασίας στα πλαίσια του μεταπτυχιακού προγράμματος Τραπεζική και Χρηματοοικονομική του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Η εν λόγω έρευνα αποσκοπεί στην εξαγωγή συμπερασμάτων αναφορικά με:

- Τα είδη χρηματοδότησης που χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις
- Τις εξασφαλίσεις που προσφέρουν και τη σημαντικότητα αυτών
- Τους σκοπούς για τους οποίους δανειοδοτούνται
- Τους παράγοντες που λαμβάνουν υπόψη οι τράπεζες προκειμένου να εγκρίνουν μια πιστοδότηση
- Τη σημαντικότητα της ανάλυσης των οικονομικών στοιχείων των επιχειρήσεων
- Την επίδραση της οικονομικής κρίσης των ημερών μας στις τραπεζικές χρηματοδοτήσεις

Η συμμετοχή σας είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς διασφαλίζει την επιστημονική εγκυρότητα των αποτελεσμάτων της έρευνας. Νοείται ότι όλες οι παρεχόμενες πληροφορίες διέπονται από την αρχή της εμπιστευτικότητας και θα χρησιμοποιηθούν στα πλαίσια των στατιστικών αναλύσεων και μόνον.

Παρακαλώ όπως αποστείλετε το συνημμένο ερωτηματολόγιο το αργότερο έως 04/05/2015 μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο e-mail: yorgosbouris@gmail.com ή στην ταχυδρομική διεύθυνση **ΦΕΙΔΩΝΟΣ 10, ΤΚ 21200, ΑΡΓΟΣ**.

Παρακαλώ επικοινωνήστε μαζί μου για οποιαδήποτε διευκρίνιση ή παρατήρηση στο τηλέφωνο **6937293334**.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων,

Με εκτίμηση,

Γεώργιος Μπούρης

Φοιτητής Μεταπτυχιακού Προγράμματος Τραπεζικής και Χρηματοοικονομικής
Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΗΛΙΚΙΑ:

ΕΤΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΣΤΟΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΧΩΡΟ:

ΘΕΣΗ - ΤΙΤΛΟΣ:

1) Οι αιτήσεις χρηματοδότησης επιχειρήσεων, τι ποσοστό επί του συνόλου των αιτήσεων που διαχειρίζεστε αποτελούν;0 – 20% 21 – 40% 41 – 60% 61 – 80% 81 – 100% **2) Ταξινομήστε τα παρακάτω τραπεζικά προϊόντα στα οποία καταφεύγουν οι επιχειρήσεις ανάλογα με το βαθμό χρήσης τους**

	πολύ σπάνια	αρκετά σπάνια	ούτε σπάνια ούτε συχνά	αρκετά συχνά	πολύ συχνά
Κεφάλαιο κίνησης	☐	☐	☐	☐	☐
Δάνειο τακτής λήξης	☐	☐	☐	☐	☐
Λογαριασμός υπερανάληψης	☐	☐	☐	☐	☐
Εφάπαξ χρηματοδότηση	☐	☐	☐	☐	☐
Ομολογιακό δάνειο	☐	☐	☐	☐	☐
Κοινοπρακτικό δάνειο	☐	☐	☐	☐	☐
Project finance	☐	☐	☐	☐	☐
Leasing	☐	☐	☐	☐	☐
Factoring	☐	☐	☐	☐	☐
Εγγυητική επιστολή	☐	☐	☐	☐	☐
Ενέγγυος πίστωση	☐	☐	☐	☐	☐

3) Τα αιτήματα χρηματοδότησης επιχειρήσεων σε τι ποσοστό αφορούν τις παρακάτω περιπτώσεις;

	ελάχιστες	λίγες	ούτε λίγες ούτε πολλές	αρκετές	πολλές
Ίδρυση επιχείρησης	☐	☐	☐	☐	☐
Κατασκευή κτιριακών εγκαταστάσεων	☐	☐	☐	☐	☐
Επέκταση υπαρχουσών εγκαταστάσεων	☐	☐	☐	☐	☐
Κεφάλαιο κίνησης	☐	☐	☐	☐	☐
Εκσυγχρονισμός	☐	☐	☐	☐	☐
Αγορά εξοπλισμού	☐	☐	☐	☐	☐
Κάλυψη ιδίων κεφαλαίων για ένταξη σε επιδοτούμενα προγράμματα	☐	☐	☐	☐	☐
Άλλη	☐	☐	☐	☐	☐

4) Τα ποσά χρηματοδότησης που συνήθως λαμβάνουν οι επιχειρήσεις ανέρχονται σε:

< € 100.000	☐
€ 100.001 - € 200.000	☐
€ 200.001 - € 500.000	☐
€ 500.001 - € 1.000.000	☐
> € 1.000.001	☐

5) Τι κατηγορίας βιβλία τηρούν οι επιχειρήσεις που υποβάλουν αιτήματα χρηματοδότησης;

	0-20%	21-40%	41-60%	61-80%	81-100%
B κατηγορίας (Βιβλία εσόδων – εξόδων)	☐	☐	☐	☐	☐
Γ κατηγορίας (ισολογισμός – ισοζύγιο)	☐	☐	☐	☐	☐

6) Ταξινομήστε κατά πόσο είναι επαρκής η πληροφόρηση που παρέχεται ανάλογα με τα τηρούμενα λογιστικά βιβλία

	ανεπαρκής			επαρκής	
B κατηγορίας	1	2	3	4	5
Γ κατηγορίας	1	2	3	4	5

7) Σε τι ποσοστό επί του συνόλου του χαρτοφυλακίου που διαχειρίζεστε υποβάλλουν αιτήματα χρηματοδότησης οι παρακάτω κατηγορίες επιχειρήσεων;

0-20% 21-40% 41-60% 61-80% 81-100%

Επιχειρήσεις Εμπορίου	☐	☐	☐	☐	☐
Επιχειρήσεις Παροχής Υπηρεσιών	☐	☐	☐	☐	☐
Επιχειρήσεις Τουρισμού	☐	☐	☐	☐	☐
Επιχειρήσεις Μεταποίησης	☐	☐	☐	☐	☐

8) Η μη τήρηση βιβλίων καθώς και τα Β κατηγορίας βιβλία δεν παρέχουν επαρκή πληροφόρηση για την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνει το έργο της τράπεζας ως προς την τελική απόφαση χρηματοδότησης

διαφωνώ τελείως	διαφωνώ	ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	συμφωνώ	συμφωνώ απόλυτα
☐	☐	☐	☐	☐

9) Ταξινομήστε τις ακόλουθες εξασφαλίσεις κατά συχνότητα εμφάνισης σε αιτήματα χρηματοδότησης επιχειρήσεων

	πολύ σπάνια	αρκετά σπάνια	ούτε σπάνια ούτε συχνά	αρκετά συχνά	πολύ συχνά
Προσωπικές εγγυήσεις	☐	☐	☐	☐	☐
Εταιρικές εγγυήσεις	☐	☐	☐	☐	☐
Υποσχετική επιστολή	☐	☐	☐	☐	☐
Εγγύηση Δημοσίου	☐	☐	☐	☐	☐
Ε/Ε άλλης τράπεζας	☐	☐	☐	☐	☐
Ενεχυρίαση κατάθεσης	☐	☐	☐	☐	☐
Ενεχυρίαση μεταχρονολογημένων επιταγών	☐	☐	☐	☐	☐
Ενεχυρίαση συναλλαγματικών	☐	☐	☐	☐	☐
Εκχώρηση επιχορήγησης	☐	☐	☐	☐	☐
Προσημείωση επαγγελματικού ακινήτου	☐	☐	☐	☐	☐
Προσημείωση αστικού ακινήτου	☐	☐	☐	☐	☐

10) Ταξινομήστε τις παρακάτω εξασφαλίσεις κατά σειρά σπουδαιότητας σύμφωνα με την κρίση σας

	ασήμαντο				σημαντικό
Προσωπικές εγγυήσεις	1	2	3	4	5
Εταιρικές εγγυήσεις	1	2	3	4	5
Υποσχετική επιστολή	1	2	3	4	5
Εγγύηση Δημοσίου	1	2	3	4	5
Ε/Ε άλλης τράπεζας	1	2	3	4	5
Ενεχυρίαση κατάθεσης	1	2	3	4	5
Ενεχυρίαση μεταχρονολογημένων επιταγών	1	2	3	4	5
Ενεχυρίαση συναλλαγματικών	1	2	3	4	5
Εκχώρηση επιχορήγησης	1	2	3	4	5
Προσημείωση επαγγελματικού ακινήτου	1	2	3	4	5
Προσημείωση αστικού ακινήτου	1	2	3	4	5

11) Τα περισσότερα αιτήματα χρηματοδότησης που εξετάζετε είναι:

Μη ρεαλιστικά					ρεαλιστικά
1	2	3	4	5	
Μη βιώσιμα					βιώσιμα
1	2	3	4	5	
Ανεπαρκώς εξασφαλισμένα					επαρκώς εξασφαλισμένα
1	2	3	4	5	

12) Ταξινομήστε τους παρακάτω παράγοντες ως προς τη σημαντικότητα που έχουν στην έγκριση ενός αιτήματος χρηματοδότησης

	ασήμαντο				σημαντικό
Rating	1	2	3	4	5
Εξασφαλίσεις	1	2	3	4	5
Επιχειρηματικό πλάνο	1	2	3	4	5
Γνώση της αγοράς	1	2	3	4	5
Πελατολόγιο	1	2	3	4	5
Κύκλος εργασιών	1	2	3	4	5
Κερδοφορία	1	2	3	4	5
Ίδια κεφάλαια	1	2	3	4	5
Εξωτερικός δανεισμός	1	2	3	4	5
Διάδοχη κατάσταση	1	2	3	4	5
Ακίνητη περιουσία φορέων	1	2	3	4	5

13) Ταξινομήστε τους παρακάτω αριθμοδείκτες ως προς την βαρύτητα που έχουν στην απόφασή σας αναφορικά με την έγκριση μιας δανειοδότησης;

	ασήμαντο				σημαντικό
	1	2	3	4	5
Ξένα / ίδια κεφάλαια	1	2	3	4	5
Άμεση ρευστότητα	1	2	3	4	5
Έμμεση ρευστότητα	1	2	3	4	5
Δείκτης δανειακής επιβάρυνσης	1	2	3	4	5
Δείκτης κάλυψης τόκων	1	2	3	4	5
Ταχύτητα είσπραξης απαιτήσεων	1	2	3	4	5
Δείκτης οικονομικής μόχλευσης	1	2	3	4	5
Μικτό περιθώριο κέρδους	1	2	3	4	5
Καθαρό περιθώριο κέρδους	1	2	3	4	5
Δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων	1	2	3	4	5

14) Η ανάλυσή σας σε ένα αίτημα χρηματοδότησης μιας επιχείρησης, σε τι βαθμό επικεντρώνεται στα παρακάτω στοιχεία του ισολογισμού;

	καθόλου				πολύ
Κέρδη	1	2	3	4	5
Κύκλος εργασιών	1	2	3	4	5
Πάγια στοιχεία	1	2	3	4	5
Ίδια κεφάλαια	1	2	3	4	5
Απαιτήσεις	1	2	3	4	5
Υποχρεώσεις	1	2	3	4	5
Τραπεζικός δανεισμός	1	2	3	4	5
Αριθμοδείκτες	1	2	3	4	5

15) Η πτωτική πορεία της οικονομίας έχει επηρεάσει αρνητικά τις χρηματοδοτήσεις των επιχειρήσεων, παρόλο που πολλές διαθέτουν υγιή οικονομικά στοιχεία και βιώσιμα επενδυτικά plána

διαφωνώ τελείως	διαφωνώ	ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	συμφωνώ	συμφωνώ απόλυτα
☐	☐	☐	☐	☐

16) “Η οικονομική κρίση με έχει κάνει πιο αυστηρό σε ό,τι αφορά την παροχή εγκρίσεων σε χρηματοδοτήσεις επιχειρήσεων”

καθόλου	λίγο	ούτε πολύ ούτε λίγο	πολύ	απόλυτα
☐	☐	☐	☐	☐

17) Ποιες είναι οι προτάσεις σας προς τις επιχειρήσεις και σε ποιες ενέργειες πρέπει να προβούν προκειμένου να επιτύχουν ευκολότερη πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό;

.....

.....

.....

.....

.....